

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishču:
za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upraviščno je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Dve kapitalni socialni točki.

V ponedeljek, 11. novembra, bo v veliki dvorani »Uniona« v Ljubljani dvojno znamenito zborovanje: ustanovni shod slovenske Radačove družbe in občni zbor družbe treznosti. Dvema velikima socialnima pojavoma velja to dvojno zborovanje: izseljevanje in alkoholizem.

Vabila na ta zbor, podpisana od večine naših poslancev, so se razposlala posebe. Kdor bi pa posebnega povabila ne bil dobil, vidi, da je k temu povabilen vsak posameznik in ves narod v celoti.

Ves narod, — saj je narod kot tak pri tem interesiran in prizadet; za narod in njega obstoj se gre! Ne samo za posamezne eksistence se gre, — dasi nam mora na vsakem poedincu biti veliko ležeče. Toda nele za reševanje posameznikov se gre, ampak stvar celega naroda je, da se zato zanima, da se tukaj zastavi ono vprašanje, ki se čisto rabi le kot fraza, tukaj pa ima svoj popoln in dobeseden pomen: Kam plovemo?!

Kam plove naše ljudstvo čez širni ocean? Kam se vsipljejo te množice teden za tednom brez prenehanja, vedno močnejše, vedno silnejše? Kakšen konec bo to imelo? Ali se nam ne bo nekega lepega dne domovina izpraznila? . . . Kdo bo se obdeloval naše polje, naše vinorodne griče? Kdo bo še občudoval naše krasne gore? Komu bo služila ta krasota in ta rodovitnost? In na laž bo postavljen od svojih rojakov Vodnik s svojim pevanjem: Sloven'c tvoja zemlja je zdrava, za pridne ne lega naprava; glej, stvarnica vse ti ponudi . . . In slovenski Jeremija bo lahko jokala na naših zapuščenih planjavah . . .

Za Belo Krajino se lahko tisti čas že skoro preračuni. V protialkoholnem glasilu »Zlata doba« se namreč berejo tele spomina vredne številke: Leta 1880 je štela Bela Krajina po uradnem štetju 29.880 ljudi, l. 1890 samo 28 tisoč 640 ljudi, l. 1900 le še 26.300, in pet let pozneje 24.000. In če bi imeli še to prebivalstvo Bele Krajine danes, bi komaj našli 22.000. Zlasti v zadnjih štirih, petih letih se narod kar trumoma izseljuje, ko ni dobili ne pastirja in posla ne delavca niti za drag denar ne.

Po teh številkah se dá približno preračunati, kdaj bo Belokrajina — prazna . . . toda Belokrajini je zasijala nova doba; nova železnica bo zdaj zažvižgala in drdrala po njej, — in upa se, da se bodo rojaki vrnili nazaj v njo.

Mogoče. Če ne bo nova železnica ljudem pot v svet še bolj odprla in olajšala? No, upajmo, da bo v tem oziru vsaj nekoliko boljše kakor je zdaj. Toda kaj vidimo? Izseljevanje se raztega in razleza vedno širje, na Notranjsko že itak, pa tudi na Gorenjsko, in sicer prav hitro. Kamniška, loška okolica, zlasti poljanska dolina, in tudi više gori, imajo že mnogo izseljenčev. Že so jo začeli pastirji brisati proti Ameriki. Tudi Štajerska in Koroška prideta na vrsto, če se kako ne obrne.

Slovenski narod se polagoma izseljuje v Ameriko, da tam — izgine v angleškem morju. Ali moremo to mirno gledati? Ali naj res domovina naša take izkrevavi, kakor n. pr. Irska, kjer je bilo še pred pol stoletjem še osem milijonov prebivalcev, danes pa jih je le še štiri in pol milijona? — Nas Slovencev je komaj poldrugi milijon. Nele da se nam vsled pritiska nasilnih sosedov meja zožuje, pešamo tem potom tudi na notranji moči. Absolutno kljub temu sicer še nismo nazadovali, relativno pa. Procentualno — v primeri z drugimi narodi — nas je vedno manj.

Pa naj bi hodili naši rojaki sreče na tuje iskat, — kdo bi jim to branil, če bi jo res dobili! Pri tem se ne moremo ozirati na posameznike, katerim se morda dobro obnese; pred očmi moramo imeti celoto; in če naredimo povprečen račun o vsem tem begu za srečo, izkaže se nam — velik primanjkljaj. Izkušnja nam odgovarja — pravi od poslancev podpisani oklic — da mnogo naših rojakov zadene na tujem prezgodnja smrt; drugi se sicer vrnejo čez nekoliko let domov, nekateri prazni, nekateri tudi z denarjem, pa so čisto telesno in duševno opešali; bolehní, pohabljeni se ne morejo veseliti sadu svojega trudopolnega dela. Pri vsem pa treba upoštevati tudi moralno zlo, kateremu prepogosto zapadejo naši izseljenci, katerega nikakor ne gre podcenjevati.

To je en velik pojav v našem narodu, ki se vrši pred našimi očmi.

Vsporedno s tem, morda še par korakov spredaj, gre izseljevanju sorodna prikazen, ki z elementarno silo gospodari med našim ljudstvom: alkoholizem. Izseljevanje in pijančevanje hodita čisto roko v roki, večkrat pa hodi tudi vsak svojo pot, — nikdar v blaginjo domu in ljudstvu. »Navadno se rodi — pravi že citirani pozornosti vredni članek »Alkohol in izselništvo« v »Zl. d.« — da žene prebivalstvo v tužno revščino, nerodovitnost ali slaba letina; mnogi navaajo za glavni vzrok zadolženost, in ti še najbolj po pravici; samo vzroki in povodi zadolženosti med njimi in namj diferirajo.« In ta povod in ta vzrok je pogosto —

alkohol. Alkoholizem množi izseljevanje in izseljevanje množi alkoholizem, kakor je istotam dokazano.

Omeniti treba tukaj, da naši rojaki v Ameriki veliko popivajo — po takozvanih »saloonih«. Glej citirani članek, kjer Hrvat Hinko Sirovatka opisuje svojih in naših rojakov »delovanje« po teh saloonih. »Saloni prava su nesreča za naš svet. Takove salune nadjete svuda, gdje je i što našega naroda. Ne ima tu moguće ni društva ni čitaonice, ni škole ni crkve, ali saluna imade sigurno svuda. Znatni dio cijele svoje krvave zasluzbe ostavljaju mnogi i mnogi u tim salunima. Večina nerazumno troši i u ludo razbacuje novac, za koji troši svoju telesnu snagu. A nije to jedino zlo tih saluna. Hvali se ondi onaj, koji ništa ne vrijedi, a psuje j grdi onaj, koji je vrijedan, čestit i dobar itd. . . .«

Vidimo: Kakor doma tako je i v Ameriki — morda še v večji meri — med našim ljudmi in Hrvati alkoholizem vir materialnega in moralnega zla, vir bede in korupcije. Bili ne bilo potrebno s protialkoholnim delom tudi v Ameriki zastaviti? Toda prej se mora razviti šele v domovini!

Pretekli teden je povoden veliko škode napravila po naši deželi: odnesla en most, nekaj zemlje in tudi kakega prešiča. Bilo je hudo za prizadete; kdor jih je videl, vsem so se osmili; pomoč je vsem nujno potrebna.

Podobno povoden imamo v deželi vedno. Dva veletoka dereta čez njo siloma in neprestano: izseljevanje in pijančevanje. Prsti ne odnašata, pač pa — ljudi in kar je ljudem najdražjega — upropasti žugata domovje . . . Pa kaj vidimo? Nekaj posameznikov, ki se trudijo odvrniti od domovja pretečo nevarnost, da te izpostavljajo — splošnemu posmehu; sicer pa dere povodenj neovirano naprej . . .

Narod slovenski, za tebe se gre! To ni reč par poedincev, reč je tvoja, celokupnega naroda. Gani se, ako hočeš živeti!

Komur je na srcu blagor naroda, na srcu občni blagor sploh, pridi v ponedeljek na zbor in poskusi po svoje sodelovati pri velikem delu!

Z 11. novembrom prične se intenzivnejše delo v teh dveh kapitalnih socialnih točkah.

Delitev gimnazije — Sloven- cem v škodo?

Ne govorimo liberalcem, kajti nevhvaležno je z njim se prepirati. Liberelec je kakor žo-

ga; vdrtna nastane, kjer pritisneš, popusti, pa se zopet napihne. Razsodno mislečim so namenjene te vrste.

Ena osnovnih narodnih zahtev, za katero so liberalci »delali« že več ko deset let, je bila: ustanovitev popolnih slovenskih gimnazij. Spolnitev te zahteve je bila predpogoj našega nadaljnjega kulturnega razvoja. Brez slovenskih srednjih šol se v nas ni moglo razviti znanstvo. Slovensko vseučilišče bi torej bilo brez temelja, zidali smo ga pri strehi. Vseučilišče brez slovenskih srednjih šol je utopija in mogoče samo v glavah od vina razgretih reklamnih kričočev. Pač ni treba izglabljeti o tem nobene besede, ker bedakom bi noben dokaz ne zadostoval.

Potreba poslovenjenja naših gimnazij je tako očitna, da bi moralo priti prej ali slej, toda vlada je to zavlačevala! Sicer pravijo, da je vlada itak že nameravala gimnaziji posloveniti in da zato ne bi bilo treba nobenih koncesij — samo učnih knjig ni bilo. Hujše obsodbe si liberelec ne more napraviti! Ali res cela kopa liberalnih slovenskih profesorjev ni v stanu spisati knjig? Če res niso zmogni, potem se naj pometa z njimi! Nemci bi imeli prav, ko nam očitajo nizko stopinjo kulture. Toda verjeti hočemo, da bi slovenski profesorji bili zmogni spisati knjige. Zakaj jih že niso? Iz dveh razlogov: Prvič niso vedeli, čemu naj šolske knjige pišejo; saj ni bilo nikjer zavoda, kjer bi se lahko uporabljale, in šolskih knjig pač drugo občinstvo ne bo bralo. Drugič pa ni so zanje nikjer dobili založnika. Edini založnik za te knjige bi bila dvorna založba na Dunaju, ki je v rokah vlade in ki bi lahko zagotavljala izdajo slovenskih učnih knjig ad kalendas graecas. Zato niso pisali! Sedaj je pa druga; vlada je zagotovila, ne samo objubila, poslovenjenje gimnazij, torej bo odprta pot slovenskim knjigam v šolo. Zgodilo se bo tako, kakor se je zgodilo zavodom sv. Stanislava v Št. Vidu, kjer imajo na razpolago vse slovenske učne knjige, kolikor jih rabijo. Ljubljanski knezoškoč dr. A. B. Jeglič je na lastne stroške omogočil izdaje grške slovnice. Plačal je sam honorar in založil to drago knjigo ter tako dal krasen zgled pravega rodoljublja, a od škofa se tudi ne more vse zahtevati, kar nam je dolžna dati — država. Kje na celém svetu pa morajo še škofje zalagati šolske knjige za gimnazije?

Pa recimo, da bi se bilo poslovenjenje zgodilo brez sodelovanja poslancev S. L. S. in brez delitve I. državne gimnazije v Ljubljani. Ta gimnazija bi potem imela slovenske in nemške paralele. Zadnje bi Nemci smatrali za svojo posest in vlada bi nastavljala zanje le Nemce, ki bi se pa ne zadovoljili

LISTEK.

Pismo iz Pariza.

Kaj hočejo svobodomiselci?

Francoski državni zbor se zdaj goni samo »ločitev cerkve od države«. Mesece in mesece se vlečejo debate o tem, kako urediti strašni nered, ki je nastal vsled tega, da je framaonska vlada razbila cerkveno organizacijo katoličanov in oropala vse cerkveno premoženje. Razbiti je lahko, a red napraviti, je težko, kajti kakor v prvi francoski revoluciji, izkušajo tudi zdaj framaoni, da se katoliška cerkev tudi z najhujšimi postavami ne da ubiti. Zdi se pa, da socialni demokratje sami vlečejo brez konca in kraja naprej te brezplodne debate zato, da jim ni treba pričeti s socialnopolitičnim delom, ki so ga obljubili svojim volivcem. V francoskem kabinetu sede sami socialistični ministri, a še daleč niso izvršili zakona o delavskih pokojninah, niso še vpeljali davčne reforme zaradi odpora kapitalistov, tako, da Francija še danes nima progresivnega osebnodohodninskega davka ter je v tem oziru torej daleč za Avstrijo. Kapitalisti se z vso silo vpirajo reformam, in socialistični ministri izkušajo s »farsko gonjo« premotiti delavske stanove, da jim ni treba izvrševati socialne revolucije, ki so jo ob volitvah obljubovali. Tačas se pa v narodu samem vrše velike izpremembe, ki jasno pričajo, da gre francoski narod ne vzdržno navzdol po tej poti. Zakoni se vedno bolj ločujejo, prebivalstvo moralno in fizično propada, kar se pozna že tudi hudo pri vojaških novincih, katerih smrtnost je vedno večja in vojaška sposobnost manjša.

Armada je razdejana. »L'armée n'est pas commandée — kliče poslanec Humbert v »Figuru«. »Armada nima nobenega poveljstva. A kdo pa ima v teh anarhističnih časih moč in veljavo, da bi vodil armado, ki je vsa razdejana! V armadi sta dve stranki: Ena je rojalistična, in k tej pripadajo večinoma višji častniki, druga je anarhistična in agitira za Hervejeve antimilitaristične ideje. Med častništvom ni edinstvi in zaupanja, kajti višji častniki z nevoljo gledajo takozvane »sortis du rang«, bivše podčastnike, ki so po raznih potih republikanske protekcije prišli do višjih služb. V časopisih se vodijo burne polemike za armado in proti njej, in vojniki se vneto udeležujejo tega političnega boja. Vojni minister je odvisen od parlamenta in se čisto menjuje; čisto postane vojni minister kak socialist, ki niti vojak ni in ki iz strankarskih ozirrov ne izvaja sklepov najvišjega vojnega sveta. Socialni nered in gospodarski propad se kaže vedno očitneje, kakor je pokazal upor ježnfrancoskih viničarjev in kakor uče vedni delavski nemiri.

Dovolj priložnosti imajo torej socialni demokratje, da bi pokazali, kako prijatelji delavskega ljudstva so, a oni imajo druge skrbi.

Socialistični minister »kultov« Briand je predložil zakonski načrt, po katerem se umetnine iz cerkva prenese v muzeje. Za nekaj tednov so torej zopet varni, da bodo ubijali čas z debatami in ne bo treba na dan s socialnopolitičnim delom.

Pa svojo »svobodomiselnost« kažejo še dalje v najsurovejši obliki. Pred kapitalizmom imajo strah socialistični ministri, a na cerkev in na brezbrambne redovnice imajo vedno velik pogum. Nasilstvo napreduje.

Pred kratkim je vlada konfiscirala samostan v Gravelingu. Redovnice so celo noč molile, zjutraj prejele v domači kapeli sv. ob-

hajilo in potem čakale, kaj pride. Ob pol peti uri zjutraj je obkobil samostan 36 orožnikov, in vladni komisar je udaril ob hišna vrata: »V imenu postave!« Ker ni nihče odprl, so poslali po tri kazničence-ključarje, ki so z orožniki vred razbili hišne dveri. Potem so šli orožniki s puškami po vseh celicah, po kapeli in po drugih prostorih, prijeli redovnice za rame in roke ter jih gnali na ulico. Hitro se je raznesla ta novica po okolici. Ljudstvo je prihitelo in klicalo: »Živele redovnice! Sramota vladi!« Demonstrantje so napadli orožnike, konji so se jim splašili in orožniška asistenca se je morala umakniti.

Se hujše je bilo v Blois-u.

Ob 9. uri zvečer so dobile redovnice povelje, da morajo zapustiti samostan, in drugo jutro ob pol 6. uri je prišel policijski komisar. Polkovnik je odpovedal, da ne more priti z vojaštvom in se je izgovoril, da so vojniki ravno po vojaških vajah dobili dopust. Na komisarjevo naznanilo, da se zdaj on samostana polasti, je odgovorila samostanska prednica:

»Protestiram proti vašemu nasilstvu: Vi ste vlomili vrata te hiše, ki je po postavi naša, ker smo jo me sezidale z milodari in s svojim lastnim delom. Kot Francozinje imamo isto lastninsko pravico do svojega imetka, kakor vsak drugi državljani. Tristo let bivamo že tukaj in delamo le dobro: Vzgojile smo cele rodove — čemu nas izganjate? Kar vi izvršujete, ni postava, ampak kršenje postave, in zato morate rabiti silo. Odločno protestiram proti temu nasilstvu!«

»Dobro ste govorili, madame«, odgovori vladni komisar ironično, »a zdaj bi vas prosil, da bi prostovoljno odšli.«

»Ne pojdemo; smo doma!«

Zdaj ni preostalo orožnikom nič drugega, kakor da so šli po samostanu, in ker so bile redovnice zaklenjene v svojih sobah, so razbil

vsa vrata. Nato so prignali vun vse redovnice in njihove gojenke. Vladni komisar je bil bled kot zid, orožniki sami se niso mogli ubraniti solzam.

Zunaj je pa ljudstvo pelo pesem »Nous voulons Dieu«, ki se zdaj vedno pogosteje sliši na Francoskem, in je klicalo: »Živele sestre! Doli s prostozidarji in tolovaji!«

Vladni komisar se je tako bal, da se je cel dopoldan skrival v samostanu, redovnice so se pa razdelile po mestnih hišah.

Tako teptajo v Franciji pravico in poštenje. In to so odobravalji tudi vaši svobodomiselci v Pragi, na tem stališču stoji izrecno vse tisto časopisje, ki je pelo slavo tem ljudem, ki lepo ime svobode onečajočjuje s trinitostvom.

Oni, ki se smeje v pest, pa niso socialni demokratje, ampak — anarhisti. In zakaj? Oni pravijo: »Mi vidimo v konfiskaciji samostanov in cerkva prvi korak k uničenju vse lastninske pravice. To je začetek gesla: »Ni Dieu, ni maître, ni propriété!« — Ne Boga, ne vladarja, ne lastnine!

Katoličani se še zdaj niso zedinili k politični organizaciji. Poslanec Denys Cochin sicer brani v državni zbornici iz izvrstni govori cerkveno stališče, a »svobodomiselci« so gluhi za vsako pametno besedo. Abbé Lemire je eden onih duhovnikov, ki bi bili radi z vsemi prijatelji, in tak je za nič v politiki. Abbé Gayraud je odločnejši.

»Kaj bo s Francijo?« se vprašuje nacionalistična »Patrie«. »Po propadu nastane preobrat, tem temeljitejši preobrat, čim globokejši je propad. Čakamo, da se Francija pre-rdi!«

A če bodo vedno čakali, ne bodo nič pričakali. Delati je treba in te takozvane »svobodomiselce« o pravem času razkrinkati, predno dobe oblast v roké!

le s svojimi oddelki, ampak bi poučevali tudi v slovenskih one predmete, ki bi se poučevali v nemščini, kakor se to že sedaj godi. Odjedali bi Slovencem kruh. Da je vsaj dvomljivo, kakšne narodnosti bi bil ravnatelj takega zavoda, je tudi jasno. Delitev gimnazije je torej le v korist slovenskim profesorjem.

Ce bi se zavod ne delil, bi vendar bila de facto združena dva zavoda pod isto streho. Prostori I. državne gimnazije pa že zdavnaj ne zadoščajo. Slovenska mladina se mora gnesti v tesnih premajhnih sobah in delo učiteljevo je ob velikanskem številu učencev zelo oteženo. Mnogo učencev propade, ker se učitelj ne more dovolj z njimi ukvarjati. Z delitvijo torej ni samo delo slovenskim profesorjem olajšano, ampak učni uspehi bodo boljši, ko bo mogoče deliti razrede s prevelikim številom učencev. Saj se je vlada vedno izgovarjala na pomanjkanje prostorov, kadar je bilo v slovenski paralelki 70 do 80 učencev, ko jih zakon dopušča le največ 50. Delitev je koristna v pedagoškem oziru učiteljem in učencem.

Naj nam ne dajejo dobrih svetov, da bi istodobno morali rešiti šolska vprašanja obmejnih dežel. Dosti lažje bo doseči popolno slovensko gimnazijo, n. pr. v Mariboru, kakor pa je bilo zagotoviti slovenske zavode na Kranjskem, kjer je sedaj prodrli princip, slovenska gimnazija v Mariboru bo le posledica. Če je vlada rekla a, bo morala tudi reči še b. Tako se je že zgodilo, ko smo dobili slovenske paralelke v nižjih razredih mariborske gimnazije.

Res so Nemci dobili zavod, ki ne odgovarja njih številu na Kranjskem. A poleg tega, da so Slovenci prodrli z načelno odločitvijo glede srednjih šol, je zato vlada tudi Slovencem omogočila trgovsko šolo, ki nam je stokrat bolj potrebna, ko Nemcem njihova gimnazija. Zavod za zavod, pri tej kupčiji ne bomo izgubili!

»Nemška gimnazija bo preplavila Kranjsko z nemškimi uradniki«, pravijo. Seveda, če bodo Slovenci pošiljali vanjo svoje otroke, sicer bo nemških učencev toliko, kot sedaj. Če pa hodijo nemški učenci v poseben zavod ali pa v nemške paralelke slovenskega zavoda, je pač vse eno, zato ne bo ne več ne manj Nemcev na Kranjskem. Naj le liberalci skrbijo, da njihovi otroci ne bodo obiskovali nemške gimnazije, potem bo že dobro! Bomo se pa, da ravno ti ne bodo poznali narodne discipline. Dobro bo vsaj to, da jih bomo potem poznali, kajti dozdaj se je na tihem nemškutarilo, odslej bo pa vse bolj javno.

Liberalci torej naj skrbijo v svojih vrstah, da ne bodo izdajice, mi v S. L. S. se bomo tudi dalje dobro držali. In tedaj bo delitev I. državne gimnazije ljudstvu samo v korist!

Bela Krajina z ozirom na novo železnico.

Bela Krajina, 1. nov. 1907.
Kar smo v zadnjem članku v »Slovencu« povedali o živinoreji in poljedelstvu, smo storili samo radi tega, da smo mimogrede to opomnili na izvestne kroge, ki bi imeli tu delovati. Danes hočemo pojasniti drugo polje gospodarstva našega Belokranjca.

Pretekli teden je bil perutninarški shod v Ljubljani, a nihče menda se ni spomnil pri tej priliki Belokranjcev, kakor se tudi Hribar nikakor neče spomniti, da bi sklical občinsko sejo radi belokranjske železnice. In vendar bi moralo biti znano, da je na Belokranjskem perutnistvo doma. Če hoče veljati Ljubljana za svetovno mesto, kjer bo vsega na razpolago, — naj povzdigne glas tudi glede železnice, in v Ljubljani bode i domačin in tujec lahko si privoščil purana ali kapuna ali gos itd. Pa poglejmo prej v Belo Krajino.

Naj si bode velik kmet ali pa samo kotar ali osebenek, vsak si redi pri hiši dvonožne

krilate živali. Ni je hiše ali koč, rekel bi v celi Krajini, kjer bi ne našel tega. Kako lepo je gledati jutraj prizor, ko gospodinja stopi na hišni prag s pletenico polno žita in koruze v roki in zakliče svoj običajni pi-pi-pi-pi. V trenutku je vsa družina tu: petelini, kočke, gosi in gosaki, race in racmani in se s kapuni pehajo semtertje za zrnji, ki jih gospodinja razmetava v obilni meri med svojo živad. Vsaka gospodinja ima tu svoje kraljestvo, ki skrbi v njem za vzgojo in naraščaj, da skupi potem za svoje picke in kapune krilo in rute sebi in deci. Včasih pač ne more pitancev svojih prodati tako, kakor bi rada — ali dati jih mora, ker potrebuje groša. Ako bi bili tu kolikor toliko prišli vlada in drugi organi na pomoč s svetom in organizacijo belokranjskim gospodinjam, potem — lahko rečem — bi bil tu dokaj velik dohodek gospodinjam, da bi lahko brez gospodarjevega denarja opravile svojo deco s potrebnimi oblačili za cerkev in šolo, kar se sedaj dostikrat ne more zgoditi. Tako pa širši svet sploh ne ve, da je Bela Krajina domovina perutnine, ker vsaka gospodinja sama ali pa po otrocih proda metliškimi ali črnomaljskim trgovcem jajca in kuretnino za vsako ceno, ti pa zopet drago naprej v Karlovce ali drugam. Zato pa se vidi, da dostikrat raše doma poreželo vratove, ker jim ni dosedaj donosala perutnistvo tega, kar bi moralo. Ni se čuditi, da ima vsled tega gospodinja na Belokranjskem za večje praznike malo skrbi za kuhinjo: nož vzame v roko in hajd na dvorišče in pečenka je doma. Ako bi prišla tu organizacija do cela na površje — bi se pač dosedajni lastniki liberalnih kurnikov, ki so se včasih v dva ali tri, celo v štiri nadstropja pehali zastoni, hudovali, ali dobiček bi bil neizmerno velik. Tu sem naj obrne pogled društvo perutninarjev, tu bi bilo polje sedaj tudi za kmetijsko društvo. Upamo, da je sedaj podrt tisti sistem zoper zadrugo in društva, kakor bode predrt kitajski zid, ki je ločil Krajino od ostale Kranjske. Ali ne pozabimo pri tem, da je s to železnico odprt svet perutnistvu tudi iz Hrvaške. Natančneje se nečemo spuščati v to stvar, ali gotovo je to: Tudi tu je treba organizacije in sicer ali napraviti zadrugo ali pa razširiti delokrog edinega društva, ki je v Beli Krajini in mu pustiti prosto pot, ne pa ga ovirati ali celo z groznimi davki uničevati. S pametnimi nasveti in poukom bi se hitro doseglo, da bi se i jajca i živali redno izvažala in bi se tukaj lahko odprl stalen promet v širši svet. Dobiček bi ostal doma ne pa v rokah dveh ali večih prekupcev. Saj je znano, kako poceni so jajca: po pet ali celo šest in če je sila tudi sedem se jih dobi ali vsaj dobilo se jih je za deset krajcarjev. Drugod pa stane že eno samo jajce deset krajcarjev. Kdo je bil tu oškodovan in kdo je še sedaj? Gospodinja in z njo cela družina, vsa Bela Krajina! Zakaj? Zadržalo se je združništvo, hujškalo in zasmevalo se je ob epem ljudstvo samo od samopridnikov in kaznovalo z ostrimi kaznimi vsako malenkost. Purani in kapuni pa so bili seveda le dobri, če se jih je od tega zaničevanega katoliškega ljudstva dobilo — muhte. O tem pa drugič.

Tedenski pregled.

Dr. Šusteršič na shodu S. L. S. Vse velike pridobitve in zasluge poslancev Slovenske Ljudske Stranke je hotel »Slovenski Narod« in kar je njegovih trabantov, vtopiti, zakriti in uničiti. V nedeljo smo slišali še enkrat iz ust načelnika »Slovenskega kluba«, da Slovenci že desetletja nismo toliko dobili, kakor zdaj, — bi rekli tekom 24 ur. Štiri docela slovenske gimnazije, podražavljenje idrijske reke, ki se kmalu uresniči, slovensko trgovsko šolo, ki je obljubljena in naposled, kar je toli važnosti za Ljubljano in za celo našo deželo, — belokranjsko železnico. In vse to je uspeh, ki se z njim edini liberalni poslanec Hribar ne

more kar nič ponašati, ker nima deleža pri njem. Nasprotno! V Budimpešto je romal, vprašat Supilovce, te zagrizene sovražnike belokranjske železnice, ali naj glasuje za nagodbo, ali ne. Zdaj piše »Slovenski Narod« in pa listi, ki so v zvezi z »Zavezo južnih Slovanov«: »Saj belokranjska železnica ni z nagodbo v nobeni zvezi.« To pa je laž. Glede železnice je dogovor res zase. Toda ministrski predsednik je g. govorniku sam dejal, da če pade nagodba, pade tudi belokranjska železnica. Kdor je torej proti nagodbi, je tudi proti tej železnici. Dr. Šusteršič se je obširneje pečal z gimnazijskim vprašanjem. »Slovenec« je 15. oktobra prinesel članek, kjer je priporočal, naj se slovensko gimnazijsko vprašanje tako uredi, kakor se je zdaj rešilo. Drugi dan je »Slovenski Narod« isti članek toplo pohvalil in izrazil veselje, da so vsi Slovenci v tem vprašanju čisto edini. Zdaj pa, ko se je res tako izvršilo, kakor je pisal »Slovenec«, zdaj pa tisti »Narod« vpije o izdajstvu, o slepariji, itd.

Z ozirom na nemško gimnazijo, je dal dr. Šusteršič tudi tole pojasnilo: V Ljubljano si želimo korno poveljstvo. Toda zato treba ustvariti predpogoje. Prvi predpogoj je ta, da se zgradi v stratežnem oziru toli važna belokranjska železnica. S kornim poveljstvom pa pride v mesto mnogo uradništva in častnikov, ki je zvečine nemško in vprašali bodo v prvi vrsti, ali bodo v Ljubljani za njihove otroke primerne šole. S tem ni nikakor odobral nemške gimnazije, ampak zavrnil »Narodovo« vpitje, ki vidi le nemško, štirih slovenskih gimnazij za ne. Po raznih drugih pojasnilih se je shod zaključil s splošnim odobranjem in zadovoljstvom številnih volivcev.

Shodovo predsedstvo je vodil dr. L. Pogacnik. On in pa g. S. Ravnihar sta v imenu zborovalcev izrekli zaupanje »Slovenskemu klubu«, kar so zborovalci soglasno odobrili.

Pozor pri nakupu Tomasove žindre. »Gospodarska zveza« v dogovoru s »Kmetijsko družbo« v Ljubljani svari pred nekaterimi trgovci, zlasti pred enim v Trstu, ki ponuja blago, postavljeno na kolodvor v Trstu s sumljivo vrednostjo. Omenjena zastopa jamčita za vsebino fosforove kisline pri prodani žindri, imata iste cene, ki so sploh možne, in je izključeno, da bi kdo na pošten način mogel ceneje oddajati.

Državni zbor. Nagodbeni odsek je imel že več sej. Za predsednika je bil izvoljen vladni kandidat dr. Kramar. Kršč. socialci so zahtevali to mesto zase; ker njihov kandidat, dr. Wittek, tudi za podpredsednika ni bil izvoljen, so zapustili Nemci sejo. Kriza se je popstrila še vsled tega, ker se vse nemške stranke upirajo, da bi postal Prašek, član čeških agrarcev, poljedelski minister. Beck se je pogajal na vse strani, kajti češke stranke so složne glede na Praškovo imenovanje za poljedelskega ministra. Kriza je razburjala vse stranke. Govorilo se je, da Beck odstopi. Krščanski socialci in nemški agrarci so slednjič izjavili, da so pripravljeni glasovati za nagodbo ter stopiti v ministrstvo. Kriza se najbrže reši s tem, da postane dr. Ebenhoch poljedelski minister, dr. Gessmann minister za delavstvo, češki agrarec Prašek, češki minister-rojak, nemški agrarec Peška, nemški minister-rojak, Wohanka pa trgovinski minister.

Proračun za leto 1908 je bil v državnem zboru že objavljen. Skupna potreščina znaša dobrih 213 milijonov K, dohodkov je proračunjenih za pičla dva milijona več. Med izdatki za Kranjsko so tele postavke: Za mostove 60.000 K, za ceste 55.000 K, za regulacijo Save 80.000 K, gimnazije 135.000 K, in še nekaj manjših svot. Splošni proračun se še izpremeni, ker pravi prispevek za skupne državne potreščine, v prvi vrsti za armado še ni določen. — Za tržaške slovenske šole je postavljenih 20.000 K, za samostojne slovensko-nemške razrede na gimnaziji v Celju 50

tisoč kron. Finančni minister je iznenadil javnost, da mu je koncem minolega leta ostalo čistih 146 milijonov kron.

V nagodbenem odseku je vzbudil pozornost baron Beck, ki je rekel: »Zbornica za more reči »ne« ali »da«. Stvarnih razlogov za »ne« pa nima. Ako zbornica odkloni pogodbo, povzroči najhujši politični in gospodarski boj z Ogrji in morda državno krizo.

Slovenske gimnazije. Ker je S. L. S. namah izposlovala, da se začne tudi na višjih gimnazijah pouk v slovenščini, a profesorji se niso nadejali tako hitre rešitve, zato tudi niso hiteli s spisovanjem slovenskih šolskih knjig. »Slovenski Narod« se je zopet osmešil, ker zvrča krivdo na odbornika g. Povšeta, ki pa je objavil vso korespondenco deželnega odbora z gospodi, ki jim je bilo poverjeno izdelovanje slovenskih knjig. Dokazal je, da je deželni odbor ves čas storil svojo dolžnost. Sicer pa so knjige do malega že dovršene.

Poslanec Grafenauer v »Slovenskem klubu«. Na shodu zaupnikov v Celovcu iz Grafenauerjevega volivnega okraja, se je izrazila želja, naj g. poslanec stopi v »Slovenski klub«: 71 glasov je bilo za »Slovenski klub«, in le 3 za »Jugoslovanski klub«. Sprejela se je pa tudi resolucija, naj se omogoči spojitve obeh klubov. — Razpor, ki je pretil na Koroškem, se je poravnal s tem, da je bil dr. Müller sprejet v odbor katoliškega političnega društva, ker je priznal geslo: »Vse za vero, dom, cesarja.«

Raznoterosti. »Narodna stranka« na Stajerskem je imela v nedeljo glavno zborovanje v Celju. Poleg uradništva, trgovcev, učiteljev in odbornikov okrajnih odborov je bilo le malo kmečkega ljudstva. Da bodo mogli svoj »Narodni List« izdajati, so ustanovili zadrugo »Narodno zalogo«. Da je bilo mnogo zabavljanja čez »klerikalce«, je umevno. — Deželni odbor kranjski se je vsled predloga odbornika Povšeta obrnil do naučnega ministrstva v svrhu podpore za slovensko trgovsko šolo. Ker je naučni minister deputaciji »Slovenskega kluba« obljubil podporo, se je nadejati, da se bo ta šola kmalu ustanovila. — Veliko nevoljo med poslanci je vzbudil Tresicev medklic »Regierungsknecht«, ki ga je nesmiselno izustil med dr. Šusteršičevim govorom v parlamentu. Nekateri poslanci iz »Zaveze« so že delali nato, da se iz kluba izključi. Dr. Ivčević, predsednik klubov je osebno čestital dr. Šusteršiču, da nekoliko popravi bedastočo, ki jo je storil Hribarjev prijatelj Tresič. —

Cesar je zdaj popolnoma zdrav. — Nova posojilnica je jela poslovati v Kranju. — V Ameriki je denarna kriza. Mnogo podjetij nima denarja, zato delavce odpušča. V 14 dneh je bilo odpuščenih 60.000 delavcev. — Položaj na Portugalskem je čedalje resnejši; pričakuje se prekucija. Govori se o odstavljenju kralja Carlosa. — V mestu Karratagi je pri potresu dne 20. oktobra izgubilo življenje 3005 ljudi. — Ker se je na železniški postaji v Celovcu dogodilo več slučajev, da se je zametava slovensčina in se na slovensko zahtevo ni maralo izdajati vozniških listov, so vložili poslanci dr. Benkovič, Grafenauer in tovariši interpelacijo v državnem zboru. — V Lvovu se je vršil 1. in 2. novembra shod zveze vseh avstrijskih srednješolskih profesorskih društev. Navzoči so bili delegati 19 profesorskih društev, ki so zastopali 5500 profesorjev ter mnogo lvovskih profesorjev in več nadzornikov. Sprejela se je poleg drugih tudi resolucija, da se odborniki društev radi izvršitve odborovih sklepov ne morejo osebno kot profesorji na odgovor klicati ali disciplinirati. — V sredo se je pričela obravnava proti bivšemu italijanskemu ministru Nasiju radi poverjenj. Nasi je framon in je bil le po loži prišel do tako visoke službe. Povabljenih je 450 prič. — Govori se, da se je potopila nova italijanska vojna ladja in da je škoda 40 milijonov lir. — 30 milijonov novih papir-

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespuđ redehter!

Izdajauci ste usi kle-rekalci, ke niste pust, de b pršou nemšk de-rehtar Profit u Iblana na gimnazija, kokr sta želela dohtar Trillar in prefesar Subic u ubčinskem svete. A res prou ne manere na zastop dohtar Šusteršič, de gre leberalcem tku

štrena zmešat, de zdej kar na morja ta prauga konca najdet? Kemu se pa tud na u tu fržmagal, če je tku putegnen, kokr sa bli leberalci iz ta »Sluvenski Narudam« ured.

Ta nar preh zveja in prou zanesliuga vira, de sa klerekalci iz dohtar Šusteršičam na špic predal Nemcem iblanska gimnazija, in tu še use osem klasu šk, za ene šter sluvsne klase in še te šteri sluvsnsk klasi uja sam tku, ket en onhenksel pr ta nemšk gimnazi. Ene dva mesca »Sluvenski Narod« usak večer prsega, de je tu res in de na pu-maga nabuna žauba več; kar je, pa je. Kar enga lepga dneva pa gre dohtar Šustaršič

in ta druh mameluketi in vs ta prsegajne na glava pustauja in nardeja iz tistga ta nemškega derehtarja, ke sta se zajn putegvala Subic in dohtar Trillar, skus in skus sluvsne-skega derehtarja; iz tiste ta nemške gimnazije pa sluvska! Tu nej člouk zastop, če more; jest se že pr te reč ne auskenam. Naš leberalci in nhn kumandant gespuđ Ivan Hribar u sojma pulitičnu dužne vs gimnazisk uprašajne kam prou narodn zafuru in de uja pol lohka upil: Sluvsenska Ludska Stranka je tega uržah, de sma tku deleč pršli; ona iblanske Nemce pudpira in sluvsnsk narud izdaja. Zdej pa pride kar naenkat dohtar Šustaršič, prime ta narudnga pulitičnga furmana Hribarja za kumat in ga udrine u kot, sam pa prime ta uprašajne u roka in ga pustau spet u ta prau glajs; tku de je sam ta »Sluvenski Narod« puzabu na soj zanesliu in verodostoin vir in je zapisu: »Gimnazisk uprašajne u Iblan je povolen rešen!«

Takeh klufut še dohtar Stojc na zna talat, kar u Mulavrh vem de prou rad putrdu. In taka klufuta nej naš leberalci kar men čn teb nč u varžet sprauja?! Nkol ne, pa če use krajnske gimnazije dubeja kinezarje za derehtarje! In ke sa se ud te klufute mal zbrihtal in k seb pršli, spraul sa se na Sluvsenska Ludska Stranka in nad dohtar Šustaršiča, in začel sa upit: A ni dohtar Šustaršič izdajauc, ke gre u Iblan iz nemške gimnazije sluvsenska narde, ke še zajna sluvsneke bukl nimama. Če b dohtar Šustaršič ne biu izdajauc, b ta peru sluvsne-ske bukle za sluvsenska gimnazija spisu na na svetl dau, pol šele iz nemške gimnazije sluvsenska narudu. Tu je enkat ena! Dohtar Šustaršič b mogu pa tud pol, ke b biu iz sluvsneke buklam fertik, še use ta druge gimnazije pu cel Austri sluvsneke narde in tku leberalnem štajarskem, guriškem in drugem puslancem ta del pršparat. Pol bi biu šele

ta prau mož! Holt, še pol b biu izdajauc, zatu ker b murbet puzabu, de je u Iblan tud še ena nemška ludska šula, ke ja more mest yn držat in zajna skrbet. Tekat bi biu dohtar Šustaršič šele ta prau mož. Tega pa on nekol naredi na bo in tud nardit na u mogu. Za tu u že sam gespuđ žepan deželnga stolnga mesta Iblane Ivan Hribar skrbou, de u nemška ludška šula ustala na občinskih ramah u Iblan.

Zdej pa pametn guvarima! Iblansk žepan in peru Sluvan Ivan Hribar ni mogu leta in leta spraut ena boga nemška ludška šola, in ne le preč spraut, ampak še plačvat in vn držat ja morja iblansk daukuplačvauci za ene par nemškutarskeh utroc iz Šiške, iblansk nemškutarsk utroc tku na hodja u ta šula. Dohtar Šustaršič b pa mogu, tu saj ud nega pugervaja leberalne pulitične šleve, kar čez nuč udpraut cela nemška gimnazija iz Iblane, ke ja država plačuje. In ne sam iz Iblane, ampak iz ush mest u Austri, ker je le kašna nemška gimnazija. Če sa leberalci tku hedu narodn, zakaj pa tega že preh, ke je še dohtar Taučar mou v držaumnu zbore soj sedež in Plantan, dohtar Ferjančič in druh tak vsemogočn gespuđi; zakaj pa te nisa udpravl nemškeh gimnazi iz tega sveta? Puvejte na, za kua nisa te gespuđe tega sturl, pol se u dal še le naprej guvort iz vam. Pa pestima ta penzjunirane pulitkarje in uprašajma raj gespuđa Hribarja, za kua on ni bi pametn ta reč uštumi? A je puzabu na Iblana in na nena gimnazija; a ni mou cajta, ke more nuč in dan gruntat, ki b se dala še kašna leberalna zadrega za leberalna spudveza ujet? Če sa pa dohtar Šustaršič in Sluvsenska Ludska Stranka prehetel in sluvsenska gimnazija naredl, nej se pa saj zdej pumuja usamugučen Hribar, nej pa saj zdej nemška gimnazija preč udprau! Usak neki: dohtar Šustaršič nej slu-

venske šule dela, ke je že glih začeu, Ivan Hribar nej pa medtem cajtam ta nemške šule ukul prnaša in tku uta uba za narud dobr delala. Kdur pa sam upije in upije: tu ni prou in un ni prou, sam pa med tem cajtam sa soja pršona in soja slava in soj pritožl skrbil in dela, ta nej po mouči in nej nekar jezika na brus.

Iz ta belakranjska železnca je glih tku. Tekat, ke je Plantan en pogn puperja pud-pisu, upil sa leberalci po celmo svete, kulk se muajaja za belakranjska železnca in de je ta železnca ta nar bl važna na svet. Zdej, ke ja ma dohtar Šustaršič že tku rekoč u varžet, pa prauja, de je za ena figa in žepan iblansk, držav in deželni puslane in tku naprej prau sam, d b ja on že zdauni lohka naredu, če b ja tou; ke ma pa u glau use drgačne in velik bl fajn plane, ja pa neče. In če ja u gespuđ dohtar Šustaršič res nar-edu, je spet izdajauc naruda zatu, ke ni tou pučakat, deb pršli negau plani na vrsta. Za kua jm u Belakrajncm železnca, za kua uja use druge železnce na svet, ke pa u on pr vlad na Duni pr ta peru prložnost skus prnesu, de u dala nemu koncesija, de u lohka pu celmu svete vožna iz luftbalonom upelu. Prveč u ta prprava velik bl pucen, ke ne u treba švelarju in šin, drugeč ja u pa usak lohka iz luftbalonom zafuru, kamr in kokr ja u tou, čist tku, kokr ja on, Ivan Hribar, iz soa pulitka lahko zafura, kamr ja če.

Gespuđ redehter, a ni tu ena pametna beseda? Zavle šul um jest z gespuđ dohtar Šustaršičam putegnu; kar se pa Belakrajncu am tiče, sm pa jest bl za Hribarju luftbalon. Če u šla iz Hribarjmu luftbalonom nazadne tud usa leberalna stranka u lft, tist pa na more pumagat

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

natih bankovcev po 20 K bodo natisnili na Dunaju do 1. maja prihodnjega leta; posebnost teh bankovcev bo lesketanje v raznih barvah. — V Trstu je bila 4. novembra taka burja, da je metala ljudi na tla; en mornar je padel v morje in je utonil. — V Benetkah se je uprl 600 kaznivcev, ki so jih z vojaško pomočjo komaj ukrotili. — Huda mraz in sneg imajo na Ogrskem. Na Ruskem so vse reke zamrznjene in je nastopil strahovit mraz. — Pri volitvah v rusko duma so zmagali prisašnice in monarhistov. — V Berlinu so zasledili v najvišjih krogih celo vrsto oseb, ki imajo na vesti nenravnosti najgrobe vrste in se imajo radi tega zagovarjati pred sodiščem. Tako perilo se zdaj pere v protestantskem Berlinu, odkoder se tako pogostokrat napadajo katoličani. — Kandidat za predsednika združenih držav v Ameriki je časnikiar-milijonar Randolph Hearst, ki je lastnik šesterih velikih časopisov v glavnih ameriških mestih. — **Starčevičeva stranka** je imela v Zagrebu glavno letno skupščino, pri kateri je bilo navzočih nad 8000 pristašev. Stranka je dosledno doslej odklanjala vsako zvezo z Mažari in je tudi toplotno zborovala. Sklenilo se je ustanoviti pod naslovom »Hrvatska tiskara« novo tiskarno, ki naj se fuzionira z »Radniško tiskaro«. Dr. Mile Starčevič je ostro govoril proti politiki resolucionašev. Razni hrvaški listi poročajo, da je ob tej manifestaciji Starčevičeve stranke silno upadel pogum posebno liberalnim »Pokretajem«. — V četrtek sta trčila v Zagrebu dva tovorna vlaka in se je razbilo 13 vozov. — V Opatiji se je ob hudem viharju potopila ladja. — **Godovi prihodnjega tedna.** Nedelja, 10. novembra, Andrej Avel, Trifon; ponedeljek, 11. novembra, Martin, škof, Mena; torek, 12. novembra, Martin, muč., Livin; sredo, 13. novembra, Stanislav Kostka, Didak; četrtek, 14. novembra, Serapion, Jozafat K.; petek, 15. novembra, Leopold, Jedert; sobota, 16. novembra, Edmund, Otmar.

Državni zbor.

Dunaj, 8. nov.

Ministrska kriza.

Danes utegne biti končana ministrska kriza. V hodoči torkovi seji se zbornici predstavijo novi ministri. Je pa tudi že čas, da se konča igra za kulisami, ki je na las podobna komediji. Ali ne? Češki agrarci imajo pravico zahtevati zastopnika v ministrstvu. To pravico jim priznava tudi nemške stranke. Jasno pa je tudi, da kot agrarci zahtevajo poljedelsko ministrstvo za svojega načelnika Praška. Tu pa se oglašajo ves nemški tabor, da poljedelskega ministrstva ne prepuste Slovanu, ker bi »okužil« še to ministrstvo s slovanskimi uradniki, kakor sta baje to storila dr. Kaizl v finančnem in dr. Foit v trgovinskem ministrstvu. Danes se je ekselenci »in spe« poslancu Prašku celo poklonila nemška deputacija, poslanci dr. Chiari, dr. Damm in grof Kolovrat, ki so mu zatrjevali, da se ne upirajo njegovi osebi, ampak le temu, da bi dobil ravno poljedelski portfelj. In te lepe besede so menda otajale led. V trenutku, ko to pišem, ob pol 5. uri, se govori: Češki agrarci so se le udali, da Prašek prevzame mesto češkega ministra rojaka kot naslednik Pacakov. Mesto grofa Auersperga v poljedelskem ministrstvu bi zasedel krščanski socialc dr. Ebenhoch. Mladočehi bi obdržali trgovinsko ministrstvo, in sicer se za to mesto imenujeta kot kandidata poslanec dr. Fiedler in član gosposke zbornice Wohanka. Dr. Gessmann bi bil imenovan za ministra brez portfelja, a bi prevzel novo ministrstvo za javna dela. Nemški minister-rojak Prašek, ki se vtiika v vsako najmanjšo stvar in so ga sili tudi nemški ministri, odstopi; na njegovo mesto pride načelnik nemških agrarcev Peschka.

Taka je kombinacija sedaj. Ni pa izključeno, da se vreme zopet izpremeni že v eni uri.

Socialni demokrati pokonci.

Današnja seja je bila kratka, ker se je zbral po seji pogodbeni osek. Začetkom seje se v imenu socialnih demokratov oglašajo dr. Adler, rekoč:

Zbornica je v trenutku v jako čudnem položaju. Mi razpravljamo, ministrski sedeži pa so prazni. Mi smo v popolni politični krizi, ki se vrši za kulisami. Vlada se preosnavlja, in mi ne moremo imeti zaprtih oči vzpričo tega dejstva. Parlamentarni običaji, da zbornica pretrga razprave, dokler ni končana vladna kriza. Mi socialni demokrati nečemo biti zid, za katerim se vrše pogajanja. (Burno pritrdjevanje socialnih demokratov.) V razpravi je predlog, ki se tiče armade, minister za deželno obrambo pa je odsoten. Z ozirom na to predlagam, naj se seja zaključi.

Zbornica pa je ta predlog odklonila.

Podpora družinam rezervistov.

V predzadnji seji so poslanci Steiner in tovariši nujno predlagali, naj vlada ukrene vse potrebno, da dobje državno podporo one družine, katerih člani morajo k orožnim vajam. Danes so še socialni demokrati in češki narodni socialci vložili enaka predloga. Predlog so zagovarjali socialna demokrata Winarsky in Prokeš ter češka poslanca Fresl in Reichstädter.

S tem je bila danes seja že ob 3. uri končana. V torkovi seji govorita še glavna govornika Guggenberg in grof Sternberg. Vpisani je bil tudi slovenski poslanec Jaklič, ki bi v imenu »Slovenskega kluba« podpiral označeni predlog, in sicer v slovenskem jeziku. Klub je naprosil predsednika dr. Weisskirchnerja, naj poskrbi za slovenskega steno-

grafa. To se je zgodilo in po naročilu ministrskega predsednika barona Becka je prišel v zbornico naučnemu ministrstvu prideleni okr. komisar dr. Skaberne, da bi stenografoval slovenski govor. Toda krščanski socialci so se v zadnjem trenutku vpisali v velikem številu ter odločili za svojega tovariša Guggenberga.

Prihodnja zbornična seja v torek, ob 11. uri dopoldne.

Pogodbeni osek.

Danes popoldne ob 4. je imel sejo pogodbeni osek. Poslanec Adler predlaga, naj se odgodi seja glede na politični položaj in ker niso navzoči ministri. Korytowski izjavi, da pokliče takoj ministrskega predsednika, kljub temu se sprejme dr. Adlerjev predlog s 17 proti 15 glasovom. Predsednik naznani, da se vrši prihodnja seja v ponedeljek. Poslanec Seitz pa nasvetuje, naj se skliče prihodnja seja pismenim putem. Seizev predlog formulira poslanec Schlegel kot predlog, ki tudi obvelja. Poslanec Sommer je izstopil iz pogodbenega odseka, ker se je izjavila večina nemških radikalcev proti pogodbi.

Finančno ministrstvo in delavsko starostno zavarovanje.

Ker je prezrl finančni minister v svojem proračunskem govoru vprašanje glede na delavsko starostno zavarovanje in tudi ni v proračunu postavke za delavsko starostno zavarovanje, glede na to je vložilo več poslancev nujni predlog glede na državno starostno in invaliditeto zavarovanje in pa za izboljšanje položaja državnih uslužbencev.

Rekonstrukcija kabineta.

Včeraj opoldne je zboroval nemški odbor dvanaestorice. O pogodbi sklepa danes. Udeležil se je seje tudi Beck, ki je naznanil vladno ministr. kandidatno listo in nato odšel. Seje so se udeležili tudi dr. Lueger, Liechtenstein, Gessmann, pl. Fuchs, Ebenhoch in Gross. Povabili so Becka, ki je poročal nato glede na vladno stališče o pogodbi. Izdana izjava naglašala, da zboruje osek še jutri. Opoldne je zaslísal Beck Kramarja. Sledila je nato seja češke parlamentarne komisije. Beck je naznanil Kramarju, da se prepusti mladočehom trgov. ministrstvo, češki minister rojak pa naj postane Prašek. Tudi Klofača je zaslísal opoldne Beck. Nemški poslanci in češki tovariši so pregovorili Praška, da je odnehal in izjavil, da vstopi kot češki minister krajan v Beckovo vlado. Čehi sicer trde, da se češki agrarci še niso udali popolnoma in da pade odločitev jutri v seji izvrševalnega odbora čeških strank, a ker je Prašek strankin načelnik, se že naprej ve, kakšna da bo odločitev. »Union« poroča, da zahteva Prašek glede na svoj vstop v vlado nekaj gospodarskih in narodno-pol. stvari. Pogajanja z Bekom so glede na pozno večerno uro včeraj prekinili in odgodili za danes. Beck se posvetoje danes s Praškom in potem s Kramarjom. Kdo da postane trgov. minister, še ni gotovo, ker so si pridržali mladočehi pravico, da sami predlagajo kandidata za trgovinsko ministrstvo. Kandidirajo Foita, ki pa kandidaturo odločno odklanja. Praško mladočeško vodstvo je zato da postane trgovinski minister Herold, dunajsko vodstvo, da postane trgovinski minister gosposkozbornični član Wohanka. Beck je pozval Wohanko, ki je danes jutraj odpotoval na Dunaj. Govori se, da kršč. socialci niso popolnoma zadovoljni, da postane Gessmann delavski minister, ker bi radi, da prevzame trgovinsko ministrstvo. Agrarci v krščansko socialni stranki baje tudi niso zadovoljni, da glasujejo za pogodbo. Upajo, da pregovoré kršč. soc. agrarce, da glasujejo za pogodbo. Dr. Lueger je zato, da vstopita Gessmann in Ebenhoch v vlado. Nocoj zvečer se je izkazala popolna edinost v kršč.-socialnem klubu. Sitnosti pa delajo nekateri prisašji Hohenblumovi med nemškimi agrarci, ki nasprotujejo pogodbi. Vodijo jih kočevski poslanec Auersperg, grof Kolovrat in pa Luksch, ki so naglašali v seji nemških agrarcev, da ne vstopijo v vladno večino za pogodbo, če tudi postane Peschka nemški minister krajan. Govori se zato, da še ni gotovo, ali postane Peschka minister. Mogoče je zato, da ostane Prade minister do Božiča. Oblake, ki so jih nagromadili pogodbeni nasprotniki, sta razgnala ministri dr. Derschatta in pa Prade. Sklicali so namreč sejo nemško narodne zveze. Prade je odločno naglašal potrebo, da se odstrani sedanja kriza tako, da vstopi Peschka v ministrstvo. Z veliko večino so sklenili nato, da naj Peschka vstopi v ministrstvo in da zveza nastopi za pogodbo. Končna odločitev pade jutri popoldne v seji nemške dvanaestorice, a ker so se za vreditev krize že odločile velike nemške stranke, se že naprej ve, kako se odloči kriza. Beck poroča v nedeljo cesarju o rešitvi krize. Uradna »Dunajčanka« objavi izpremembe v ministrstvu v sredo.

Najnovejša lista je sledeča: Gessmann (kršč. soc.) začasno brez portfelja, dokler se ne osnuje v najkrajšem času delavsko ministrstvo; Ebenhoch (kršč. soc.), poljedelsko ministrstvo, Prašek (češki agrarec), češki minister krajan, dr. Herold ali Wohanka, trgovinsko ministrstvo, Peschka (nemški agrarec), nemški minister krajan. Izstopijo: Pacak, dr. Foit, grof Auersperg in Prade.

Prašek in Peschka sta dobila včeraj zvečer že mnogo brzojavnih čestitk, v katerih sta nazivana »Ekselenci«. Dr. Pacak je rekel po konferenci z Beckom v krogu časnikiarjev:

»Zdaj sem zopet vesel; pravkar sem odložil svojo togo.«

× × ×

Seveda je nastopil zdaj v časopisju zopet »jugoslovanski minister.« Posebno se vojskuje za jugoslovanskega ministra »Jugoslovanska Korespondenca«, ki stvar predstavlja tako, kakor da bi bil jugoslovanski minister gotovo vzet izmed članov »Slovenskega kluba«, ako bi se ti hoteli združiti z »Jugoslovanskim klubom«. V sedanjih razmerah se poteguje za dr. Ivčevića. »Jugoslovanska korespondenca«, katere glavna naloga je, da bi služila Hribarjevi in Plojevi politiki, se je trudila tudi okoli dr. Šusteršiča v tej zadevi, in iz tega poizkusa rezultira sledeča vest:

Intervjuv z dr. Šusteršičem v zadevi vprašanja jugoslovanskega ministra. Z ozirom na najrazličnejše vesti, ki krožijo v teh dneh po časopisju vsled nastale ministrske krize, je imel urednik »Parlamentarne Korespondence« daljši razgovor z dr. Ivan Šusteršičem v zadevi vprašanja jugoslovanskega ministra. Iz tega pogovora navajamo sledeče: »Kako je, velečeni gospod doktor, Vaše mnenje glede v zadnjem času ponovno na površje stopajočega vprašanja o jugoslovanskem ministru?« — »V današnjih razmerah to vprašanje zame ne eksistira.« — »Zakaj povdarjate v današnjih razmerah?« — »Rečem Vam lahko, da vem pozitivno, da danes to vprašanje ni aktualno.« — »Nasprotujete morda načelno, da bi dobili Jugoslavlani svojega ministra?« — »Tega nisem nikdar dejal. Ne!« — »Kaj pravite h kombinacijam z dr. Ivčevićem, katere vesti krožijo že nekaj časa v političnih krogih?« — »Prav nič! Kar sem dejal gori, velja tudi za to Vaše vprašanje.«

»Narodni Listy« so z rekonstrukcijo kabineta seveda jako nezadovoljni. Že to dejstvo, da se mora dr. Pacak umakniti agrarcu Prašku kot minister-rojak, mora biti jako bridko za mladočeško glasilco. Stvar je namreč za mladočeha jako hud udarec. Mladočehi so na deželi že tako vse izgubili na agrarce in katoličane. Samo v mestih so imeli svojo zaslonbo v uradnikih in deloma v obrtnikih. Uradniki so pa samo zato šli z mladočeško stranko, ker je ta stranka imela edina vpliv na uradniški stan. Minister rojak ima svojo glavno nalogo v tem, da skrbi za boljše službe svojim prisašem v državni upravi. S tem, da so izgubili mladočehi ministra-rojaka, so izgubili tudi vpliv na uradniški stan, ki se bo moral zdaj naslanjati na agrarce. Tako je mladočehom izpodmaknjena zadnja opora in stranka bo odsej rapidno propadala. Agrarci tudi ne bodo smeli pozabiti, da je bil portfelj na ponudbo katoliškonarodnim Čehom, ki so ga pa odklonili in tako omogočili agrarcu vstop v kabinet.

Nevolja »Narodnih Listov« ima torej svoj vzrok, ki ga ne povedo. Razlogi, ki jih navajajo, so sledeči:

Doslej je bilo 12 ministrov, sedaj jih bo 13, in nesrečnež, ki dopolni to usodepolno številko, ne bo Slovan, ampak Nemec. S to izpremembo se popolnoma izpremeni temelj, na katerem je zgrajen Beckov kabinet. Kjer je 13 stolcev, je mesto tudi za 14. Zdaj bo 9 Nemcev, 2 Čeha in 2 Poljaki, in sicer tako, da po en Nemec, Čeh in Poljak nimajo portfelja, torej imajo Nemci sedem resortov, Slovani pa dva, in navrh bi še predsednik kabineta bil Nemec. Brez ministra ostanejo Hrvatje, Slovenci, Italijani in Rumuni. Narodni listy pravijo, da Slovani tega ne bodo nikdar trpeli in da bodo izvajali skrajne posledice. Baron Beck bodi o pravem čase svarjen!

Po svetu.

Najnesrečnejša žena na svetu. Gospa Regina Goldner iz New Yorka je brez dvojbe najnesrečnejša žena na svetu. L. 1905. je neko noč čisto mirno spala, kar se vdere strop njene spalnice in jo podsuje. Ker so bili vsi ostali stanovalci ta čas na potovanju, je bila ona tri dni zasuta pod ruševinami in nihče ji v tem celem času ni ponudil pomoči. Četrti dan so jo našli in odnesli v bolnico. Ko je ozdravila in šla iz bolnice, je šla obiskat svojo sestro, ko je stopila iz tramvaja, se ji je izpodrsnilo in si je zlomila nogo. Takoj so jo zopet odnesli v bolnico. Ko je zopet ozdravila in šla iz bolnice, je najela kočijaža in se odpeljala z njim domov. Ali na poti so se konji preplašili avtomobila in so zadeli z vozom v telegrafski steber, da se je ves voz polomil, in tako je gospa Regina dobila možemelo poškodbo na čelu in se je tretjič vrnila v bolnico. Med tem ko je ležala bolna v bolnici, je propadla banka v kateri je imela ona vloženi ves svoj denar in tako je izgubila vse premoženje. Tako je prišla kot popolna sirotka iz bolnice in šla služiti. Drugi dan, odkar je bila v službi, jo je našla njena gospodina bolna na postelji, ponoči se je namreč izlil petrolej iz svetilke in se je Regina skoro zadušila. Tako je šla četrtoč v bolnico. Ko je ozdravila, je nesrečnica delala pri neki šivilji in se je že prvi dan zbolda z veliko iglo v prst. Zastrupila si je kri in zopet je morala v bolnico. Tam je popila stekleničico joda in se je zopet zastrupila. Ali to še ni bila zadnja nesreča. Komaj je nesrečnica zapustila bolnico, jo je prišla policija, »zaradi nemoralnega obnašanja na ulici.« Pozneje se je dokazalo, da je bila po krivici kaznovana. Zmešana in jezna je kupila Regina Goldner strupa in se je poizkušala zastrupiti. Posrečilo se je ljudem, da so jo rešili in jo peljali pred sodnijo, da jo kaznuje vsled poskušene samoumora. Odpeljali so jo v žensko ječo in tu je nesrečnica napravila konec svojim mukam tako, da je skočila s petega nadstropja svoje ječe in si razbila lobanjo.

Potrošek šivank na svetu. Vsaki dan se potrebuje na svetu 200 milijonov šivank. Največ igel proizvaža Amerika, Angleška in Nemčija. Do polovice 16. stoletja je Nemčija sama preskrbovala ves svet z različnimi iglami. Pozneje je Angleška igrala v tem oziru glavno vlogo na svetovnem trgu. Ko je bila Angleška na prvem mestu, se je v raznih angleških tovarnah izdelalo na dan do 50 milijonov igel. Danes je Nemčija na prvem mestu in ima 70 tovarn za izdelovanje igel.

Kaj je hrabrost? Angleški časopisi so prinesli razpis nagrade za najboljšo definicijo hrabrosti. Nagrado je dobila sledeča definicija: hrabrost je boriti se z razbitim mečem. Tudi ostale definicije so originalne, n. pr. »hrabrost je levje srce v zajčjem telesu«, »sredstvo proti obupu«, »moč, ki stori navadnega človeka junakom«, — »odstotnost strahu ob navzočnosti pogibelji« ali »moč moža reči ne, kadar reče žena da« itd.

Pošta v starem veku. Že Herodot in Ksenofon nam pripovedujeta o jedni perzijski konjski pošti. Ta pošta je nosila s seboj različne liste od jednega mesta do drugega. V vsakem mestu so izmenjali konje in jezdece. Pošta je bila državna. Perzijanci so dobili to institucijo od Babiloncev. Cesar Avgust je uredil državno pošto, ki se je imenovala cursus publicus. Rimska pošta je bila urejena po perzijskem vzorcu. Za časa Ptolomeja so imeli tudi v Egiptu pošto. Tudi takrat so že imeli institucijo priporočenih pism.

Književnik — hišnik. Pariški »Eclair« piše: Obitelj Vanderbilt je odpustila nekega dne iz službe hišnika, katerega so večkrat zasačili, da prisluškuje in vse premotri, kar se v hiši zgodi, in zapiše v posebno knjigo. Sedaj se je dognalo, da ta hišnik ni bil nihče drugi, kakor ameriški romanopisec Sinclair. On je hotel proučiti običaje milijonarja, da bo njegov roman, ki ga sedaj piše, odgovarjal resnici.

Stari pesniki — moderni. V Parizu bodo v kratkem predstavljali veseloigro starogrškega pesnika Menandra. To veseloigro ja sedaj prestavil francoski pesnik Albert Covoiset. Od različnih Menandrovih dram so ohranjeni samo odlomki. Menander je najznamenitejši dramatik novoatiških komedij. Rojen je bil leta 342. v Atenah ter je umrl leta 290. pred Kr. rojstvom. Spisal je nad 100 komedij, od katerih pa niti jedna ni ohranjena v celoti.

Beseda »Bog« v raznih jezikih. L. atinsko: Deus; francosko: Dieu; špansko: Dios; portugalsko: Deos; italijansko: Dio; nemško: Gott; holandsko: Godt; dansko: in švedsko: Gude; flemsko: Goed; hebrejsko: Elohim; kaldejsko: Eilah; asirsko: Eleah; Turško: Allah; arabsko: Allah; malajsko: Alla; staroeiptovsko: Teut; noveiptovsko: Teun; grško: Theos; litvansko: Dievos; rusko: Bog; poljsko: Bogo; perzijsko: Sire; kitajsko: Prussa; japonsko: Goezur itd.

Poklici žensk na Angleškem. Na Angleškem zavzemajo ženske 312 zdravniških mest, dalje 10 živinozdravniških in 190 zobozdravniških mest, 380 jih je žurnalistk in pisateljic, 482 trgovskih potnikov, od teh 190 »za vino, pivo in likerje«, 98 jih je nastavljenih po različnih bankah, 219 grobaric, 32 jih služi kot kočijaži pri omnibusih, 660 kot fija-kerji, 74 kot snažilke dimnikov, 430 kot kovači, 453 kot portirji, 14 kot kovači za bakro, 3699 slikaric, od teh 412 za portrete.

Morilka nežne mladine. V Konkovcah pri Przemyslu so prijeli kmetico Marijo Blicenzyk, ki se je pečala z rejo otrok. Ko so na ovadbo preiskali njeno hišo, so dobili 13 rejenecv v starosti od enega do petega leta v groznem stanju. Otroci so imeli na telesu grozne rane, hranjeni so bili slabo. V minulemu letu je umrlo Blicenzykovi petnajst rejenecv.

53.000 kron pomeveril. Na Dunaju so zaprli Henrika Becka, ki je svojemu šefu pomeveril 53.000 kron.

Poslano.

Ustanovljeno 1862. Telefon šte. 584.

RUDOLF GEBURTH
c. kr. dvor. mašinst

DUNAJ (WIEN), VII., KAISERSTRASSE 71
na vogalu Burggasse.

Zaloga ognjišč, štedilnikov in strojnih ognjišč
za vsako porabo od navadne do najfinije in najlepše izpeljave, v vseh velikostih, črne ali bogato emailirane.

Okrogle peči za regulirati od 15 K višje.
Sušilnice, plinove peči, kamini.
Železna peči s pečnicami za 2 ali 3 sobe.
Vse vrste peči tudi s trajnim gorenjem.

Patent-vložki
za glinaste peči.

1881 18— 10

Jeseniske novice.

Anarhija na Jesenicah traja naprej. Od 31 odbornikov je bilo navzočih pri obstojni volitvi starešinstva samo 20, torej ni bilo dveh tretininske večine, ki se zahteva za volitev občinskega starešinstva. Navzoči so bili odborniki Slovenske ljudske Stranke polnoštevilno, od napredne je manjkala eden, od tovarniške stranke pa je bil navzoč samo Pongratz. Pri glasovanju, ali naj se odsotni odborniki kaznujejo z globo 40 K, glasovali so za to samo odborniki S. L. S., vendar nadpolovična večina navzočih, napredna stranka je obsedela. Pongratz je dal zapisati v zapisnik protest zoper naloženo globo, izjavo, da se tovarniška stranka ne udeležijo pri prihodnje nobene volitve seje več ter zahteva, da se občinski odbor takoj razpusti in razpiše nove volitve. Tudi napredna stranka je dala v zapisnik zahtevo po novih volitvah. Župana torej ne bomo še imeli, ako se ne premisli večina!

Kaj bo sedaj? Tovarna zahteva nove volitve in zahteva jih tudi napredna stranka. Toda kaj takega se ne more zahtevati po zakonu, predno se je konstituiral odbor, ki je bil šele pravno veljavno izvoljen. Dokler novoizvoljeni odborniki ne postavijo občinskega starešinstva, se ne morejo razpustiti, ker bi se s tem činom razveljavile pravomočne volitve odbornikov, ne pa razpustil odbor. Občinski volivni red jasno pove, kaj se mora zgoditi, če nekateri odborniki nečesto priti k volitvi občinskega starešinstva in onemogočujejo konstituiranje odbora. § 34. pravi, da naj se prisilijo k svoji dolžnosti z denarno globo.

Dober svet vsem odbornikom, ki hočejo nove volitve, če že hočejo na vsak način imeti nove volitve. Plačajo naj v smislu § 20. občinskega reda vsak po 200 svetlih kronic v občinsko blagajno, pa svoja odborniška mesta odlože, da bo vsaj občina nekaj imela od njih, in vršile se bodo nove volitve.

Ošpice še niso ponehale. Dne 4. novembra se je zopet začela slovenska šola, ko se je isti dan nemška zaprla. Po nekaterih razredih manjka tudi sedaj še v slovenski šoli več kot polovico otrok. V takih razmerah je pač škoda za trud v šoli, saj se ne more nič naprej vzeti.

Ja »Narodno šolo« v Št. Jakobu v Rožu so Mohorjani na Jesenicah darovali 30 kron. Mohorjani, posnemaite jih tudi drugod!

Predavanje v »Delavskem domu« bo v nedeljo, dne 10. t. m., ob pol 9. uri večer. Koncert se pripravlja za Cecilijin večer.

Škoda za občino je občutna vsled tega, ker vlada taka anarhija. Gostilničarjem ni treba plačati nobenih licenc, denarja za občino nihče ne more sprejemati, n. pr. za štante ob sejnih, občinski ubožci ne dobivajo nobene podpore.

Zahvala. Povodom štiridesetletnega službovanja pri slavni »Kranjski industrijski družbi« bil sem obdarovan z častno kolajno, za kar se v prvi vrsti zahvalim obema gg. ravnateljema Avg. Trappenu in Karolu Noot, kakor tudi vsem gg. mojstrom tovarne Jamvornik in vsem tovarišem sodelavcem tem potom najpriznane, ker mi ni moglo vsega posebej zahvaliti se za obile ustnane kakor tudi pisne čestitke. Mihael Ravnik, tovarn. na Jamvorniku.

Prva veselica »Katol. delavske družbe« v tej sezoni se je obnesla prav dobro. Ne samo naši igralci in igravke, ampak tudi društveni orkester, ki je takrat prvič javno nastopil, je svojo vlogo izborna rešil. Zadovoljni smo popolnoma tudi telovadci, ki nam je srečolov prinesel nad 160 K dobička. Pozabili ne bomo svojih dobrotnikov, ki so nam darovali toliko in tako lepih dobitkov. Vsem bodi izrečena priskrena zahvala!

Idrijske novice.

Lažejo naprej. Odkar je Julče Novak, občinski tajnik v Idriji, tako srečno iz tožbe odnesel zdravo kožo, se čudijo ž njim in njegovim zagovornikom vred vsi njegovi prijatelji, prinaša tudi »Slov. Narod« zopet številnejša poročila iz Idrije. Ali je to le slučaj, ali je v resnici kaka zveza s tem, ne vemo. Vsekako pa je dobil idrijski »Narodov« dopisnik pogum, da laže kar vprek čez njemu tako neljube klerikalce, ker je videl na Julčetu, da je vse eno, ali se govori po pravici ali ne. Saj še sodnik ne najde nobene krivde v tem, če kak liberalci iz 1000 kron, o katerih je slišal zvoniti, naredi meni nič tebi nič 3000 goldinarjev. Tega smo se domislili, ko smo brali v »Slov. Narod« z dne 31. oktobra notico pod naslovom »Klerikalno delo«. Poglejmo! Strokovno društvo rudarjev predložilo je občinskemu odboru resolucijo, naj se poskrbi za znižanje cene mesu. Odbor je v tajni seji odstopil vlogo mestnemu svetu. »Narod« poroča sedaj, da je župan sklical vsled tega sejo mestnega sveta, h kateri je povabil tudi »klerikalca« Kavčiča in Svetličiča, ki sta bila podpisana na resoluciji. Povabil ju je, kakor pravi »Narod«, da moreta tako prisostvovati in se udeleževati razprav v tej zadevi. Ali glej! — piše dalje — Nobena tega dveh ni bilo, pač pa je prišel znani poslovodnja krščanskega gospodarskega društva Leopold Lapajne, ki pove, da mu o stvari ni nič znano. Navedeni dopis je grda potvora resnice. Ivan Kavčič je dobil od župana povabilo, ko je bil že napravljen za »šiht«. Povabil naj ga županstvo pravčasno k posvetovanjem, in nikdar ne bo izostal, kar je pokazal, ko je bil občinski odbornik. Ivan Svetličič pa sploh ni dobil nobenega povabila, kakor laže »Narodov« poročevalec. Kako naj se torej udeležijo posvetovanja, o katerem niti ne ve? Povabili so pa Franceta Svetličiča, načelnika krščanskega gospodarskega društva, ki je v

občinskem odboru virilist. Vsled tega se je mislilo, da se gre za občinsko sejo, h katerim v imenu zadruge navadno hodi Leopold Lapajne. To je resnica! Ali ni torej nesramen dopisnik »Narodov«, tem nesramnejši, ker ne more biti daleč od občinske pisarne in mu je torej stvar lahko dobro znana!

Barabski napadi na kateheta Oswalda se nadaljujejo, ker ga idrijski liberalci najtežje gledajo med učiteljstvom c. kr. rudniške ljudske šole. Dne 31. oktobra je prinesel »Narod« poročilo, da je letos neka mlada učenka »pošteno plačala kateheta Oswalda njegovo sirovost. V šoli je Oswald zmerjal učenke z »afnamis«. Ko je po nedelji vprašal v šoli dotično učenko, zakaj ni bila v nedeljo v cerkvi, mu je pogumno odgovorila: »Gospod katehet, afne ne hodijo v cerkev!« Tako »Narod«! Koliko je resnice na tem poročilu, ni težko dognati. Ako bi bili liberalci kaj vedeli proti kateheta Oswalda kot kateheta, bili bi že davno uporabili. Ker ne najdejo ničesar, v svoji besnosti lažejo, kar se da, samo da bi umetno izpodkopali zaupanje kateheta Oswalda. Taka iznajdba je tudi gori navedena povest. Dne 8. oktobra je katehet Oswald, kakor smo zvedeli, v šoli oštel neko učenko radi nerodnega vedenja med poukom. Dne 22. oktobra je v istem razredu izpraševal učenke glede božje službe ter dognal, da so bile vse v šoli navzoče učenke zadnjo nedeljo pri sveti maši. Zato sploh ni bilo povoda, da bi se bila kaka učenka tako izrazila. Dotične učenke P. T., ki je bila 8. oktobra grajana, dne 22. oktobra pa niti v šoli ni bilo in »Narodov« poročevalec laže, da je dobro povedala svojemu kateheta. Da je mogoče tako lagati, bi človek skoro ne mogel verjeti, ako bi se ne bilo godilo — v Idriji, kjer se še gosposki nič napačen ne zdi, ako se kdo laže kar za tisoče. Le tako naprej!

Mestna realka v Idriji. Pod tem naslovom je izšel zadnji dan pretečenega meseca v »Slov. Narod« uvodnik, ki v prvi vrsti jadrkuje, »da se javnost še ni bavila s tem vprašanjem«. Pač, javnost se je že velikokrat bavila s tem vprašanjem, najbolj tedaj, ko je v deželni zbornici poslanec dr. Ferjančič glasoval zoper poddržavljenje zavoda. In če s poddržavljenjem ne gre tako hitro, kakor bi želeli, ni toliko kriva javnost, pač pa domače razmere, kajti še danes dobimo ljudi, ki si žele realko v občinski upravi in se zato akcija poddržavljenja ni mogla tako razviti, kakor je bilo že zdavnaj treba, ker se je marsikdo le navidezno zanj ograev. Govoričenje o stiskanem erariju, rudarjem kroju in ogromnih milijonih, so same publike, ki pač imponirajo gotovim poslušalcem v pivarni, ne pa javnosti, kajti kakor so zgorajšnje trditve v gotovem smislu resnične, tako je pa tudi res, da se na ta način zavod ne bo nikdar poddržal. In potem: Mi vzamemo »predržno« izjavo dr. Susteršiča z ogorčenjem na znanje. Preverjeni bodite, da se ta dr. Susteršič za vaše ogorčenje malo briga, kajti značilno je za vse postopanje liberalne stranke v Idriji, ki doma zabavlja in pljuje na S. L. S., na Dunaju pa se gre pokloniti nje načelniku, ker mora priznati, da je deset več kakor pa ena. Prav v tem se zrcali vsa značajnost liberalne politike, ki se ljudstvu po raznih shodih in ob volitvah kaže kot vsemogočno in da s tem javnost slepi, v resnici pa je prisiljena priznati svojo onemoglost. Tako delati se pravi z ljudstvom in interesi idrijskega mesta igrati se, kajti vsa širokoustnost in domišljavost, ki se šopiri na demokratskih in liberalnih shodih, ne bo Idrije rešila, dokler se mesto z resnim namenom ne obrne do tistih moč, ki so merodajni danes in merodajni tudi ostajajo. Podržavljenja zavoda je za slovensko javnost in za Idrijo važna zadeva, resnica pa je, da bo poddržavljenje za Idrijo pravi »terno«, kajti drzno je, ustanoviti zavod in napraviti mestu ogromne dolgov (ko se je jasno videlo, da temu ni Idrija kos), samo na slepo srečo, da ga erar svoj čas prevzame. In sedaj, ko ste s svojim postopanjem tako zavozili, da se že za leto 1908 bojit proračuna in ne veste, kako bi izhajali, pa se spomnite tistih, ki vas edini morejo rešiti zagate. Zakaj pa danes ne trkate pri Hribarjih in Ferjančičih in pišete o dr. Susteršiču, da je »njegov vpliv pri ministrstvih velik«, medtem ko pri volitvah in doma na shodih tega ljudstvu ne poveste? Le nekoliko več ponižnosti in doslednosti! Sploh smo se preverili, da je uvodnik pisal še jako mlad mož, ker je nevede dal stranki, kojo »Slov. Narod« zastopa, krepko brco. Kljub temu pa tudi mi prosimo merodajne faktorje v Ljubljani in na Dunaju, posebno tudi naše poslance, da se za stvar krepko zavzamejo in s tem rešijo idrijsko prebivalstvo katastrofe, do katere ga je dovedla širokoustna liberalno-demokratska stranka. Mi smo čitali članek na vse Svetnike popoldne, in kaj primeren čas je bil, ker so ljudje ravno odhajali na grobove, kajti tudi članek sam je pristen »miserere« žalostnih idrijskih razmer.

Novice iz Zagorja ob Savi.

Semenj 4. t. m. je bil izvanredno velik. Toliko stržilo se že ni z lepa na kakem semnju, kot na tem. Tudi živine se je veliko prodalo, dasi je cena zelo padla. Debeli voli so zadeli po 62 do 66 vin. na kilo. Neki Tirolec je sam kupil 32 parov volov.

100 kron pridobil je neki trgovec, ker je šel na semenj. Na poti v Zagorje je kupoval voli od gospodarja, ki mu jih pa za ponujano ceno ni hotel dati. Ko prideta na trg, mu jih je dal 100 kron ceneje.

Zagorsko Inteligenco sta farbala dva mlada Hrvata, moški in ženska. Trdila sta, da sta člana igralne družbe, ki bo priredila tu dve predstavi. Vstopnino dve kroni sta zahtevala naprej. Če je kdo dejal, da ne misli priti, sta mu rekla, naj se žrtvuje, ako je in-

teligen narodnjak in naj mesto sebe pošlje drugega k predstavi. Slovencem sta pravila, da bosta igrala slovensko pri Müllerju, Nemcem pa, da bodo nemške predstave v restavraciji. Ko sta na ta način nabrala okrog 50 do 60 kron, sta jo pa odkurila dalje.

Zagorska cerkev so začeli popravljati. Stebri, ki nosijo kupolo, stojijo na preslabem temelju. Prva dva sta začela ležti v tla, in lahko bi se zgodila velika nesreča. Zato bodo vse stebre ob vznožju zalili z betonom in popravili tlak. Delo je prevzel stavbeni mojster g. Ogrin z Vrhnike.

Zagorska šola je imela 8. t. m. komisijoneli ogled. Prostori so prenapolnjeni. — Morda dobimo paralelko.

V prepad pod cesto, ki pelje proti Bevkem, je skočil penzionirani prelogar Ajdovec. Polomil si je roke in noge. Prepeljali so ga v trboveljsko bolnišnico, kjer je kmalu nato umrl.

Shod poštarjev in poštinih oficijantov na Dunaju.

Dne 5. t. m. vršil se je v veliki dvorani hotela »Post« na Dunaju shod poštarjev in poštinih oficijantov. Iz vseh delov Avstrije prišli so odposlanci od obeh osrednjih društev na shod. Od dunajskega poštnega ravnateljstva so bili navzoči dvorni svetnik Habrda in trije poštini svetniki. Shod počastilo je tudi 53 drž. poslancev raznih strank in narodnosti.

O razmerah oficijantov je predaval tovariš Bryda ter med drugim navedel, da se po končanih skušnjah vpišejo kot nekaki »poštini nadomestni rezervisti« ter so odvisni večinoma od dopustov in boleznih onih, kateri so na stalnih mestih. Ako prosi starejši poštini oficijant za poštarsko mesto in to dobi je popolnoma presenečen, ker dobi potem nižjo plačo, kar se menda še v deželi izhajajočega solnca ne zgodi. Tudi glavar te dežele bi s svojo kito zmal, ako bi kaj takega slišal. Dale omeni, da so bili svoj čas, ko se je premoženje penzijskega zaklada prevzelo v državno mošnjo, poklicani k posvetovanju takozvani »Obermacherji«, kateri pa niso imeli pred očmi skupnih koristi tistih, katere so zastopali, marveč so jim bliščali pred očmi le razni kriški ter gumbični okrasji. V kazen zato morajo sedaj postarji razna leta za penzijo kupiti in drago plačevati.

Glede poštarjev poročal je podpredsednik osrednjega društva gospod Schäffer. Pričel je s postarjem iz starih dobrih let, ko mu ni bilo potreba posebnih vednosti, temveč je toliko premoženja, da si je omislil vozove in konje, kateri zadnji so mu premoženje skup vozili. Tisti, kateri so še danes iz tacihi hiš, imajo premoženje, a oni kateri se sedaj imenujejo, nimajo družega kot prazen želodec in dolgove. Danes se zahteva od poštarjev izobrazbe, znanja in točnega izpolnjevanja vseh predpisov, a njih plača ni s temi dolžnostmi v nobeni primeri. Z rokami praskajo po kupih denarnih pisem in po milijonih svetlih kronic, a po želodcu mu kruli; čuda ni torej, ako se kateri teh zmoti, ter ne pozna razlike med »tvojim in mojim«. Naš stan bil je eden najuglednejših, a zna izginiti, ako nam ne bo vlada pomagala na noge in nas nehala k tlom pritiskati. Pavšali za sluge niso z njih delom v nobenem primeru, toraj naj poštna uprava, ker že ona dostavnino v žep spravi, tudi sluge sama prevzame, ter jih delu, kateri je jako trudopoln in odgovoren, primerno plača.

Nato se je zglasil k besedi poslanec gosp. Weidenhofer v imenu vseh zedinjenih nemških strank ter je rekel, da naj nam bude v dokaz simpatij, katere pri poslancih vživamo, število navzočih državnih poslancev. Obljubil je, da se bodo poslanci natančno prepričali, za kaj se bo v proračunu v naš namen stavljenih sedem milijonov porabilo. Cela poštna uprava mora se modernizirati ter na zdrave noge postaviti. Takimenovali »Brotesser« naj se odstranijo in se tiste, kateri delajo, za njih delo tudi plača.

Za tem govornikom prišel je poslanec g. Čeh, kateri se je hotel svojega materinega jezika poslužiti, kar mu pa vladni zastopnik meneč, da ga ne razume, ni dovolil. Poslanec Čeh je vprašal, če je to v prvič, da se na Dunaju češko govori. V dvorani in na galeriji, kateri ste bili do zadnjega kotečka napolnjeni, nastalo je grozno kričanje in med gromovitimi Na zdar in Živio klici se je zahtevalo, da naj svoj govor češko nadaljuje. Ker je pa vladni zastopnik grozil, da shod razpusti, in ker ni bila še nobena resolucija sklenjena, so se morali zborovalci udati. Gospod Čeh se je za besedo zahvalil, ter rekel, da se bo radi tega postopanja na primernem mestu pritožil.

Za tem je prišel poslanec gospod Bulin, kateri je zopet svoj govor češko pričel, katerega pa iz prej navedenega vzroka ni mogel izvršiti. Gospod Bulin proti vladnemu zastopniku obrnil pravi nemško: Vi mi nimate čisto nič zapovedovati, mi smo mi in ne stojimo pod Vašo kontrolo in tudi nismo vladni odgovorni v katerem jeziku bomo govorili. Ker pa le ni smel češko govoriti, ni hotel dalje govoriti ter obljubil, da bodo vsi moravski poslanci zahteve podpirali.

Prihodnji poslanec gospod Kotlar pričel je zopet češko, meneč, mi si ne damo nič predpisovati, ker pa vladni zastopnik le ni pustil govor nadaljevati, je gospod Kotlar nemško pričel in rekel, da hoče poskusiti nemško povedati, kar je sedaj govoril. Jaz sem agrarec in o nas se govori, da smo uradni stvari sovražni, kar pa ni res, čemur dokazuje dejstvo da smo volili tudi uradnika-poštarja za agrarnega poslanca. Na nas se zamorete torej zanešiti, kajti če ste delavci, plačajo naj vas kot take, če vam pa nalože uradniška dela, naj vas torej tudi kot uradnike plačajo. Z gospodom vladnim zastopnikom zmenili se pa bo-

demo na drugem mestu. Viharni Na zdar in Živio-klici ter gromoviti aplavz.

Nato je nastopil posl. gospod Glockl ter izjavil, da bode on nemško in sicer tako nemško govoril, da ga bode tudi vladni zastopnik razumel. Povedal je marsikatero ostro besedo, katerih pa seveda tu ni moč navesti. Nočem ščuvati je rekel med drugim, kličem vam le, na delo, naše podpore ste gotovi, ker ste jo potrebni. Kakor en mož stojimo z vami. Pojdite skupno na boj, na pravični boj. Prijatelji, sprejeli ste boj in ga morate dokončati. Končal je z besedami: Kdor se boja boji, ni vreden zmage!

Sledeči posl. gospod Jažere je rekel: Prišli smo, da vam pomagamo, ker so že predgovorniki veliko lepega in enakega povedali kličem vam le, bodite dini, edini in zopet edini!

Gosp. Anderle posl. kršč. soc. stranke, je omenil, da poslanci te stranke ne poznajo naše težnje šele od danes, temveč že dolgo. Bodite edini v boju, v katerem vam naša stranka ne le pomoč obljubi, temveč bode tudi besedo držala. Upam da se vam bode pomagalo, pomagati moralo.

Govoril je še tajnik državnih uslužbencev gospod Suhanek in priporočal obema društvoma, da naj bodeta pripravljene, kadar bode potreba se z vami zedinimo, kajti gremo lahko posebej, a skupno udarimo.

Redakter Bečko in Arel priporočala sta personalno komisijo, o kateri točki se je dne 6. razpravljalo. Ko je na to predsednik gosp. Stumer prebral resolucijo in se je isto soglasno sprejela, se je ta velikanski shod ob 1. uri popolnoma zaključil.

Pohvalno omenil bi rad še nemške postarje in oficijante, ker so kakor drugi Slovani zahtevali, da se naj dovolj češko govoriti. Tudi južni poslanci se bodo zanimali za te zahteve poštarjev in oficijantov, ker so ti gotovo vsi podpore vredni in potrebni.

Znanost in umetnost.

* »Dom in Svet« ima v svoji 11. številki naslednjo vsebino: Pod svobodnim solncem. Povest davnih dedov. Spisal Fr. S. Finžgar. Druga knjiga. (Dalje.) — Misli. Zložil Vekoslav Remec. — Tiha pesem. Zložil Vekoslav Remec. — Dr. Matija Prelog. Življenjepisna in kult.-zgod. črtica. Spisal dr. Karol Verstovšek. (Dalje.) — Siromakova bajta. Zgodba iz vasi. Spisal Ivo Česnik. — Pri materi. Zložil Silvin Sardenko. — Haidimo v Režijo! Spisal I. Trinko. (Konec.) — Otroci. Zložil Zvonimir. — Prebivalstvo Evrope v XIX. stoletju. Stavil Vinko Sarabon. (Dalje.) — Pod oljko in lavorom. Zapiski iz solne Italije. Spisal dr. E. Lampe. (Dalje.) — Književnost. — To in ono. — Šah. Prireja A. Uršič. — Slike: Iz Starega Rima: Restauratio Aerarii. J. Sciuti. — Žegnani studenec na Skofljici. — Grad Branek l. 1681. — Grad Branek l. 1825. Grad Branek sedaj. — Glavni šator pri slavnosti tristoletnice sv. Cirila in Metoda 3. avg. 1863. — Polhov Gradec. — Študija. M. Gaspari. — Cesar Franc Jožef I. pri vojaških vajah na Koroškem. — Hrvatje. — V kapitoljskem muzeju: Portreti imperatorjev. — Marmertinska ječa. — Juno. Rim: Museo Delle Terme. — Ministrski predsednik baron Beck predloži avstrijskemu državnemu zboru nagodbeno predlogo. — Karl May. — »Dom in Svet« izhaja prvega dne vsakega meseca. — Urednika: dr. Mihael Opeka za leposlovje, dr. Evgen Lampe za znanstvo in ilustracije. — Založnik in lastnik: Marijanišče. — Tiska Katol. tiskarna v Ljubljani — Naročnina: 9 K, za dijak 7 K, za Ameriko 2-5 dolaria, za Italijo 12 lir, za Nemčijo 10 M. Sprejema lastništvo in upravnništvo v Marijanišču.

* »Klimtova skupina«, takozvana »Klimt-Gruppe« na Dunaju, ki se je zbrala okoli znanega dunajskega slikarja G. Klimta in ki se stoji razen iz Klimta samega še iz znanega slikarja Hoffmanna in 12 drugih slikarjev in kiparjev, hoče napraviti svoj lastni razstaveni paviljon. Prva razstava naj bi bila že prihodnjo pomlad. Gustav Klimt je dobil pred leti namreč naročilo od naučnega ministrstva za štiri velike simbolične slike »Filozofijo«, »Teologijo«, »Medicino« in »Jurisprudenco« za strop v avli dunajskega vseučilišča. Ministru Hartlu slike niso ugajale in vsled tega je Klimt izzval velik hrup ter vzel vsled različnih sporov slike nazaj. Razstavil jih je potem v Parizu in je priredil tudi na Dunaju svojo posebno razstavo v salonu Mietke, kjer so razstavili tudi Slovenci leta 1904. Klimt je konečno zmagal, njegovi nasprotniki so podlegli. Klimt, ki je bil soustanovnik dunajske »Secesije«, sprl se je tudi s secesijo. Klimtova umetnost je rafinirana v predstavi, ornamentalno-linearnega značaja.

* »Baterija mrtvih«. Ta mesec je razstavljena v dvorani dunajskega vrtnarskega društva (Gartenbaugesellschaft) slika češkega umetnika V. Sochora, ki je sad petletnega dela. Slika predstavlja boj Gröbenove baterije na ravnini pri Chlumu na Češkem, ki je bila od Prusov popolnoma uničena. V armadni zgodovinski knjigi se ta baterija imenuje »baterija mrtvih«. Češki slikar Sochor je tudi naslikal imenito sliko »Bitka konjstva pri Střezeticah pri Kralji. Gradcu leta 1866.« Slika je last cesarja Franca Jožefa; na sliki je naslikan boj avstrijskih dragoncev s pruskimi dragonci.

Darovi.

Za Narodno šolo v Št. Jakobu v Rožu so darovali: Mohorjani na Breznici po gosp. župniku Tom. Potočniku, K 5. — G. župnik Jan. Berlic in Mohorjani v Srednjivasi K 22.

CESAR OSTANE NA DUNAJU.

Opustili so misel, da potuje cesar Franc Jožef na jug. Do konca januarja ostane vladar na Dunaju, nato se pa poda za kratek čas v Gödöllő.

POLJEDELSKI SVET IN POGODBA.

Na vabilo poljedelskega ministra je zboroval dne 8. t. m. na Dunaju trgovsko politični odbor poljedelskega sveta. Navzoči so minister grof Auersperg in ministrski poročevalci. Sejo vodi pl. Skehne. Temeljito poroča deželni in državni poslanec komerčni svetnik Povše glede na pogodbeno predlogo. Po daljši temeljiti razpravi se sklone soglasno resolucija, ki naglašajo: Glede na položaj po trgovinskih pogodbah in z ozirom na ugodnosti glede na sporazumni nastop med Avstrijo in Ogrsko na trgovinsko političnem polju za kmečke koristi je potrebno in primerno, da se po pogodbi uredi gospodarske razmere med obema drž. polovicama. Sicer se koristi avstrijskega poljedelstva po tej pogodbi popolnoma ne ščitijo. Obžalovanja vredno je, da pogodba ne loči carine in pa ker se je sprejela vanjo dasi v praktično spremljivi obliki taksa na sladkor. Prizna se pa, da se je zavzela avstrijska vlada z vsemi silami za koristi avstrijskega poljedelstva. Tajiti se nadalje ne more, da je sedanja pogodba v važnih točkah boljša v primeri z dosedanjim stanjem. To velja osobito za sledeče: obvezala se je ogrska vlada, da predloži postavni načrt o prepovedi blanko terminske kupčije, da se vredi vprašanje o vinu, da se izključi mlinski promet in progni vlakovni promet moke na progi Reka-Ala, in od Ogrske tozadavna povračila carine, da se izboljšajo železniški tarifi in da se stabilizira in zviša kvota. Tudi glede na veterinarski dogovor, dasi ne ustreza vsem zahtevam, se mora priznati zboljšanje. Sedanja pogodba se sicer v vseh delih ne more pozdravljati, a v celoti se ji mora dati prednost pred sedanjim reciprocitetnim stanjem in osobito tudi z ozirom na neurejene in dvomljive razmere, ki bi lahko nastale ako bi ne bilo pogodbe.

SHOD SREDNJEVROPSKIH GOSPODARSKIH ZADRUG.

Ogrski min. predsednik je sprejel 8. t. m. avstrijske, ogrske in nemške zastopnike srednjeevropskih gospodarskih zvez. Wekerle je rekel, da ga veseli, ker se posvetujejo o enotnih načelih v čokovnem prometu. Upa, da koristijo posvetovanja v gospodarskem oziru tudi Ogrski in da se dogovori izvedejo tudi praktično. Konferenco je otvoril državni tajnik dr. Töry. Poleg njega predsedujeta nemški justični svetnik dr. Riesser in pa avstrijski deželno sodni svetnik dr. Durig. Glavno razpravo so opustili in sklenili, da prično s podrobno razpravo.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

V včerajšnji seji ogrskega državnega zbora je Supilo grajal, ker je izjavil predvčerajšnjim predsednik, da se sme v razpravah glede na poslovnih razpravljati edinole v mažarsčini, kar ni postavno. Ugron je rekel, da mora znati po postavi vsak ogrski državni posl. pisati, čitati in govoriti mažarsko. Očita Hrvatoma nedostojno agitacijo. Rumunec Vlad pravi, da smejo hrvaški poslanci govoriti hrvaško, kadar hočejo. Ratkay pravi, da morajo Hrvati razumeti mažarsko. Supilo naglašajo, da smejo Hrvati v zbornici govoriti hrvaško. Ko hočeta nato govoriti v tej razpravi glede na poslovnih Supilo in Lorkevič hrvaško, izjavi podpredsednik Rakovszky, da tudi on pripušči v razpravi o poslovniku le mažarsčino. Nato govori o indennitetni predlogi hrvaško Purič, ki izjavi, da ne zaupa vladi, ki krši pogodbeno postavbo. Hrvaškemu poslancu Vazurju vzame predsednik besedo, ker kritikuje predsednika. Tripčević vzame predsednik besedo, češ da govori srbsko. Poslanec Mucevič prične govoriti. Supilo: »Tudi ta govori srbsko!« Predsednik vpraša Muceviča, v katerem jeziku da govori. Mucevič: »Hrvaško!« Predsednik: »Konstatiram, da je poslanec Supilo na tak način hotel zapeljati zbornico.« Predsednik vzame besedo poslancema Zagorcu in Budisavljeviču. Na zahtevo 20 hrvaških poslancev se odgodi glasovanje o indennitetni predlogi na danes. Nato zbornica odobri več manjših predlogov. — Hrvaški ban dr. Rakodczay se je posvetoval včeraj z Wekerlom in z ministrom Josipovićem.

POVIŠANJE DISKONTA.

Nemška državna banka je zvišala diskont na 7 in pol, lombardno obrestno mero pa na 5 in pol odstotka. Švicarska narodna banka je pa zvišala diskont na 5 in pol odstotkov, lombardno obrestno mero pa na 6 odstotkov. V Italiji so zvišali diskont in lombardno obrestno mero od 5 na 5 1/2 %. Ruska državna banka je zvišala obrestni menjic za dobo devetih mesecev za 1/2 %. Danska narodna banka je zvišala diskont menjic od 6 na 7 %, lombardsko obrestno mero pa od 6 1/2 na 7 1/2 %. Švedska državna banka je zvišala diskont od 6 na 6 1/2 %. Norveška banka zviša diskont od 5 na 6 %.

NIZOZEMSKO.

Bivši ministrski predsednik dr. Kuipers praznuje svojo sedemdesetletnico. On je protestantovski bogoslovec pozitivno krščanskega mišljenja. Glavno delo njegove politike je bil boj za šolo. Liberalci so zahtevali brezversko šolo, Kuipers pa versko. To je provzročilo, da so se katoličani, ki so na Nizozemskem v manjšini, in ki so imeli v pokojnem Schaeppmanu talentiranega in odločnega voditelja, združili s pozitivnimi protestanti v »protirevolucionarno zvezo«, ki je pri volitvah zmagała, liberalcem šolo iztrgala in uredila nizozemsko šolstvo na verski podlagi.

BRUSELJSKA SLADKORNA KONVENCIJA IN RUSIJA.

Evropske države, ki proizvajajo sladkor, imajo zdaj v Parizu posvetovanje glede na pristop Rusije k bruseljski sladkorni konvenciji. Sedanja pogajanja so pa le uvodna in sklepajo o zadevi definitivno v drugi polovici novembra v Bruslju.

ČRNOGORSKA ZAROTA PROTI KNEZU.

Iz Zemuna poročajo nemškim listom, da so dognali pri zaslišanju v Cetinju zaprtega črkostavca Rajkovića, da so skovali v Belgradu proti črnogorskemu knezu Nikolaju zaroto. Knežjo rodbino, ministre in več drugih oseb so nameravali pobiti z bombami, nato pa uvesti revolucijsko vlado, ki bi se ravnala po poveljih iz Belgrada. Rajković pravi, da mu je pokazal v Belgradu črnogorski dijak, predno je odpotoval v Cetinje, pest cekinov, ga osrčeval in rekel, da ne manjka denarja. Pri nekem zarotniku so dobili pisma, ki zelo kompromitirajo več visokih belgrajskih dostojanstvenikov. V Črni gori ni baje sokrivcev. Pač pa je zaprla kotorska policija več črnogorskih emigrantov, ki so došli z bombami iz Belgrada.

ANGLEŠKI SOCIALISTI PROTI NEMŠKEMU CESARJU VILJEMU.

Socialistični voditelj Hyndmann je izjavil na shodu, da hočejo demonstrirati proti nemškemu cesarju, ko pride na Angleško, ker je zaprt Liebknecht.

ROOSEVELTOVA KANDIDATURA.

»Globe« trdi, da kandidira Roosevelt najbrže za predsednika »Združenih držav«.

Dnevne novice.

+ Vstop poslanca Grafenauerja v »Slovenski klub«. Vsled sklepa zaupnikov Borovlje-Zelezna Kaplja je vstopil koroški slovenski poslanec, ki je doslej hospitalar v obeh jugoslovanskih klubih, definitivno v »Slovenski klub«.

+ O Sloveniji! Hitro je ovenela in se postarala. Četrta številka kaže že jesensko dobo njenega kratkega dekliškega življenja — prava podoba je Hribarjeve politike. Zato ji ni zameriti, da je pričela že tako zgodaj lagati in tudi njena zloba se je čisto izpreverila po stari njeni teti »Edinosti«. Pojdimo povrsti! Laže se glede šolstva, da so poslanci S. L. S. »svojo narodnost izdali«, da so izdajice naroda svojega, da je dr. Šusteršičev uspeh »sramoten«, da je nova nemška gimnazija »kakor iz oblakov padla«, da dobe Nemci »skrivaj in tiho kakor za Miklavža novo gimnazijo«, da je »ustvarjena s tem nova nemška posest« in da je vse, kar je sploh S. L. S. dosegla, samo »čin blaznih ljudi«. Tako frivolno in bedasto piše glasilo ljubljanskega poslanca in župana o najvažnejši pridobitvi na slovenskem šolskem polju, o pridobitvi, ki šele omogočuje resno govoriti o slovenskem vseučilišču. Ljubljana, zakrij si lice in žaluj kot vdova, kajti tvojeje Hribarja je še to malo pameti zapustilo, kar je je doslej imel. Do sem neumnost, zdaj pride pa zlobnost. Ker liberalna stranka ne trpi, da bi se poslovenile štiri višje gimnazije po zaslugi Slovenske Ljudske Stranke, želi, da bi se to preprečilo. In sicer upa, da se razbije poslovenjenje ob vprašanju šolskih knjig, češ, saj »vlada ne bo dala profesorjem-pisateljem dovolj dopusta, da bi mogli pisati za petero razredov in petero predmetov potrebnih šolskih knjig in slovníkov.« To je skrivna želja liberalne stranke, da bi izločila komaj doseženi uspeh. No, »Slovenec« je že obširno razložil vprašanje šolskih knjig, in upamo, da so dotični članek prečitali gospodje, katerih se tiče. Slovenske učne knjige morajo biti v pravem času spisane; to je častna zadeva onih gospodov, ki so naloge prevzeli in jih še niso rešili; vlada bo morala dati, kakor je že došlo v več slučajih storiš, potrební dopust. Če pa kateri izmed gospodov zavlačuje, se naj drugemu poveri njegova naloge. Ako ne bi mogli slovenski profesorji niti preložiti par učnih knjig, bi bilo pa res žalostno! Druga potuha, ki jo daje Hribarjevo glasilo onim, ki naj preprečijo uspeh slovenskega šolstva, je ta, da upa, da bodo Slovenci svoje sinove pošiljali v nemško gimnazijo. Mi povemo takoli, da če bo kaj Slovencev kdaj na nemški gimnaziji, bodo to samo sinovi Hribarjevih volivcev! Naj le »Narod« izvrši svojo grožnjo in priobči imena vseh Slovencev, ki so na nemški gimnaziji — pa hitro! Kako more imeti ločitev gimnazije »ogromne kvarne posledice«, to nam je neumljivo. Ker še zdaj Hribarjevo glasilo ni povedalo veljavne novice svojim liberalnim revčkom, jim povemo mi še enkrat: Po zaslugi S. L. S. dobe Slovenci štiri popolne slovenske gimnazije, ko niso doslej imeli nobene, dalje dobe slovensko trgovsko šolo in belokranjsko železnico. Vse to proglašajo Hribar zdaj za »malenkostno«. Hribar tudi očita dr. Šusteršiču v »Sloveniji«, zakaj ni priboril tudi višjih slovenskih gimnazij v Celju, Mariboru, Celovcu, Trstu in Gorici, pa ravno tako lahko očita Hribar dr. Šusteršiču tudi to, zakaj ni dosegel ob tej priliki slovenskega vseučilišča, Zediniene Slovenije in samostojne slovenske armade. Taka očitanja so samo dobrodošle ilustracije Hribarjeve politične nerazsodnosti, in dokazujejo, da je ta mož postal čisto brezpomemben in da se Ljubljana lahko joka nad svojim poslancem. Dr. Tavčar ne bi bil nikdar spravil take neumnosti v svet, kakor je »Slovenija«, in velika krivica se mu bo godila tisti dan, ko bodo prišli nad njega, da naj plača njen deficit, kajti Hribar ga ne bo plačal. Dalje se hujuje Hri-

barjeva »Slovenija«, da je imenovan namesto Profita za ravnatelja Slovenec dr. Lovro Požar. Hribarjeva »Slovenija« pravi, da dr. Požar ne bi smel avanzirati, ampak bi moral biti celo discipliniran, ker je žalil visoki c. kr. deželni šolski svet z opazko v odgovori od ravnateljskega mesta na višji dekliški šoli, češ, da »ne pusti s seboj pometati.« Pravi, da je »čudež« to imenovanje. Torej priznava Hribar zdaj S. L. S. tudi že to, da čudeže dela, kadar liberalci s kakimi Profitovimi aferami vse zavozijo. — Potem se je spravila Hribarjeva »Slovenija« nad »Družbo sv. Mohorja« in zahteva, da ne sme več izdajati molitvenikov, zato ker urednik »Slovenije« vsak družbin molitvenik v peč vrže. Impertinenca tega članka obstoji pa v tem, da zahteva od družbe, da naj priobčuje spise liberalcev in celo diktira, kako visoke honorarje mora plačevati. Mi pa nasproti čisto jasno konstatiramo, da veliko večino Mohorjanov jako neprijetno dirne, ako dobe v družbinih knjigah spise znanih liberalcev, ki uganjajo nesramno hinavščino, da dobe nekaj honorarja. To je ostudno! Vse za denar! Prav agentsko! Druga nismo našli v »Sloveniji« nič.

+ Iv. Hribarjevo glasilo o koroški duhovščini. Znano je, da je sedaj tudi kamniški »Naš List« postal glasilo Njegove ošabnosti. Urednik »Našega Lista« je urednik »Slovenije«. Hribarjev »Hofjournalist« št. III. magistratni uradnik g. Fran Govekar. To razmerje je že prav dobro okrcal »Slovenski Narod«. Ivan Hribar je sedaj na Korošce silno hud, ker je dobil na celem Koroškem samo tri glasove za svoj klub in je odločna volja ogromne večine koroških Slovencev poslala g. Grafenauerja v »Slovenski klub«. Oficijelno Hribarjevo glasilo »Slovenija« Korošce radi tega sicer pusti pri miru, zato pa drugo Hribarjevo glasilo kamniški »Naš List« v notici »Mir« proti »Sloveniji« da duška v svoji strasti: »Na Koroškem so političnih kaplanov že davno sili. Če bi vedel Ivan Hribar, kako so njega celo v njegovi stranki sili, bi njegovo glasilo ne pisalo takih napadov na rodoljubno delujoče slovenske kaplane na Koroškem. Kakor nalašč piše danes nam došli koroški »Mir« o slovenskih politikujočih duhovnikih na Koroškem: 1. Kjerkoli deluje v kaki občini vzoren duhovnik, vzpelo se je število naših volivcev čudovito. Dokaz: Občine Zrelec pri Celovcu, Timenica, Gosposveta, Št. Tomaž itd. — gg. naj oprostitjo, ne moremo vseh imenovati. Nismo pa še čuli, da bi vsled delovanja kakega liberalca naši glasovi pri volitvah rastle. — 2. Kjerkoli ima župnija dobrega duhovnika, držala se je stranka tudi v najtežjih okoliščinah. Šteben na Zili se n. pr. drži v najtežavnejših razmerah. Brdo nam se je zopet pridobilo itd.« — Tako je! Slovenski politikujoči kaplan ne vpraša pri vsaki stvari, koliko mu bo nesla na mesec, ampak dela iz prave požrtvovalne ljubezni. Če tega Hribarjev Govekar ne more razumeti, ne moremo pomagati. Učenec ne more biti drugačen kot mojster.

+ Delavstvo pozor! Jutri ob 4. uri popoldne se vrši ustanovni shod »Vseslovenskega delavskega političnega društva« na Savi (Jesenice) v »Društvenem domu«.

Zveza telovadnih odsekov se ustanovi, kakor smo že poročali jutri dopoldne ob 10. uri v telovadnici »Slov. kršč. soc. zveze«. Opozarjamo še enkrat na zanimivo zborovanje naše somišljenike.

— Slovenska podružnica avstrijske Rafaelove družbe v varstvo katoliških izseljencev vabi na ustanovni shod »Slov. podružnice Avst. Rafaelove družbe v varstvo katoliških izseljencev« ki bo v ponedeljek 11. novembra t. l. v Ljubljani. Spored: 1. Sveta maša za udeležence ob pol osmi uri zjutraj v frančiškanski cerkvi. — 2. Slovesno zborovanje v veliki dvorani »Uniona«. Pričetek ob osmi uri zjutraj. Vhod skozi Frančiškanske ulice. a) Dosedanje Rafaelovo delovanje. b) Stik z zvezo ameriških duhovnikov. c) Rafaelova družba, opis pota in proge. d) Trst. e) Postavodaja o izseljencih. f) Varstvo deklic. g) Obramba v tujini. — 3. Po slovesnem zborovanju ustanovni shod: S. P. A. R. D. V. V. K. I.

+ »Edinost« in duhovščina tržaško-koprške škofije. Tržaško-koprski škof prevz. g. dr. Fr. Nagl je izdal pastirski list na svojo duhovščino, v katerem se bavi s pisanjem »Edinosti« glede ricmanjske zadeve. V tem pastirskem listu se naznanja, da je sveta stolica že dvakrat glede ricmanjske zadeve izrekla svojo sodbo, in da je dr. Požar, ki mu je tržaški škof že dovolil maševati, zdaj zopet suspendiran, ker se neče pokoriti odločbi svete stolice. Glede »Edinosti« pa določa tržaški škof: 1. Da naj duhovniki in kleriki ničesar ne pišejo v »Edinost«. 2. Da naj list takoj vrnejo, če so naročeni, in ga več ne naročajo niti ne podpisajo. Priporočajo pa škof duhovnikom novoustanovljeno »Katoliško Tiskovno Društvo«.

+ Shod pri zaprtih durih, na katerega ne bo nihče smel, kdor ni prav priden in poslušen, bo imel jutri Hribar v Mestnem domu. Vsaka nepokorščina izključena, vsak ugovor prepovedan, misel svobodna mutasta. Vprašamo pa javno Hribarja, zakaj mu mora v »Narodu« dr. Tavčar očitati »prav navadno simplarijo«, dalje da on kak »navaden napis šteje med cekine, Belokranjsko železnico pa med krajcarje«, zakaj se je čutil dr. Tavčar prisiljenega, da je zapisal v »Narod«, da mu je vseeno, če Hrvatje Hribarja vsak dan pretepo, samo da ne bi delal takih neumnosti? Zakaj je moral dr. Tavčar odpovedati pokorščino Hribarjevemu vodstvu in ga grajati, da so mu eksekutivni odbori samo marionete in da nekeje več prenašati Hribarjevih verig? Zakaj se je čutil dr. Tavčar primoranega pred vsem svetom izjaviti, da Hribar ni niti Gladstone niti Palmerston in da svojih kozlov več

ne bo mogel vsiliti liberalni stranki? Če nam to Hribar razloži, bomo še mi enkrat zadovoljni z njim!

+ Slomškova zveza. Preč. g. Ivan Lavrenčič, dekan v Kamniku, je pristopil kot ustanovni član k društvu »Slomškova zveza« in daroval v ta namen 50 K. Zivel!

+ S skupščine Starčevičeve stranke prava se poroča, da je David Starčevič na zaupni konferenci predlagal, naj se iz strankarskega programa črtajo besede »v okvirju habsburške monarhije«. Proti temu je odločno nastopil dr. Frank in zbor je David Starčevičev predlog soglasno odklonil.

× Podeljena je župnija Rakitna č. g. Iv. Lovšin, župniku na Premu.

+ Občni zbor družbe treznosti bo takoj po končanem ustanovnem shodu Rafaelove družbe, t. j. okoli 10. ure dopoldne na istem postoru. Spored: 1. Poročilo o stanju družbe in treznostnega gibanja. 2. Dr. Vladislav Pegan: Alkoholizem — kriminalistika — postavljane reforme. 3. Dekan dr. Fr. Sal. Knavs: Pijančevanje in krščansko življenje. 4. Vek. Ravnihar: Alkoholizem in narodno gospodarstvo. 5. Prememba pravil in volitev odbora. 6. Slučajnosti. — Zborovanje bo trajalo do pol 1. ure in se po potrebi nadaljuje popoldne. — Popoldne ob 2. uri v mali dvorani hotela »Union« protialkoholno zborovanje duhovnikov. Na svidenje pri delu za blagor našega ljudstva!

× Kje pa so politični fakini? O tem v informacijo našim somišljenikom posnemamo naslednji članek iz »Mira«: »Mir« je svoj čas v popolnoma mirnem članku opozarjal na neopravičljivo strahopetnost liberalnih Slovencev na Koroškem. Opominjal je na splošna znana dejstva: Liberalci A ne da svojemu otroku govoriti slovenski, liberalci B se boji dati na svojo hišo v slovenskem okraju tudi le dvojezičen napis itd. Pisalo se je splošno, ni se imenovalo imen in stvar — je rešena. Pisalo se je le z namenom, da bi se gospodje v javnosti ne bahali, kot da bi bili oni na Koroškem edini branitelji narodne zavesti. Zdaj je bil v Celovcu letni občni zbor podpornega društva za Koroške slovenske dijake, o katerem poročajo liberalni listi ne v prid svojih pristašev. »Slov. Narod« poroča, da je izstopil iz društva g. prof. Scheinigg, »ki ga je »Mir« radi njegovega naprednjega mišljenja napadel.« Konstatovati moramo, da »Mir« profesorja Sch. ni napadel, pač pa Slovenca, ki svojega otroka ne uči govoriti slovenski. Ali je to prof. Scheinigg? V Celovcu jih naštejemo kar celo vrsto, zakaj pa se potem prof. Sch. čuti žaličenega? Smešno je, če »Narod« pravi da je prof. Sch. bil napaden »radi naprednega mišljenja«. Ali je to napredno mišljenje, če kdo zanemarija svojo narodnost tako daleč, da ji odteguje svoje otroke? Zakaj je prof. Apih iz odbora izstopil, nam ni znano, in če bi nam znano bilo, tega rodoljuba preveč spoštujemo, kot da bi hoteli njegovo osebo izpostavljati liberalnim napadom, mi ga pa napadali ne bomo. Komična je bila baje na zboru dr. Müllerjeva zahteva, naj ves društveni odbor odstopi! A kaj potem? Z odstopom odbora neha društvo, ali bi bilo to res v prid koroškim dijakom? Predsednik dr. Brejc je moral v interesu društva odklanjati take otročje želje.

Zavreli so liberalci, ko predsednik ni dal na glasovanje predloga dr. Oblaka, naj zbor obsodi »Mirove« napade na koroške slov. akademike, ter »nesramno« »Mirovo« očitane, da se koroški dijaki dosedaj niso izkazali v javnosti drugače, kakor s prošnjami za podpore, in izjavo, da se bo podpisalo le dijake klerikalnega mišljenja. Sicer bi ne bila nobena nesreča, ko bi bili gg. dr. Müller, dr. Hudelist, dr. Oblak obsodili »Mir«, takih obsodb se bo list lahko navadil, a ne vemo, če se bodo gospodje navadili, če »Mir« začne obsojati njih delovanje? Če bodo gospodje preljubelnivi, lahko jim prijateljske usluge vračamo.

V interesu pametnega delovanja narodu v prid pa je bilo potrebno, da je predsednik preprečil take otročarije. V interesu stvari: Časniki so nam pretekli teden poročali, da so z vsenemci in židi v kompaniji — tudi so liberalni slov. dijaki v Gradcu napadli katoliške duhovnike in dijake, ter jih do krvi pobijali! Liberalni časniki nam očitajo, da so nekatere slovenske zadruge v gospodarski zvezi s katoliškimi Nemci — a tisti listi menda odobravajo, če se liberalni slovenski dijaki združijo z vsenemci zoper duhovnike! Slovensko ljudstvo, ki je še verno, in z ljudstvom vred prijatelji dijakov bodo ogorčeni, če zvedo nastopanje brezvernega liberalnega dijaštva! Vsakateri katoličan mora spoznati, da ne sme mo dijakov pustiti zaiti na taka pota. Dr. Oblak si je menda izmislil neko izjavo, »da se bo podpisalo le dijake klerikalnega mišljenja« — vsaj tega »Mir« ni pisal. »Mir« je pozivljial podpisati katoliška društva dijakov, a med katoliškimi in liberalnimi jih je dosti, ki niso »klerikalnega mišljenja«, ki pa resno delajo; in ker resno delajo, nimajo časa družiti se — z vsenemskimi in židovskimi razgrajati! Najbolj se je pri ti debati menda razburil prof. dr. Sket. Le-ta je imenoval napade v »Miru« »izbruhe političnega fakina«. »Mir« in njegovi sodrudniki tudi to ljubeznjivost sicer tako mirnega in diplomatskega profesorja — mirno sprejme. Žal nam je za reputacijo g. profesorja, če bo začel še večkrat zajemati fraz iz narodno-naprednih časnikov in če bo še večkrat s temi pošastmi hotel strašiti katoliške časnik, katoliško duhovščino — in s to vred iste rodoljube, ki v tem več kot nepotrebnem prepiru obsojajo nastopanje liberalne gospode. Dr. Sket je moral biti zelo razburjen in morebiti mu je zdaj lažje, ko je mogel na dan z nevoljo, vsaj mora vsakateri tvor kdaj počiti. »Izbruhi« pa niso bili v »Miru« in jih

ne bo, pač pa drugod, kjer gospodje ne go-
voro več vedno trezno.

— **Uradniško stavbno društvo.** Notar Hu-
dovernik je šel med ljudilube. Žrtvovati se
hoče z ustanovitvijo uradniškega stavbnega
društva. Bral je o govoru finančnega ministra,
da bo vlada stavbne zadruge za uradniške
hiše podpirala, pa si je mislil: »Hudovernik,
nekaj zate! Pri Ciril-Metodovi družbi si pri-
čel svoje domorodno delo; nadaljaj ga pri
stavbnem društvu; žrtvuj se! In žrtvoval se
bo! Napravimo podrobni načrt njegovih žr-
tev. Žrtvovati! Hudovernik bo notarju Hu-
doverniku prepustil pri stavbni zadruzi sledeča
dela: posredovanje pri nakupu stavbišč (ni
brez nič!), izdelovanje kupnih pogodb, parce-
liranje, prošnje za posojila, vknjižbe, izbrise
in še par takih reči, ki bodo v veliko korist
sveti stvari, kateri služi notar Hudovernik in
o kateri ni težko povedati, koliko zveze ima
z njegovim žepom. Notar — pa stavbno dru-
štvo, odurna, neukusna misel! — Za resno!
Gospodje uradniki, ki Vas vprašanje cenjenih
in zdravih stanovanj v Ljubljani in drugod
tare, zvežite se; porabite priliko, a v interesu
stvari Vas prosimo: ogibajte se notarjev Hu-
dovernikov! Zadruga te stvari, ki nanje misli
notar Hudovernik, sama izlaha izpelje, ker
so šablonske. Za legalizacijo je pa sodišče. Ne
ponujamo se nikomur; nam ni treba. Lojalno
in pošteno pa izjavljamo, da je naša stranka
pripravljena tu sodelovati. Stojimo pa na sta-
lišču: uradniki naj se ali priklonijo že obsto-
ječemu in izkušnemu delavskemu stavbnemu
društvu, ki je zidalo že nad 100 hiš in ki naj se
v ta namen primerno izpremeni, ali naj si pa
osnujejo svojo lastno stavbno zadruzo, toda
brez Hudovernikov in Plantanov. Vodijo nas
pri tem izključno praktički, stvarni oziri; po-
udarjamo namreč, da mora biti od take za-
druge vsako strankarstvo popolnoma izklu-
čeno. Težko je pri nas ziniti kak pameten na-
svet, da bi ga ne obgrizlo omejeno kurje-
vaštvo. A stvar se nam zdi prevažna, da bi
ne povedali naravnost svojega iskrenega pre-
pričanja: Stavbno društvo potrebuje za kre-
dit (tudi od države), da je priklonjeno močni,
kreditno dobro utemeljeni zvezi. Kakor stoji
danes razmere: v Ljubljani trajnega vspeš-
nega dela v stavbnem združništvu ni brez
zadruge zveze. Strankarski otroci bodo za-
piskali ob tem stavku. Svobodno; njim ne pi-
šemo. Pametni ljudje, ki se brigajo za stvar,
bodo pa premišljali, se informirali in prišli do
našega zaključka.

— **Krščansko-socialno gospodarstvo.** Me-
stna občina Dunajska bo letošnje leto imela
deset milijonov kron prebitka.

— **Dijaške demonstracije v Zagrebu.** Po
včerajšnji volitvi v akademski družbi je
demonstriralo več sto visokošolcev na llici
pred Srbsko banko. Psovali so Srbe in Ma-
žare. Policija je razgnala dijake. Zvečer so se
stepli starčevičanski dijaki z naprednjaki.
Zmagali so naprednjaki. Srbske napise so po-
metali na tla. Pred vsučiliščem se je celo
streljalo iz revolverjev. Več dijakov je vdrlo
tudi v gledališče, kjer so demonstrirali. Iz
gledališča jih je spravila policija in jih nekaj
zaprla, nakar je nastal mir.

— **O zakonu za varstvo planin za Kra-
njsko** je bilo dne 4. t. m. posvetovanje pri
kranjski deželni vladi. Posvetovanja so se
udeležili deželni glavar Detela in poslanca
Povše in Pogačnik. Sklenilo se je, da dobi
tudi Kranjska zakon za varstvo planin.

— **Vinska kupčija na Vipavskem** je zad-
nje dni silno živahna. V kranjskem delu Vi-
pavske doline se je od trgovcev vže nad 10
tisoč hektolitrov vina odprodalo. Največ vina
se je odposlalo na Dunaj, ker je vzlasti letos
zaslovela dobroti vipavskega vina. Tvrda
Weber iz Dunaja kupila je po Vipavskem
vže blizu 4000 hl vina in še vedno nakupuje
vipavska vina. Vsak dan odpošlje ta tvrda
več vagonov vina na Dunaj. Vseled tega pa,
ker se letos prav lahko odprodaja vipavska vina
in je izvoz nepričakovano silno velik, so pri-
čele pa tudi cene rasti vipavskim vinom. Vino
ima 12 do 15 odstotkov alkohola in je vže po-
polnoma čisto ter popolnoma dobro za trans-
port.

— **Kranj.** Občinski odbor namerava od-
praviti sejmce, oziroma jih preložiti na pone-
deljke. Upokojenec bode sedanjí občinski tajnik
gospod Pollak in služba razpisana. Stori-
li se bodo tudi koraki, da se uredi odkladanje
snega in prirede na Savi prostori za pranje
in sušilo perila.

— **Obravnave pri IV. porotnem zasedanju
v Novem mestu** ta mesec, se vrše po tem re-
du: Dne 25. Jakob Pungercar, uboj. Prvo-
mestnik g. dr. Jakob Kavčič, predsednik no-
vomeškega okrožnega sodišča, kot votanta
fingirata deželno-sodna svetnika V. Rizzoli in
V. Dolinšek. Ta dan bodeta še dve drugi ob-
ravnavi radi hudodelstva proti pravosti po
§§ 125 in 127 k. z. pred ravno temi sodniki.
Dne 26. cigana Sebastijan in Matija Brajdič
radi ropa in Vincenc Krkula radi hudodelstva
proti pravosti po § 127 k. z. Zadnji slučaj se
je šele pred par dnevi določil za porotno
zasedanje. Pri obeh slučajih predseduje c. kr.
deželno-sodni nadsvetnik Škerlj, votanta c. kr.
deželno-sodna svetnika gg. Levec in dr. Vol-
čič. Dne 27. Alojzij Puš, uboj. Predsednik dr.
Kavčič, votanta deželno-sodna svetnika gg.
Gaudini in Dolinšek. Kot zagovorniki so pokli-
cani: Dr. Globevnik, dr. Slanc, dr. Žitek in
dr. Schegula. S tem bodo porotne sodbe za
letos končane.

— **Cesar pride v bližino Reke?** Neka še
nepotrjena vest poroča, da pride cesar mese-
ca februarja v kopalnice Cigale pri Reki.

— **Ukradeno kolo.** V četrtek okrog 7. ure
zvečer je pustil zdravnik g. dr. Breclj v Go-
rici pred neko prodajalno svoje kolo. Ko se
vrne v kratkem času nazaj, kolesa ni bilo več.

— **Poroka.** Včeraj se je poročil v Št. Petru
pri Gorici g. Valentin Černic, posestnik, z
gospo vdovo Adelino Merzek. Castitamo!

— **Umrl je** v Gorici po dolgi, mučni bolezi-
ni pisarnovodja pri notarju dr. Pascolettiju, g.
Josip Črne. Naj v miru počiva!

— **Nezgoda s smrtnim koncem pri seka-
nju drv.** Dne 5. t. m. so podirali drvarji Anton
Kikelj iz Smuke, Tomaž Campelj iz Hinj in
Ivan Hrovat iz Stranj pri Žužemberku v knez
Auerspergovem gozdu »Kamnapč« drevesa.
Ko so podsekali in podrli prav veliko orjaško
bukev, je delavca Ivana Hrovata vulgo Weis-
bergerjevega Janeza, udarila močna veja tako
po glavi, da se je takoj zgrudil mrtev na tla.
Mrtvo truplo ponesrečenca so prepeljali v
mrtvašnico v Kočevje.

— **Strop se je vdr.** Jožef Leskovec 13in-
pol let stari posestnikov sin na Vrhniki je šel
dne 7. t. m. okoli 11. ure na podstrešje hleva
v listje spat. Okoli pol šeste ure zjutraj dru-
zega dne je prišla gospodinja Neža Leskovec
v hlev, a s strahom zapazi, da se je strop udril
in pokril kravo in tele, vendar tako, da je ime-
la žival glave proste. Mati je klicala svojega
sina in ker se ni oglašil, prosila je sosedo, da
so ji pomagali listje z hleva znositi, v občni
strah navzočih, našli so fanta med listjem za-
dušenega.

— **Žrtve mažarskega nasilstva.** V bol-
nišnici sv. Roka v Budimpešti je umrl Jožef
Fulik, ki je bil v Černovi smrtno ranjen od
strele mažarskih orožnikov. To je 15. človek,
ki je umrl kot žrtev mažarske krvoločnosti.

— **Za trafikante.** V državnem zboru je
uložen predlog, ki predlaga naj se zvišajo
trifikantom dohodki od prodaje tobaka in
provizije pri prodaji znamk. V par dneh bo
uložena tudi v tej zadevi interpelacija na fi-
nančnega ministra. Deputacije društva trafi-
kantov iz Nižje Avstrije, Moravske in Šta-
jerske so se te dni oglasile v državnem zbo-
ru pri poslancih, ki so obljubili svojo pomoč.

— **Predavanje o živinoreji.** Jutri, v ne-
deljo popoldne ob 3. uri predavata gospoda
mlekarski nadzornik Legvart in živinozdrav-
nik Slivnik iz Ljubljane v Gorjah pri Bledu v
prostorih posojilnice o živinoreji in živinorej-
skih zadrukah. Osnuje se ob tej priliki živino-
rejska zadruška za Gorje in okolico.

— **Velik požar.** Dne 4. t. m. ob 3. uri po-
poldan nastal je silovit požar na Novi Lipi, v
župniji viniški, ki je v kratkem času štirim go-
spodarjem uničil hiše in razen ene kleti in
dveh senikov, vse drugo poslopje. Ker so bili
ljudje v tisti dobi odsotni pri svojih opravilih
po njivah, lozi itd., je umevno, da jim je razun
tega, kar so imeli na sebi, zgorela vsa obleka,
pohištvo, orodje, vozovi, živež in klaja in en
prešič, vreden do 120 kron. — Pogorelci so
tem bolj milovanja in usmiljenja vredni, ker
jih je nesreča zadel, ko so bili že spravi-
li domu vse pridelke. Trije posestniki so za-
varovani pri banki »Slaviji« za 2900 K, od te
svote bode odtgnjenih 200 K za en otet senik,
četrti gospodar je bil tudi pri »Slaviji« zavaro-
van 10 let, a je bil pred nekaj leti odstopil od
zavarovanja. Vsi štirje pogorelci imajo 30.000
kron škode. Po nekoliko so bili že dozdaj za-
dolženi, zlasti bode jako trda nezavarovane-
mu, ki ima petero majhnih otrok, a siromaki
so vsi tem bolj, ker je zima pred durmi, letina
za krmo in otavo jebila letos jako slaba, tako
da ljudje ne bodo mogli v tem pomagati. Naj
bodo pogorelci topla priporočeni usmiljenim
dobrotnikom, vsak kakoršenkoli dar, bode do-
bro došel. Mile darove sta pripravljena spre-
jemati: župni in občinski urad na Vinici. Vas
Nova Lipa šteje 45 hiš in podružnico sv.
Duha. Vsa poslopja bi bila žrtev požara, ko bi
ne bili prišli nekateri pogumni posestniki iz
drugih vasi, eden iz Nove Lipe, vsi trije oro-
žniki in prostovoljno gasilno društvo iz Vinice.
Požrtvovalno in srčno so vsi ti v grozni burji
delovali od 4. popoldan do 2. zjutraj dne 5.
novembra ter so postavili v nevarnost svoje
zdravje in življenje in tako odvrgli, da ni vsa
vas pogorela. Zaslužijo vsi, z županom vred,
očito pohvalo in Bog jim poplačaj njihovo
človekoljubno delovanje! Vzrok požaru, ka-
kor navadno, otroci, ki so si delali in pušili
cigarete, napravljene iz sena in krme.

— **Občinske volitve v Pulju.** Zagrebški
list »Zforno« piše: Pri zadnjih občinskih vo-
litvah v Pulju je oblast mnogo volivnih aktov
zaplenila. Tudi je bila vpeljana stroga preiska-
va proti mnogim italijanskim iredentarijem.
Puljski Italijani so se nato obrnili s protestom
na več italijanskih državnikov in na ministra
Košta. Slednji je izrazil v pismu svoje sim-
patije napram Italijanom.

— **Slovenci v tujni.** V Borbeku na Nem-
škem so ustanovili naši rojaki društvo, ki se
zove »avstro-ogrsko rudarsko društvo«. Do-
sedaj šteje nad 50 članov. V kratkem si omis-
lijo zastavo. K blagoslovu bodo povabljeni
kajpada tudi druga društva, tako da bo ta
dan res pravi praznik za naše slovenske ro-
jake v Nemčiji.

— **Iz Moravč.** Katoliško izobraževalno
društvo je priredilo 3. novembra igro »Črev-
ljari« s petjem in srečkanjem. Društveni pevski
zbor, pod vodstvom organista Štef. Grila, je
zapel pred igro pesmi: »Jadransko morje« in
»Slovani«. Tako vrlo se pevski zbor še ni po-
stavil! Igra je vzbudila med gledalci mnogo
smeha. Igralci so vloge izvrstno pogodili, za
kar jim izrekamo priznanje. — Ceste v mo-
ravški dolini so silno v slabem stanju. V
zadnjem deževju smo bredli blato do kolen.
Bati se je bilo, da kdo v blatu ne ostane. Ču-
diti se temu ni, saj cestni načelnik — neki pen-
zionirani davkar iz Prevoj — cest ne pride
nikdar pogledat. Sploh načelstvo za ceste vse
premalom skrbi. Ponekod so ceste udrtle od
zadnjih nalivov, kakor kaka reber na Grintov-
cu, skale štrle sredi cest in jarki niso iztreb-
ljeni, da teče voda kar po sredi ceste. Ako ne
bode načelnštvo v bodoče za ceste boljše

skrbelo; bomo primorani se pritožiti na kom-
petentnem mestu. Sicer pa bodo v kratkem
nove volitve cestnega načelnštva in takrat
se bode dalo tudi pomagati. Saj se menda raz-
umemo!

Gospodarstvo.

g Lepa prihodnost mladeničev. Čestokrat
se dogaja, da marsikateri mladenič dovrši ne-
kaj razredov srednjih šol, potem pa iz bodisi
katerikoli vzrokov ostane doma, ter ne ve
kaj pričeti. V naši deželi mlekarstvo jako lepo
napreduje, ustanavlja se vedno več mlekar-
n, a žalibog primanjkuje spretnih, umnih, dobrih
mlekarjev. To pa je v veliko kvaro razvoja
mlekarsstva, ker mlekarske zadruge le tedaj
dobro uspevajo, če imajo dobre, teoretično in
praktično izvežbane mlekarske moči, ki so
pridne, zanesljive, delavne, skrbne, razumne
ter delujejo samostojno in znajo dobro pisati
in računati. Prav mnogo kranjskih mlekar-
n deluje slabo edinole radi slabih mlekarjev. V
večjih mlekarstvih so bili primorani nastavl-
jati tuje mlekarske voditelje, ker ni bilo najti spo-
sobnih mlekarjev-domačinov. V naši deželi je
mного pridnih in zanesljivih mladeničev, ki bi
prišli k dobremu kruhu, ako bi se posvetili
mlekarsstvu, kajti dober mlekar zasluži meče-
čno 80—100 K. Vrhutega pa bi si tak mladenič
še po strani zaslužil pri posojilnicah in raznih
zadrukah, katerih je mnogo po deželi. Stroški
za izobrazbo mlekarja pa tudi niso posebno
veliki. Mladenič, ki se hoče posvetiti mlekar-
stvu, se mora najprej nekaj mesecev učiti v
kaki večji, dobro urejeni mlekarni. Ko konča
pouk v taki mlekarni vstopi lahko v mlekarsko
šolo na Vrhniki, ki se odprla dne 1. aprila 1908
in bode trajala pet mesecev. Pouk na tej šoli
bo brezplačen, nekateri učenci pa dobe še
celo podporo za hrano. Dobro je, da je tak
mladenič dovršil kako kmetijsko, meščansko
ali nekaj razredov srednje šole, toda neob-
hodno potrebno ni. Mladeniči, ki se hočejo po-
svetiti mlekarstvu, naj se takoj zgloše pri
»Mlekarski zvezi« v Ljubljani, oziroma pri
mlekarskem nadzorniku v Ljubljani in sicer
osebno ali pismeno, kjer dobe vsa potrebna
pojasnila. Prosimo pa tudi mlekarske zadru-
ge, naj nam sporoče, če je katera izmed njih
voljna sprejeti kakega učenca v pouk. Ce-
njene rodoljube pa prosimo, naj blagovole
opozoriti sposobne mladeniče na ta razglas.

g Davka prosto kuhanje žganja za doma-
čo porabo. Finančno ministrstvo je izdalo na-
vodilo, po katerem se dosedanje določbe o
davka prostem kuhanju žganja za domačo ra-
bo izpremenijo in izboljšajo. V navodilu so
obsežni tudi razni predpisi in naznanila, ki
so bila dosedaj raztresena, tako da je tu zdru-
ženo vse, kar treba vedeti glede omenjenega
kuhanja žganja. Navodilo pa se ne razpošlje
le finančnim stražam, marveč tudi, kar je po-
polnoma prav, županstvom, da morejo vse
prizadete podučiti, kaj treba storiti in kako
postopati v tej reči.

Štajerske novice.

§ **Poroka.** Iz Ormoža poročajo: V nede-
ljo, dne 10. novembra 1907 se vrši v mestni
cerkvi v Ormožu poroka dr. Milana Geršaka,
c. kr. sodnega pristava iz Ljubljane z Melito
Presker, hčerko tamošnjega sodnega svetnika
dr. Ivana Presker. Novi par bo poročil neve-
stin stric, Karol Presker, župnik kapelski.

§ **Umrl je** v Konjiški vasi nekdanji posest-
nik Matevž Dimnik, star 82 let. — V Maribo-
ru je umrla gospa Magdalena Kmetič, rojena
Vogrin. — V graški bolnici je umrl g. Alojzij
Majcen, hišni posestnik v Mariboru.

§ **Nemška kolonizacija.** Ker Študijska z
vsem svojim dosedanjim delovanjem ni do-
segla zaželenega uspeha, ubrala je drugo pot.
Začela je sistematično z naseljevanjem. V Št.
Ilju v Slovenski goricih je lansko leto poku-
pila več slovenskih posestev in kmetij in na
njih naselila iz rajha več nemških protestant-
skih rodbin, večinoma same pravcate Svabe.
Na najlepših, nekaj slovenskih domovih so
naseljeni sedaj sami tuji! Če gre tako naprej,
je slovenski značaj našega Št. Ilja v nevar-
nosti. Če bo šlo leto za letom tako dalje —
kam pridemo! Ko bi naši slovenski denarni
mogotci imeli več pravega rodoljublja in več
smisla za obrambo meje, prišli bi nam na po-
moč s tem, da bi pokupili kmetije, hiše in vile
v krasni naši okolici, ki jih je še dokaj na pro-
daj! Torej, le k nam, kdor še ima srce za
obmejne brate!

§ **Ptujskemu Orniču** ptujski »Mädchen-
heim« menda več ne zadošča, sedaj hoče usta-
noviti še gospodinjstvo šolo za kmečka de-
kleta.

§ **Hrastnik.** Tukaj umrlega viteza Franca
Gosletha, ki je bil odlikovan tudi od papeža
ter bil splošno priljubljen po izredni darežli-
vosti, so prepeljali v Trst. Bil je tudi častni
občan občine Dol in Sv. Krištof.

§ **Zadružna zveza v Celju** nam piše: »Ni
res, da bode dala Zadružna zveza v Celju kre-
dit snujoči se Narodni založbi, ki bode baje
financirala »Narodni List« Narodne stranke.
Res pa je, da taka zadruška ni član podpisane
Zveze in da slednja iste ne podpira. S spošto-
vanjem: Zadružna zveza v Celju, r. z. z o. z.
Jos. Vrečko, tč. predsednik; Ivan Rebek. —
To so modri možje! Popravljalo že to, kar
bo. Menda bo konečno zopet le »Slovenec«
prav imel!

§ **Nadomestne volitve v štajerski deželni
zbor.** Ker je g. dr. Dečko zaradi svoje bolezni
prenehal biti deželni poslanec, so razpisane za
njegov mandat v celjskem političnem okraju
nadomestne volitve in sicer za 23. januar prvotne,
za 27. januar pa ožje volitve.

§ **Na celjskem magistratu znajo sloven-
sko, če le hočejo.** Mestni urad celjski je bil

na vse občine Gornjegrajskega okraja v me-
secu malem srpanu 1907, razposlal nek »Kund-
machung« in sicer na vsako po več izvodov.
Občina Kokarje je bila vse te Kundmachunge
doposlala ravnateljstvu pomožnih uradov c.
kr. namestnišče v Gradec s prošnjo, naj se ji
prestavijo na slovenščino. Omenjeno ravnat-
eljstvo je poslalo ves akt mestnemu uradu
celjskemu, ki je prošnji ustregel ter svoje
nemške Kundmachunge prestavil na slovenske
razglase. — Mestni urad celjski je namreč
prišel do prepričanja, da občina Kokarje ni
dolžna njegovih nemških razglasov razglasiti,
ker so se ti tikali prepovedanega pristajanja
plavov k obrežju Savine ob mestnem obrežju
ter bi se splavarji sklicevali na to, da ta zade-
va ni bila v občini razglašena, ni preostajalo
mestnemu uradu celjskemu nič drugega, nego
doposlati občini Kokarje slovenski prevod,
kar se je tudi zgodilo v pravilni slovenščini.
Šele sedaj je občina Kokarje to zadevo razgla-
sila. Ta slučaj nam z nova pričuje, da imajo
občine veliko moč, pridobiti slovenskemu je-
ziku mnogo veljave. — Poldi torej in stori tudi
ti tako!

Ljubljanske novice.

lj GG. liberalci, svobodnjaki, naprednjaki!
Imejte jutri na shodu v »Mestnem domu« po-
gum vprašati: Ali podpisše načelnik narodno-
napredne stranke Ivan Hribar tisti narodno-
napredni program, katerega je priobčil »Na-
rod« tik pred prvo številko »Slovenije«? Če
se niti od svojega načelnika ne upate o tem
zahtevati jasnega odgovora, ste — sleve!

lj **Javno predavanje.** Opozarjamo na pri-
hodnje javno predavanje »S. K. S. Z.« priho-
dnji torek. Predaval bode gosp. dr. Aleš Uše-
ničnik, kar je dovolj zagotovila za zanimivost
predavanja. Vstop vsakemu prost. Začetek
točno ob pol osmi uri zvečer. Prihodnji torek
zvečer k javnemu predavanju v »Slov. kršč.
soc. zvezo«.

lj **Hribarjeva galerija na Gradu.** V pone-
deljkovi seji ljubljanskega občinskega sveta
dne 5. t. m. je oznanil Hribar, da je zopet na-
kupil kar na svojo roko nekaj novih slik za
svojo grajsko galerijo. Šli so v Trst »On«,
Šubic in dr. Zarnik na umetniško, slovensko
razstavo ter razsodili, kaj spada v »Njegovo«
galerijo. Žrtvovali so iz mestne blagajne okoli
1800 kron. Skoro vsa slovenska žurnalistika,
ki je neodvisna od »Njega«, se je že davno iz-
javila, da se na ta način ne dela takega umet-
niškega zavoda, kot naj bi bila slovenska
umetniška galerija ter tudi zahtevala, naj Hri-
bar ne škoduje kulturno tako važnemu za-
vodu s svojimi ponesrečenimi političnimi re-
klamnimi načrti ter naj raje pusti vse skupaj
pri miru, da ne ubije ideje galerije same. Po-
vsodi po svetu smatrajo take stvari za tako
važne, da skličejo prej skupaj vse večake na
posvet, določijo sistem, po katerem naj se
dela, napravi se organizacijski statut, postavi
kuratorji in umetniška komisija, ki določa
umetnine, ki se naj nakupijo. Povsodi določi
se osnovni kapital, Hribar pa je določil v
svoji vsegamogočnosti na leto 2000 K iz mest-
ne blagajne. »On«, ki vse zna in ki vse ve,
zmožen je soditi nezmotljivo tudi v umetni-
ških zadevah, k večjemu da mu svetuje nje-
gov naučni minister Šubic in pa mladi magi-
stratni svetnik extra statum dr. Zarnik, ki
bo menda imel odslej mestni galerijski port-
felj, da se ne bo dolgočasil. Ko bodo na tak
iminenen način spravili galerijo skupaj — od-
prli jo bodo na ljubljanskem Gradu v tistih
nad vse pripravljenih salonih, kjer je v pol-
preteklih časih stoloval vitez Dimež iz Tr-
zina in drugi historični kranjski magnatje te
baže. Pa kaj, saj imamo dober zgled, kako se
dela za prosep umetnosti — Prešernov
spomenik! Treba pa je na vsak način še več
takih »spomenikov« Hribarjevega mecenat-
stva v večno slavo »Njegovo«. Uboga domača
muza, na Gradu bo poleg galerije tam blizu
starih šanc tudi ena suha šterna in tja note-
lahko skočiš, če se ti bo zdelo vredno!

lj **V silni zadregi** je, kakor se govori,
»narodno-napredno« »pevsko« društvo
»Zvon«. Izvestni strankarji, ki godejo v tem
društvu strogo liberalno pesem, so vsak dan
bolj napihneni od »protiklerikalstva«. Za
»Zvon« je klerikalno petje na grobeh in zato
ni »Zvon« o Vseh Svetih pel na grobeh. Ka-
kor čujemo, »Zvon« baje tudi pri pogrebih ne
bo več pel, ker to so tudi »klerikalni obredi«.
Drugi pa govore da, pri »Zvonu« izvestni
ljudje le radi tega v teh točkah tako povdar-
jajo »protiklerikalstvo«, da prikrijejo resničen
položaj. »Zvon« je namreč poizkušal poleti pri
Kozlerju na prostem peti, pa mu ni nič kaj
šlo. Zato je za njegov renome res najboljše,
da je pri petju na prostem res tako strogo
»protiklerikalna«, da sploh noče na prostem
več peti. Vsa »protiklerikalna« »Zvonova« go-
nja pa postane tembolj smešna, ako nekoliko
poblizje ogledamo ime tega »protiklerikalne-
ga« »pevskega« društva in opazimo, da iz-
med vseh pevskih društev na Slovenskem no-
si — najbolj klerikalno ime. Liberalno ime bi
bilo n. pr. »Piskere«, »Korito«, ali kaj sličnega.
Zvon pa je bil in ostane vedno klerikalna, pa
se naj še tako »protiklerikalnega« dela!

lj **»On« in mestna policijska straža.** Zda-
je »On«, velerodni ljubljanski župan, državni
poslanec. Ko je ljubljansko prebivalstvo volilo
poslanca, so »On« in pa »Njegovi« vpregli v
Njegov voz tudi mestno policijsko stražo in
pa slugo. Obetali so zlate gradove vsem, ki
so »Zani«! In zdaj? Prav nič se niso izbolj-
šale razmere med ljubljanskimi policijskimi
stražniki. Še poslabšalo se je. Stražniki imajo
službo vsako drugo noč. Polovico noči ne spe-
doma. A navadno gre še pet prostih večerov
stražnik v službo, ker to zahteva »Njegov«
sistem. Mesečno je stražnik 20 noči v službi.
Ne računamo pa še tistih ur, ko morajo straž-
niki v službo dopoldne ali pa popoldne, ko naj
bi imeli prosto po predpisih, ki jih je izdala in

podpisala cerkljanska njegova visokost. Od sejmov ima magistrat lepe dobičke. Stražnik ti pa mora delati ob sejmih, naj bi tudi imel prosto, službo zastoj. V prostem času narejena služba bi se morala, kar stoji v pragmatiki stražniku plačati. Pa se ne. Čemu li? Saj zadostuje, da je zapisano to. Prav radovedni smo pa tudi, kdaj li namerava »On« preurediti službo in kdaj da uvede časovno napredovanje v službi. Saj menda le ne gre, da služijo nadstražniki kot taki celo službeno dobo. In ubogi začasni stražniki. Služijo ti že sedmo leto v tej »šarži«, pa znajo še sedem let ali pa še dalje, kakoršne so sedaj razmere. In začasni stražniki so malone vsi oženjeni, plače imajo pa na leto 900 kron. Stanovanje stane 240 kron, zdaj pa naj tak stražnik preživi ženo in otroke, ne da bi stradal. »On« naj pogleda v bolniško knjižo, pa uvidi, kam privede stradanje ljubljansko policijo. Ni šala med policijo razširjena govorica, da spada polovica straže v hiralnico. Pričakujemo, da nam glede na to »On« jutri na shodu odgovori. Hočemo se pa še ob priliki pečati s tem, kje stanujejo vsled slabe plače čuvaji javnega miru in reda zunaj mesta, kje da se ravna s ljudmi kakor z živino, kje se gleda na malenkosti. Če »Njega« to zanima, mu še prav lahko postrežemo z interesantnimi stvarmi. Pokazali bomo še bolj »Njega«, ki se je delal »dobrotljivega«, da je za druge vlagal predloge, v — praksi, da se bo videlo, kako je ondi, kjer ima on odločevati.

lj **Preprečen ogenj.** Hlapca Ivan Logar in Blaž Burnik sta prišla danes ob 11. uri ponoči pijana v hlev na Marije Terezije cesti št. 8, kjer sta se pričela prepirati in se konečno stepla. Pri tem sta prevrnili v hlevu gorečo svetilko, iz katere se je razlil petrolej. Med tem je bil poklican policijski stražnik in ko je ta prišel v hlev, je Logar zbežal, Burnik je pa taval po hlevu semintja. Takrat je bila nevarnost že skrajna, da pogori hlev, kajti po tleh je gorel razliti petrolej in tudi deske, s katerimi je hlev obit, so že gorele in le malo je manjkalo, da niso pričele goreti postelje, v katerih je sama slama. Stražnik je postelje takoj odmaknil, potem pa poklical na pomoč. Burnik se je nato predramil in prinesel vode, s katero je stražnik ogenj pogasil.

lj **Umrl je znani ljubljanski urarski mojster** g. Matevž Rasberger, star 79 let. Svetila mu večna luč!

lj **Načelnik tukajšnje postaje Južne železnice**, gosp. nadinspektor Emil Guttmann stopi, kakor čujemo, v kratkem v pokoj.

lj **Umetniška razstava v Trstu.** Namerni izlet na umetniško razstavo v Trst bo v nedeljo, dne 17. novembra (z jutranjim brzovlakom tja, zvečer pazaj). Kdor se misli izleta udeležiti, naj to javi predsedniku »Matice Slovenske«, dr. Iličiču.

lj **Iz pevskega društva »Ljubljane«** se nam poroča: Plesno šolo otvori pevsko društvo »Ljubljane« v nedeljo dne 17. novembra. Kraj in vse drugo naznani odbor pismeno. Dame in gospodje, ki žele obiskovati to šolo naj blagovolijo pravočasno vposlati svojo prijavo s svojimi natančnimi naslovi na odbor pevskega društva »Ljubljane« nakar se jim vse drugo sporoči. Posebnih vabil plesni odsek ne bo razpošiljal.

lj **Nesreča.** Tovarnar in posestnik gospod Oton Drelse se je danes dopoldne peljal na kolesu pred škofijo, kjer je zadel v nek kamen in padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo nad členkom. Prepeljali so ga v Leonišče.

lj **Pollicja je prišla** včeraj 19-letnega hlapca Jakoba Ovneka iz Gornjega vrha v litjskem okraju, ker je sumljiv, da je doma ukradel 200 K denarja, potem pa pobegnil v Ljubljano.

lj **Martinova veselica** bo danes zvečer ob 8. uri v restavraciji gospoda J. Schrey-a na Južnem kolodvoru. Igrala bo vojaška godba. Vstopnina 60 vinarjev.

lj **Prijel nevaren tat.** V zadnjih treh tednih je kradel nek tat po raznih prenočiščih in hlevih kakor sraka. Predvčerajšnjim se je posrečilo policiji dobiti tega fanta v roke na sv. Petra cesti. Pri sebi je imel vojaško knjižico, glasečo se na ime Ivan Buzenjak, rojen 1. 1879 v Mošgancih in pristojen v Šmarjeto v ptujskem okraju. Oddali so ga sodišču.

lj **Umrl je** v Gradcu 63letni stavbeni svetnik baron Oskar Lazarini, ki je vodil dela ob gradbi Kamniške železnice.

lj **Ustanovni shod »Podpornega pogrebnege društva c. kr. poštinih in brzojavnih uslužbencev«** v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 10. novembra 1907, ob 5. uri popoldne v društveni sobi. Emonška cesta št. 11, na kar se gospodje tovariši vljudno vabijo. — Ustanovni odbor.

lj **Nekaj ljubljanskih tržnih cen tega tedna.** Cene za eno in isto vrsto niso popolnoma enake. Meso je najceneje v barakah. V teh mesnicah stane meso I. vrste (n. pr. v stegnu) 68 kr. kg., meso II. vrste (pleče) 60 kr., pljučna pečenka 1 gld. Drugod je za kakih 6 krajcarjev dražje. — Prašičevega mesa I. vrste kg. stane 80 kr. špeha od 70—80 kr. Jajca so po 4inpol do 5 kr. mleko I po 8—10. Sto zeljnatih glav stane 6 kron. Endivija je po krajcarju, večja jabolka tudi. Prav lepa, velika jabolka pa pridejo že zdaj na 3—4 kr. Kostanja liter stane 5 kr. Lepe hruške so od 2 kr. naprej. Piščeta so po kroni in dražja, kokoši od 80 kr. do 1 gld. 30 kr.

lj **Izgnubljene in najdene reči.** Na Južnem kolodvoru je bil izgubljen oziroma najden črn moški klobuk, belo pregrinjalo, dežnik, brivska garnitura in bankovec za 10 kron. — Terezija Požgajeva je izgubila za 1 K znak. — Neka gospodična je izgubila zeleno ročno torbico, v kateri je imela okoli 15 K denarja; neka dam pa zlato zapestnico vredno 80 K. — Franc Strežek je izgubil 30 K denarja. —

Gdč. Edita Perhavčeva je izgubila bankovec za 10 K.

lj **Ustanova za mestne uboge.** Pri mestnem magistratu podeliti je cesar Franc Jožefove ljubilejske ustanove za mestne uboge, in sicer dve po 50 K, deset pa po 40 K. Te ustanove namenjene so onim mestnim ubogim, ki ne dobivajo redne podpore iz ubožnega zaklada in ki jih je izplačati dne 2. decembra. — Prošnje za podelitev teh ustanov vlagati je do 26. t. m.

lj **Za kruhom.** Včeraj se je odpeljalo iz Južnega kolodvora v Ameriko 50 Bolgarov, 97 Macedoncev, 60 Hrvatov in 20 Slovencev.

lj **Opozarjamo** na današnji oglas tvrdke Jos. Reich, ki naznanja, da prodaja odslej gorenskno suknjo na Vodnikovem trgu.

Za »Narodno šolo v St. Jakobu« na Korškem so darovali Mohorjani stolne župnije v Ljubljani 15 K.

Iz slovanskega sveta.

25letni jubilej Vele Nigrinove. Velike umetnice vredno, je bil v Belgradu proslavljen 25letni jubilej Vele Nigrinove. Kralj jo je odlikoval z redom Sv. Save, prestolonaslednik Juri je prisostvoval predstavi. Posebno se je časopisje zanimalo za njen jubilej. Mnogi listi so prinesli njeno sliko, a vsi brez razlike so posvetili članke slavljenki in njenemu umetniškemu rodu. Nigrinova je bila zelo zadovoljna s priznanjem, kolga je bilo od vseh strani dovoli. Predstava je bila triumf slavljenke, pri kateri se ni mogla vzdržati, da ne bi nekoliko zaplakala od radosti. Kedarkoli se je prikazala na odru, ni bilo konca ploskanju. Dobila je mnogo vencev in dragocenih daril. Belgrajske dame iz najimenitnejših krogov so ji napravile po predstavi banket, na katerem je bila slavljenka Vela in njena umetniška igra. Vse ji je prišlo na dom čestitke, kar ljubi in cenim umetnost. Nebrojne čestitke je dobila iz vseh slovanskih krajev. V tem pogledu jo je pozabila samo njena domovina. Intendant ljubljanskega gledališča ji je čestital samo pismeno z nekoliko besedami. Od ljubljanskih igralcev se je ni nihče spomnil. Iz Slovenskega se je spomnilo samo nekoliko rojakov, dasiravno je njeno slavlje v Belgradu pokazalo čast slovenskemu narodu, iz katerega je ona vzrasla.

lj **Goreče gubernije.** Nekatero gubernijo na Ruskem gore v dobesednem pomenu brez prenehanja že nekaj mesecev. Poltavsko gubernijsko zemstvo je razpisalo nagrade v denarju vsakemu, kdor prime kakšnega požigalca. Gore zlasti gubernije: kijevska, podolska, kurska. Smolenski gubernijski urad je formalno oblegan od zavarovalnih agentov, ki poročajo o velikih novih požigih. Kmetje požigajo zlasti skednje s senom in deteljo. Lansko leto je bilo v dotični guberniji 1511 požarov, letos jih je doslej 1311. Ravnotako se godi v črnigorski guberniji. »Vsako noč,« — piše korespondent »Utro Rosiji« — se nebo žari od požarov; ljudje stoje noč in dan na straži in so že vsi izmučeni od čuvanja in vznemirjanja. Požiganje je že dobilo psihopatičen značaj. Ljudje nikdar ne izročijo požigalca policiji, toda če jim pride v roke, ga grozno zdelajo.

lj **Pravoslavna duhovščina** helmske škofije, ki je bila še pred tridesetimi leti zedinjena z Rimom in je šele v zadnjih desetletjih pod največjim pritiskom vlade navidez prebivalstvo sprejelo pravoslavlje, se je obrnila na sveti sinod s prošnjo, naj vlada prestavi vse v helmski zemlji nastavljene katoliške duhovnike, drugače, pravijo, jim ne bo več mogoče obdržati ljudstva pri pravoslavni veri.

lj **Delovanje Poljakov na Dunaju.** Poljaki na Dunaju se hitro ponemčujejo; navadno drugi rod je že popolnoma ponemčen. Da se to zabrani, ustanovil je kanonik Lukaszewicz šolsko društvo pod naslovom »Kolo Krála Sobieskiego«, ki ustanavlja na Dunaju poljske otroške vrte in šole. Tako je društvo ustanovilo dvorazredno poljsko šolo na Rennwegu in sedaj ustanavlja drugo šolo za 2. in 20. okraj. Razun tega je društvo odprlo poljsko knjižnico in v kratkem bo sezidalo tudi poljski narodni dom.

lj **Tretja duma.** Takoj, ko so se izvedeli prvi rezultati volitev, je bilo v ministrstvu dolgo posvetovanje. Osebe, katerim je situacija znana, trde, da je Stolypinovo stališče jako močno in da se zdaj ne misli na nobeno izpremembo v ministrstvu. Stolypin misli, da bo s tretjo dumo lahko delal. V vsakem slučaju se bo držal sledečih štirih točk: 1. V nobenem slučaju se ne bo podal zahtevi, da se odpravi smrtna kazen. Smrtna kazen mora ostati. — 2. Se ne podat v zadevi amnestije. Amnestija se ne sme dovoliti. — 3. V agrarnem vprašanju se ne sme priznati načelo prisiljenega izposestvovanja. — 4. Nove reforme se morajo opirati na manifestu z dne 30. oktobra.

lj **Iz Slovaškega.** Slovaška misel na Ogrskem zmaga. Slovaško ljudstvo se je te dni v požunski okolici izvolilo 26 slovaških odbornikov v okrajni zastop. Mažaroni so se zastopnik trudili. Kakor slovaške »Ludove Noviny« poročajo, je upanje, da tudi drugi slovaški okraj (Nitra, Orava, Liptov, Turec, Trenčin) bodo posnemali požunsko okolico. Namah zmagati Slovaškom ni mogoče, ali korak za korakom bodo pridobili postojank, ki so jih 1000 let imeli v rokah Mažari. — V Breznu sta bila pretekli teden obsojena slovaški odvetnik dr. Zibrin in kaplan I. Zahora na en mesec zapore, ker sta pri neki veselici napila na zdravje slovaškega duhovnika Jurige, (ki sedaj radi ščuvanja (!) zoper mažarsko narodnost sedi v vacovski ječi) z besedami »Na zdar!«

lj **Narodni češki svet** se je 1. novembra posvetoval o zadnjih dogodkih na Slovaškem ter je storil primerne sklepe. Med drugim je

sklenil prirediti zbirke v korist nesrečnih žrtev črnovskih dogodkov. Denar bo šel v proročilo »Česko-slovanska jednota« v Pragi.

lj **Ločili so se od Dunaja.** Včeraj dopoldne se je vršil v Pragi shod češko-slovanskih konzumnih društev, katerega se je udeležilo 69 društev z 80 odposlanci. Pri shodu se je sklenilo ustanoviti samostojno osrednje zvezo čeških konzumnih društev. Dozdaj so bila češka konzumna društva združena z vseavstrijsko zvezo.

lj **Slovanstvo Čehov** taji neki Ewald Baum, ki je izdal pri I. Singerju v Strasburgu knjižico, v kateri zatrjuje, da Čehi niso Slovani čiste krvi; hkrati dokazuje, da oblika češke lobanje in trupla priča o mongolskem izviru Čehov. To se tiče zlasti Čehov v kraljestvu; Čehi na Moravskem so bojda pravi Slovani. Postopanje Čehov z Nemci ima baje tudi svoj povod v plemenskem razločku.

lj **V Svici** in sicer v Curihu se je ustanovilo češko društvo. Društvo se imenuje »Česky domov« in je središče vseh Čehov brez razločka političnega mišljenja.

lj **Pred papeža za Slovake.** Češki katoliški narodni klub je poslal papežu Piju X. spomenico, v kateri glede na krvave dogodke v Černovi se prosi, da bi kanonični proces župnika Andreja Hlinke kmalu se končal in pravičnim zahtevam katoliških Slovakov v verskem oziru se ustreglo.

lj **Veliki knez Konstantin.** Bratranec ruskega carja, veliki knez Konstantin je prevedel pred nekoliko leti na ruski jezik Shakespearjevega »Hamleta« in je potem igral v gledališču glavno vlogo. Sedaj hoče dramatizirati Sienkiewiczov roman »Quo vadis« in zopet namerava igrati vlogo junaka Vicinija.

Razne stvari.

5000 mrtvih 76.285 ranjenih je bilo tekom enega leta vsled nesreč na ameriških železnicah.

Modri tiskarji. V Königsteinu na Saškem se je dogodil v tamošnji tiskarni sledeči zanimivi slučaj: Za trak na venco so bile naročene sledeče besede: »Počivaj v miru! — Do svidenja!« Naročitelj je nato brzojavil, da se ima k »Do svidenja« še pristaviti »v nebesih«, ako ima še prostor. In zares! Na traku je stalo zapisano: »Počivaj v miru! Do svidenja v nebesih, ako ima še prostor!« Podoben slučaj se je zgodil, ko je naročitelj naročil trak s sledečim: »Počivaj v miru! na obe strani.«

Ne pred poročnim oltarjem. Tragikomичen dogodek, ki se je odigral te dni v počlajnski cerkvi, kjer je nevesta na predpisano vprašanje duhovnika mesto »da« odgovorila z glasnim in krepkim »ne«, bo prišel pred sodnijo. Zenin Anton P., prej izbošček, sedaj hišni sluga, namreč trdi, da lahko dokaže, da je nevesta nevesta, kuharica Leopoldina H., že dvema predhodnikom napravila enako komedijo in da je zdaj že tretjič rekla pred poročnim oltarjem »ne«. Vzrok temu je ta, da bi rada s tem napravila moža, ki bi ga res rada vzela, ljubosumnega in bi ga tako pripravila do ljubezni. Anton P. namerava tožiti kuharico tudi za stroške, ki jih je napravil pri nakupovanju, vozovih, pojedinah itd.

Artur Conan Doyle pri sultanu. Artur Conan Doyle se nahaja sedaj s svojo mlado ženo na svatbenem potovanju in sicer v Carigradu. Sultan je dali časa govoril s Conan Doyle-jem in se osobito laskavo izrazil o doživljajih Sherlock Holmesa, katere je čital v prevodu. Sultan je rekel, da ga še nikdar ni nobena povest tako zabavala kakor ona. Slednjič ga je prosil, naj mu vsa svoje dela pošlje v originalu, nato mu je pa podelil red Medžidije druge vrste, njegoveji soprogji pa Sefakat-red.

Kolera v Kijevu. Iz Lvova se z dne 5. t. m. poroča: Kolera v Kijevu se vedno bolj razširja. V tamošnji hiši za najdenice je obolela dojlja za kolero in tako prenesla bolezen na dojenca, katerih je 44 po številu. 40 od teh jih je obolelo. 17 pa umrlo. V mestu je obolelo za kolero 16 oseb na eden dan, od teh jih je 10 umrlo. Vseh bolnikov je še 180. Od početka epidemije je obolelo v mestu 998 oseb, od katerih jih je 253 umrlo.

Potres v Dubrovniku. Pretečeni ponedeljek so imeli v Dubrovniku potres z dvema močnima sunkoma.

Nove ruske torpedovke. V Nikolejevu na Ruskem so spustili v morje 4. torpedovko »Bazanov«. Pri gradnji teh torpedovk uporabljajo izkušnje iz zadnje vojne z Japonci.

Krez in Rokfeller. V jednom angleškem časopisu razpravlja prof. Skot, ali je bil Krez tako bogat kot je Rokfeller. Pisatelj pride do zaključka, da je bil Krez vsekakor bogatejši od Rokfellerja. Krez je samo delfskemu svetišču podaril 250 milijonov frankov.

Karakteristična odpustnica. Ko so se Norvežani pred dvema leti odcepili od Švedske, izdana je bila od državnega zbora nastopna odpustnica: Oskar Bernadotte bil je od 18. septembra 1872. do današnjega dne v naši službi kakor — kralj. Ves ta čas se je pokazal kakor pošten, marljiv in udan narodu; njegovo delovanje nas je zadovoljevalo; samo se je pogostoma pri njem opažalo nagibanje na samovoljo. Zato ga mi danes odpustčamo. Kristijanija, 7. junija 1905. Michelsen, predsednik zbora.

Nesreča na šolski ladji. Dne 6 t. mes. je počil kotel na šolski ladji »Blucher« pri Mürwicu. Ubilih je osem, ranjenih pa 22 oseb.

Škripajoči črevlji. Oni zamorejo nosilca spraviti v obup in njegovo okolico v slabo voljo. In nihče ne ve natančno, kaj povzročuje to neljubo, slabo donečo godbo. Nekateri črevlji škripajo samo ob lepem vremenu, a drugi tudi ob deževnem. Pri tretji letni konferenci narodne zveze angleških prodajalcev črevljev v Liverpoolu je bilo nekemu

učencu možu mogoče stavljeno vprašanje, ako more razložiti, kako nastane škripanje črevljev. Profesor Procter je odgovoril, da se ta šum da na ta način razložiti, da sta gornje usnje in podplat nekoliko rahla, in da je vzrok škripanja drgnjenje. Sploh pa je škripanje okus vsacega posameznega in je še dandanes tupatam priljubljeno. Vsaj on ve o neki tovarni črevljev, ki je dobila naročilo, da mora polovica naročenih črevljev škripati, druga pa ne. Ali so bili škripajoči črevlji za parado in druge slavnosti določeni, je vprašanje fantazije bravca samega.

Run na galjski hranilnici. Ker je propadlo več trvd, je izplačala galjska hranilnica 6. t. mes. 800.000 kron.

Telefonska in brzojavna poročila

POSLANEC HRIBAR IN DR. EGER.

Dunaj, 9. nov. Včeraj sta v ministrskem kuluariju državnega zbora imela pogovor voditelj ljubljanskih Nemcev dr. Ferdinand Eger in ljubljanski poslanec župan Ivan Hribar. Izvedelo se je, da to ni bil prvi pogovor, ki sta ga ta dva imela na Dunaju. Vsekakor je nepobitno, da se je enak pogovor med njima vršil meseca julija letošnjega leta. (Opomba uredništva: Kaj pomenja to? Znano je, da je Hribar povodom državnozborske volitve bečralil po Ljubljani za nemške glasove. Ali je morebiti sedaj že naprej začel prositi za državnozborske volitve? In kaj je ponujal? Zahtevamo odločno pojasnila!)

POSLANEC GRAFENAUER V SLOVENSKEM KLUBU.

Dunaj, 9. nov. Slovenski klub je v včerajšnji seji na predlog načelnika dr. Šusteršiča soglasno in med živahnim odobravanjem sprejel poslanca Grafenauerja kot svojega člana.

»SLOVENSKI KLUB« ZA NARODNO-SOLSKE ZAHTEVE.

Dunaj, 9. nov. Slovenski klub je v včerajšnji seji storil važen sklep glede ustanovitve slovenskih paralel na srednjih šolah v Gorici, nadalje glede premestitve slovenskih razredov koperskega učiteljskega v Gorico in pa glede ustanovitve slovenske trgovske šole v Gorici, nadalje v zadevi spolnitve celjske slovenske gimnazije in pa o ustanovitvi slovenskega učiteljskega za Spodnje Štajersko.

GORIŠKI PROFESORJI.

Gorica, 9. nov. V občinskem svetu je sprejeta resolucija, da naj zahteva od vlade poslanec Morani, da naj na goriških srednjih šolah pončujejo samo italijanski profesorji.

MINISTRKA KRIZA.

Dunaj, 9. nov. Mladočehi so se odločili, da bodi dr. Herold trgovski minister. Celotna ministrska lista bo proglašena jutri, najpozneje v torek.

SOCIALNO-DEMOKRAŠKE BOLEČINE.

Dunaj, 9. nov. Socialno-demokraška glasila se hudejejo, da je sedanje politično znamenje v Avstriji koncentracija buržoazijske klerikalno-agrarno-liberalna. Seveda zato, ker še ni dr. Adler — ekselencia!

KRIZA V POLJSKEM KLUBU.

Dunaj, 9. nov. Načelnik poljskega kola, Abrahamowicz, je odstopil. Vzrok krizi je ta, ker imajo demokrati večino v klubu in hočejo izpodrinuti konservativce. Zaradi teh borb v klubu namerava odstopiti tudi minister Dzeduszycki.

ZVIŠANA OBRESTNA MERA.

Dunaj, 9. novembra. Avstro-ogrška banka je zvišala obrestno mero v eskomptu od 5 na 6%, v lombardu od 6 na 7%.

NAGODBA.

Budimpešta, 9. novembra. Ogrski min. predsednik Wekerle se je odpeljal danes popoldne na Dunaj, da ga sprejme cesar v avdienci.

HRVATJE.

Budimpešta, 9. nov. Hrvaški poslanci so vložili protest proti postopanju podpredsednika zbornice Visontaga.

NEMŠKI CESAR.

Rotterdam, 9. nov. Nemški cesar in cesarica sta prišla sem na poti na Angleško.

NOV NEMŠKI PRINC.

Berolin, 9. novembra. Cesarična Cecilija je danes porodila princa (ta je drugi. Op. uredništva).

ZAROTA V ČRNI GORI.

Cetinje, 9. nov. Zadnja zarota proti knezu Nikoli je bila tudi inspirirana iz Belgrada, kjer goje splošno nezadovoljnost s črnogorskim knezom. Na srbskem dvoru so vedeli za zaroto.

Nižjeavstrijske mlekarne.

Lepo je urejena central za prodajo masla in drugih gospodarskih pridelkov in Schärdingu. Ker pa naše razmere niso popolno podobne onim na Bavarski meji, saj mnogo mleka naravnost prodajamo zadrugam, v drugih si upajo z izdelavo sira doseči večji dobiček, je dobro, če si ogledamo mlekarne centrale tudi v drugih mestih in deželah. Vzoren zavod v tem oziru je nižjeavstrijska mlekarna na Dunaju.

Glavno mesto cesarstva porabi na dan 800.000 l. mleka. Večino te velikanske množine so že skozi več desetletij dobivali iz velikih posestev velikašev in bogatinov Nižje Avstrije, Moravske, Češke in Ogrske. Dunajčani so glede živil precej natančni. Sploh se je mi-

slilo, da navadno kmetsko mleko ni za gospo-
do. Razni prekupci (Milchmeier) so kupovali
za priprosto ljudstvo tudi od kmetov. Navad-
ne kmetije so v Nižji Avstriji bolj majhne. No-
ben človek se ne briga za siromaka kmeta.
Male mlekarne so se ustanovile pa niso imele
moči vzdržati konkurenco.

L. 1900 je iznenadil deželni odbornik Pir-
ker javnost z velikim načrtom, kako bi se
kmetu pomagalo. »Združijo naj se vse de-
mlekarne v eno zvezo, ki naj izboljša proiz-
vajanje mleka, odstrani vse napake pri molži,
spravi vso nesnago iz mleka in mu da trpež-
nost in vsa svojstva, da postane kmetsko mle-
ko (zaničljivo zvanu Baueremilch) važen fak-
tor v zalaganju Dunaja z živili. Vpisala se je za-
druga: »Nižjeavstrijska mlekarne na Dunaju«.
Pristopilo je precej 13 mlekar, zdaj jih je do
100. Najmanjše imajo le 80—100 l. mleka na
dan. Skupno ima mlekarne sedaj na dan 55.000
l. mleka, ki se more meriti glede kakovosti z
najboljšim mlekom velikih mest. Le z natanč-
nostjo, velikim aparatom in preizkušeno živali
po zdravnikih jo še presega Wienermolkerei,
v kateri so le najvišji gospodje cesarstva.

Kako je pa dosegla mlekarne za kmete
v svetovnem mestu tako lepe vspehe?
Treba je bilo kmeta navaditi na snago.
Centrala je glavno delo izboljšanje produkcije
poverila odboru in nadzorstvu svojih zadrug.
Deželni mlekarji nadzorili je te upravne
člane mlekarne natančno podučili, kako naj
pazijo na hleve, krave, snago pri molži in
vse druge varnostne naredbe, ki so bile po-
trebne, da dobi centrala dobro mleko. Splo-
šna pravila, kako na udje krmijo, molzejo,
snažijo in mleko varujejo je dobil vsaki ud
natisnjeno v svoji mlekarji knjižici. Po pravilih
so bili udje vezani te določila natančno spol-
novati.

Poslojka mlekar, ki naj bi večinoma le
mleko sprejemala in oddajala v centralo, so čis-
to priprosta. Mala hišica ima poseben prostor
za ledenico, ločen prostor za hlajenje in spreje-
manje mleka in umivanje posode. Orodja in
mlekarjskih priprav je jako malo. Hladilnik za
cevi, razna cedila, Gerberjev aparat za dolo-
čitev mlečne tolsče in laktodensimeter. Le ne-
katere zadruge imajo tudi posnemalnice, da
izdelujejo maslo, ko je centrala z mlekom
preobložena. Vse zadruge imajo tudi posebne
vozove, s katerimi vozijo mleko na bližnjo
postajo. To vožnjo so si kmetje sami uredili,
da vsaki dan eden pelje po vrsti. Centrala se
je dogovorila z železnicami, da sprejemajo
tudi brezvolaki in nagli poštni vlaki, ki sicer ne
sprejemajo nobenega blaga, mleko, ki gre na
Dunaj. Tu se tudi vidi, da more skupna zveza
nekaj doseči, kar je posamezniku nemogoče.
Centrala ima veliko število konj in vozov, ki
dovajajo mleko iz dunajskih postaj v zadru-
žno hišo. Hiša z vsemi napravami in popra-
vami je stala nad milijon kron. Zazidanih je
7913 m². Začetkom niso imeli sreče v napravi,
manjkalo je moza, ki bi bil kos veliki nalogi.
Isti ravnatelj Fr. Hofmann, mlad, energičen
mož, je rešil centralo.

Kakor rečeno, je glavni namen te zadru-
ge oddaja mleka iz kmetov za preskrbo Du-
naja. Ko pripeljejo vozniki mleko v hišo, ga
tam pokusijo, stehtajo in pasterizujejo. Na-
vadno delajo ponoči moški, po dnevu ženske.
Pasterizovano mleko shladijo, spravijo v ste-
klenice in razpošiljajo na razne odjemalce v
mestu in okolici. Le na Dunaju ima centrala
nad 70 lastnih prodajal. Od vsakega mleka
vzamejo navadno poskušnjo za določitev tol-
sče, po kateri mleko plačujejo.

Za eno stopinjo tolsče plačajo mlekarjem
po 46 do 48 v. Če ima mleko 4% tolsče, dobi
mlekarja zanj nad 18 v za l. Da bi mogli svoje
članice glede snage pri molži in ravnanja z
mlekom natanko nadzorovati, imajo vpeljana
tudi preskušanje mleka na množino nesnage,
katero ima mleko, ko v centralo pride. Ve-
čina mlekarja ima v litru mleka le 0,4 do 0,5
mg nesnage. Druge velike mlekarne so v tem
veliko na slabšem. Tako ima mlekarja v Lip-
skem 3,8 do 11,5, v Monakovem 9—27,9, v
Berolinu 10,3—50, v Hallu 14,92—72,5 mg ne-
snage v litru mleka. Tu se vidi jasno, koliko
se more s trudom in poukom doseči pri kme-
tu. Večino mleka spravijo takoj v steklenice,
ki imajo posebno varnostno zaporo. Da so
odjemalci popolnoma gotovi, da dobijo sveže
mleko, vtisnejo na posebno znamko tudi dan,
ko je bila steklenica napolnjena. Posebnost
nižjeavstrijske mlekarne je umetno skisano
mleko v posebnih steklenicah. Dvanaest ur se
neposneto mleko kisa s posebnimi glicinami,
potem ga denejo v steklenico. Mleko je iz-
vrstnega okusa. Prodaja ga jako veliko. Ško-
da, da pri nas tega še ni poskusila nobena
mlekarja. Če jim mleko preostaja, delajo iz
njega tudi čajno maslo, za katero pa splošno
ne dosežejo onih cen, kakor centrala v Schär-
dingu, čeprav je maslo boljše. Masla potre-
bujejo veliko. Navadno ne zadošča množina,
katero dobi centrala od svojih zadrug. Zadržna
leta so ga veliko kupili na Kranjskem, sedaj
jim pride ceneje iz Ogrske.

Kaj pa je ta centrala koristila kmetijstvu?
Kakor rečeno, so prej plačevali prekupci po-
vsod na deželi po 9 v liter. Zdaj plačajo mle-
ko po 16—17 v. Dozdaj je imela centrala v 6
letih nad 65 milijonov litrov mleka, torej so le
zadrugniki vsled združne organizacije dobili
štiri milijone kron več za mleko. Pozabiti tudi
ne smem, da so imeli od delovanja te centrale
tudi vsi drugi kmetje dobiček, ker se je kmet-
sko mleko povsod podražilo. Prav gotovo so
le nižjeavstrijski kmetje dobili od l. 1900—1907
do 20 milijonov kron več za svoje pridelke.

Vsled dobre prodaje so kmetje izboljšali
živino, napravili dobre hleve in živino pravil-
no krmili. Gospodarstvo se je v vseh panogah
izboljšalo. Izboljšanje živinoreje se kaže tudi
v vedno večji množini tolsče v mleku. Leta
1903 je imelo mleko povprečno 3,5 odstot., l.
1904 3,65, l. 1905 3,7 odstotkov tolsče. —

Upravni stroški so pa vedno manjši. L. 1900
na en liter 7,67 v, l. 1905 le 4 v. Največ stro-
škov napravijo prodajalne, vozna živina in
obilno osobje.

Draginjo s premogom čutimo dandanes
že v vsakem gospodinjstvu, ker obtežuje stro-
ške za gospodinjstvo prav občutno. Ti večji
stroški se deloma povrnejo z dobro konstru-
iranimi pečmi. Firma Rudolf Geburth, c. in
kr. dvorni strojnik na Dunaju, 7. okr., Kaiser-
strasse 71 dobavlja žel. peči za vsako kurivo,
priprave za polnilni in trajno gorilni način in
priporoča za bodočo zimo preizkušene novosti
kurilnih aparatov.

FRANC JOZEFOVA grenka
voda.

Poslano.

Gospodu **Anton Steinerju, posest-
niku, trgovcu in krčmarju, Ope-
karska cesta št. 25 v Ljubljani.**

Ker le preveč skrbite za razvoj moje
gostilne, stavim Vam sledeče v pomislek,
da bodele v bodoče pometali pred svojim
pragom prej kakor pred mojim. Se li še
spominjate, ko se v jeseni leta 1905 prašali
g. Karola Kanca, sedaj stanujočega v Novi
vasi, če si upa pripeljati mast čez mitnico,
ne da bi plačal užitnino, na kar Vam je
obljubil ter tudi pripeljal okrog 100 kg masti,
za kar ste mu plačali 2 K ter 1/8 tropinca,
ter na ta način oškodovali užitninsko bla-
gajno? Mogoče Vam je tudi še g. Jakob
Orm, sedaj mestni delavec, kaj v spominu,
kateri je ta posel večkrat opravil, kar je
sam g. Karolu Kancu pravil. Gotovo Vam
je še v spominu, kaj se je v Vaši gostilni
počenovalo z g. T. že v letošnjem
letu. Ker torej sami lahko sprevidite, da Vas
ne dičijo prelepe lastnosti, s katerimi bi
mogli vsakega soseda uničiti, bodele v bo-
doče bolj previdni, da se Vam ne bo de-
treba proti g. županu hliniti, ter da se boste
lahko pokazali tak — kakoršen ste v res-
nici. Jaz sem za nezanesljivega spoznan od
slav. mestnega magistrata, ker sem v celem
življenju plačal par kronic kazni radi obrt-
nega reda, Vi pa ste plačali veliko, veliko
več nego jaz; ste oškodovali užitninsko
blagajno mesta Ljubljane, ter ste zato, ker
se znate hliniti ter poštno ljudi blatiti, spo-
znan zanesljivim, kar pa ne bo dolgo tr-
pelo, če boste drugače delali kakor govo-
rili. Za sedaj toliko v pomislek vsem, ka-
terim niso razmere znane, da bodo spre-
videli, da je boljši deset odkritih sovra-
žnikov, katerih se lahko branimo, kakor eden
neodkrit prijatelj.

2546 **Ludvik Kotnik.**

Novosti
te sezije!

A. Lukić
Ljubljana, Pred škofijo 19

Priporoča **svojo novo ure-
jeno veliko zalogo iz-
gotovljenih oblek za
gospode, dame, dečke
in deklice po najnižjih
cenah.** 2397 13

Hlapca

sprejme **tvrdka** 2551

Puc & dr., Ljubljana
v Kolizeju.

Izvirni berolinski
in pariški modeli

oblek z dolgimi, priležnimi jopicami,
dalje jopicami z gladkim ali stisnjanim
svilenim peluche ter enakimi paletoti,
kakor tudi kožuhovalne jopice iz
persianerje, sealskina, caracila in raz-
lične kožuhovalne, so došli. 2478 6-4

Čudovito nizke cene!

Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIĆ
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

2545 1—1

Globoke žalosti naznanjam vsem
sorodnikom, prijateljem in znanecem,
da je naš iskreno ljubljeni sin, brat
oče in stric gospod

Ivan Poklukar podom. **Hacon**
posestnik

danes ob pol 6 uri zjutraj po dolgi
mučni bolezni v 40 letu starosti,
previden s sv. zakramenti za umi-
rajoče v Gospodu zaspal.

Pogreb predraga bo v ne-
deljo, dne 10. t. m. ob 9 uri dolo-
ludne iz hiše žalosti.

Nepozabno ranjega priporočamo
v molitev in blag spomin.

Grabče pri Gorjah, 8. nov. 1907.

Žalnojoči ostali.

2549

Globoko potrtem srcem javljamo
vsem dragim sorodnikom, prijate-
ljem in znanecem pretužno vest, da
je Bogu vsemogočnemu dopadlo
odpoklicati v boljše življenje našo
iskreno ljubljenico, nepozabno so-
progo, hčer, sestro in svakinjo
gospo

Zoro Debevec
roj. Perhavec

ki je danes zjutraj ob pol 10. uri,
previdena s sv. zakramenti za umi-
rajoče po kratki a zelo mučni bo-
lezni v dobi 19. let mirno izdihnila
svojo blago dušo.

Pogreb nepozabne rajnice bo v
ponedeljek popoldne ob pol 5. uri
v Divači na ondnotnem župnijskem
pokopališču.

Sv. zadušne maše se bodo brale
v raznih cerkvah.

Pradrugo pokojnico priporo-
čamo v blag spomin.

Ljubljana—Divača, 9. nov. 1907.

Fran Debevec, soprog: **Fran**
in **Amalija Perhavec**, stariši;
Alojzij in **Oskar Perhavec**,
brata.

Ljubi mož!

*Kupi mi svilenobar-
žunasto peluche-jopico
za 15 gld., ki sem jo
videla v izložbi pri :*

Bernatoviću!

2547 1—1

Slavnemu p. n. občinstvu si usojam najvljudneje naznaniti, da pro-
dajam odslej svoje priznato izborno 2542 3—1

Pozor!

gorenjsko sukno

vsako sredo ter soboto **vse druge dni pa**

na Vodnikovem trgu **na Poljanskem nasipu št. 8**

in ne več na **Marijinem trgu.** Velepospovanjem

JOSIP REICH, tovarnar v Ljubljani.

Pozor!

Preselitev trgovine.

Uljudno javljamo, da smo znatno povečali svojo

zalogo pokištva

in trgovino iz Šočnijskih ulic

preselili v ljubljanski kolizej

Marije Terezije cesta 11. 2550 4—1 (Samo v Kolizeju.)

Se priporočamo

Puc & Comp.

OGLAS!

New-York in London nista priznala niti evrop-
ski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena,
oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu pla-
tilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog.
Posiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti
temu, da se mi povrne:

gld. 6-90 in sicer:
6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno
angleško klijno;
6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada.
6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
12 kom. amer. pat. srebrnih kavniških žlic;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za juho;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za mleko;
6 kom. ang. Viktorija čašic za podklado;
2 kom. efektivnih namiznih svečnikov;
1 kom. cedilnik za čaj;
1 kom. najfin. spalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6-90.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40
ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni
gld. 6-90. Američansko pat. srebro je znano, je
skoz in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra
25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz da
leta inšerati ne temelji na nikakršni slepariji,
zavežem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi
bilo blago všeč, povrniti brez zadržke znesek in naj
nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to-
krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot pre-
krasno

ženitovanjsko in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši amer. pat. srebrnega blaga

na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L.

Telefon 14597.

Pošlila se v provinco proti pov-
zetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varst-
veno znamko (zdrava kovina)

Izveček iz pohvalnih pisem:

Bil sem s pošiljstvom krasne garniture jako za-
dovoljen.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako ko-
ristna, prosim, da mi pošljete še jedno

St. Pavel pri Prebodu.

Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen.

Mihail Kovačević, ravnatelj pomoči, uradov dež. pri vladi

v Sarajevu. Sarajevo, 22. oktobra 1904.

Osební kredit za

uradnike, častnike,

učitelje itd. Samostojni

konzorciji za hranilnico

in predjume uradniš.

društva dajejo po naj-

zmernejših pogojih tudi

proti daljšim odplačilom

posojila na osebni kredit.

Potovalci izključni. Na-

slovi konzorcijev se po-

vedo brezpl. pri osred-

njem vodstvu uradn.

društva, Dunaj, Wipp

lingerstrasse 25. 2438 1

Ceno češko posteljno

perje

5 kg nove-

ga skub-

ljenega K

9-60, bolj-

šega K 12,

— belega, ako mehkega, skub-

ljenega K 11; K 24 — snež-

nobelega, a čkega, skubljene-

ga, K 30—; K 36—; Pošlila

se franco p. o. povzetju. Tudi

se zmeni; ali nazaj vzame

proti povrnitvi poštnih

stroškov. Bankešnik Sachsel,

Lobes 159, n. Pizen, Češko.

Odda se od 1. majnika 1908 naprej

stanovanje

obstoječe iz 5 sob z vsemi pritliklinami in
modernim komfortom v II. nadstropju hiše
Dunajska cesta št. 20, Ljub-
ljana.

Pogoji se poizvedo v pisarni dr. **Ivana**
M. Hribarja, odvetnika v Ljubljani,
Sodnijske ulice 2. 2548 3—1

Kupi pri Krejcarju!

6 kom. rjuh brez živa, obrob., 150 cm široke, 2 m
dolge K 14-50, 1 kom. najboljšega šifona 82 cm šir.,
20 m. dolg K 10—, 1 komad Rumburške tkanine
87 cm šir., 20 m. dolg. K 10—, 1 tuc. brisač 40/100,
dobra kakovost, K 4—. Krasne nove flanele, bar-
hanta, blaga za obleke, oksforda, rjuh, damasta, na-
miznega perila, le v najboljših kvalitetah po čudo-
vito nizkih cenah pošilja naravnost na zasebnike po
povzetju **tkalnice za platno in bombaže-**
vino bratje Krejcar II, Dobruška, Češko.

Vzorci zastoj. 2537 50—1

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani
kupuje proti gotovini
hrastove dila
I laško colo debele in od 5 col naprej široke, ter plačuje iste po 14 vinarjev I laško colo, postavljene franko Ljubljana državni kolodvor Šiška. 2157
Kupuje tudi hrastove hlode in frize.

Dr. Kovacs-evo mazilo za roke.
V rabi nedosežno, povzročuje nežnost in belino rok v 3 dneh. — **Lonček I K 20 v.**
„International“ odstrani. mahu naglo in gotovo odstrani nepotrebne kocine v obrazu in po rokah. — **Steklenica 6 K.**
Razpošilja po povzetju lekarna pri **Mariji Pomagaj, Budapest. Liszt Ferencz-ter 20.** 2307 18-1

Največji izbor.
Najnižje cene.
Preobleke. Popravila.
L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Prva kranjska tovarna za glasovirje
Hilferjeve ul. 5 Ljubljana blizu Gradišča
Rudolfa A. Warbinek
Največja tovarna v južni Avstriji. — Poroštvo 6 let. — Izvoz v vse dežele. — Popravila in vgrajevanje se izvrše najtočneje in računajo najceneje.

Božična premija!
!! Zastonj !!

Čisto zastonj brez vsacega plačila!
dobi vsak čitatelj tega lista železniško budilnico, ki sveti, ali pa Roskopf-uro z verižico, ako vpošlje ta inserat in ako je naročil v času od 1. okt. do 1. dec. blaga v vrednosti 40 K. Zahtevajte torej takoj svoj novi katalog s 5000 slikami zastonj in poštne prosto glede blaga iz zlata in srebra in ur. 2351

MAX BÖHNEL, Dunaj IV., Margaretenstr. 27.

Zaščitna znamka „Sidro“
Liniment. Capsici com.
Nadomestek za
Sidro-Pain-Expeller
je splošno priznana kot izvrstno bol blažujoče in odvodno mazilo pri prehladnih t. d.; cene 60 v., K 1'40 in K 2 se deliva v vseh lekarnah.
Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice v skatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel originalni izdelek.
Richterjeva lekarna
pri „zlatem levu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpošiljanje. 2265 (40-1)

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

je sprejela s 1. septembrom t. l. sledeča dela
v komisijsko zalogo:

Valvasor, Johann Weichard Freicherr von: Die Ehre des Herzogthums Krain. Laibach-Nürnberg 1689. 4 Bände. (Strani 54 + 7 + 696, 836, 396 + 730, 612 + 74). Rudolfswerth 1877-79.

Na razpolago je samo še 9 popolnih izvodov po K 80 —.

Razun tega se dobijo še sledeči popolni zvezki, ki se po znižani ceni tudi posamno oddajo:

Zvezek II. Vsebina: Von den alten und ältesten Einwohnern des Landes Crain. Von den alten Steinschriften und ausgegrabenen Müntz etc. Von der Crainerisch-Slavontschen Sprache, wie auch Sitten und Gebräuchen in Crain. Von den Heiligen, Patriarchen, Bischöffen, Orden und Pfarren in Crain. Strani 836. K 12 —.

Zvezek III. Vsebina: Von der Regierung, Regiments-Würden und andern Ehren-Aemtern etc. in Crain. Von den Landesfürsten und Hertzogen in Crain. Von den Städten, Märkten, Schlössern und Klöstern in Crain. Strani 396 + 730. K 20 —.

Zvezek IV. Vsebina: Von denen so wol Türkischen als Christlichen Greutz-Oertern bey Crain. Von den Kriegs-Geschichten der Japydier und Carner vor Christi Geburt. Von den Jahr-Geschichten in Crain nach Christi Geburt biss an die Oesterreichische Regierung. Register. Strani 612 + 74. K 8 —.

Poleg tega se dobe tudi še posamezne številke za izpopolnitev nepopolnih izvodov.

Wolf-Cigale, Deutsch-slovenisches Wörterbuch. Laibach 1860. 2 zvezka. XIII + 2012 strani. Znižana cena, broš. K 5 —, vez v 1/2, usnje K 10 —.

Wolf-Pleteršnik, Slovensko-nemški slovar. Ljubljana 1894/5. XVI + 883 + 998 + IX strani, 2 zvezka. Znižana cena, broš. K 16 —, v 1/2, usnjatih vezavah K 22 —.

Verhovec, I. Professor, Die wohlöbl. landesfürstl. Hauptstadt Laibach. Kulturhistorische Bilder aus Laibachs Vergangenheit. Laibach 1886. Mit 1 Plane der Stadt Laibach vom J. 1745. — 213 strani. K 2'50. Izborna kulturno-zgodovinsko delo, do sedaj še malo znano, ker je izšlo v samozaložbi pisateljevi.

Verhovec, I. profesor, Dve predavanji o ljubljanskih pokopališčih. Ljubljana 1901. 23 strani, K —'60.

Vrhovec, I. Professor, Die Pest in Laibach. Nach Archivalien des Laibacher Stadtarchives. Laibach 1899. — 33 strani. K —'60. — Der schwäbische Chronist Burghard Zink und eine interessante Schule zu Reinfritz in Unterkrain. Laibach 1900. — 16 strani. K —'60.

Schumi, Fr., Urkunden- und Regestenbuch des Herzogtums Krain. I. Band. 777-1200. Laibach 1882/3. — 210 strani. Znižana cena. K 2'50.

— II. Band. 1200-1269. Laibach 1884 u. 7. — 470 strani. Znižana cena. K 2'50.

Schumi, Fr., Archiv für Heimatkunde. Geschichtsforschungen, Quellen, Urkunden und Regesten. I. Band. Laibach 1882/3. VIII + 338 strani. Znižana cena. K 2'50.

— II. Band. Laibach 1884 u. 7. III + 393 strani. Znižana cena. K 2'50.

Kos, dr. Fr., Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku. I. knjiga (I. 501-800). Ljubljana, 1903. LXXX + 416 strani. K 8 —.

— II. knjiga (I. 801-1000). Ljubljana, 1906. LXXXIV + 514 strani. K 10 —.

Sveto pismo stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega, etc. Ljubljana, 1856/7 6 zvezkov. Znižana cena K 12 —, vezano K 22 —.

Mitternützner-Malovrh, Slovani v iztočni Pustriški dolini na Tirolskem. 1880. — K —'60.

Radios, Maria Theresia und das Land Krain 1740-1780. — 1881. K 1'40.

Dalje priporočamo:

Leposlovna knjižnica:

I. zvezek: Bourget, Razporoka, Roman. K 2 —, eleg. vez K 3 —.

II. zvezek: Turgenjev, Stepni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hiša ob Volgi. K 1'20, eleg. vez. K 2'20.

III. zvezek: Prus (Alex Glowacki), Straža. Povest. K 2'40, eleg. vez. K 3'40.

IV. zvezek: Dostojevski-Levstik, Ponižani in razžaljeni. Roman. K 3 —, eleg. vez. K 4'20.

Medved, Ant., Poezije. Ljubljana, 1906. 262 strani. K 3'80, eleg. vez. K 5 —.

Silvin Sardenko, Roma. Poezije. Ljubljana, 1906. 116 strani. K 2 —, eleg. vezan K 3'20.

Šašel, Iv., Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada I. Ljubljana, 1906. VIII + 332 strani. K 2 —.

Ker je knjigarna svoje dosedanje prodajalniške prostore zelo razširila in krasno uredila, ter zalogo v vsakem ožiru izpopolnila, ima posebno knjige slovenskega knjigotrživa, dalje učne knjige za vse šole, kakor tudi drugojezične knjige vseh strok vedno na razpolago; knjige, ki se v knjigotrživu nič več ne dobijo, so na prodaj po nizkih cenah v obsežnem antikvarijatu, ki je združen s knjigarno. Antikvarijatski katalog je na razpolago; splošen imenik slovenskih knjig pa je v tisku in se bode na zahtevo razpošiljal s 1. oktobrom t. l. brezplačno. Naročila, ki nam dojdejo pred tem dnevom, si zabeležimo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

1726 IV 3
NIKAKEGA IZPADANJA LAS VEČ!
ELLA SREDSTVO
= ZA RAST LAS =
je danes priznano najboljšo sredstvo proti pleši in izpadanju las.
Čisti in osvežuje glavo.
Za mehke lase cena mali steklenici K 3'60, veliki 5 K. Pomada za suhe lase mal lonček K 3'60, veliki 5 K.
- BARIN -
spreminja barvo las, brade in brk v nekaj minutah. Ne zapuša nobenih sledov, ker ni barva, marveč rastlinski izvleček.
Cena 4 in 6 kron.
Stevilne priznailnice iz vseh delov sveta.
Ella kreme za obraz
odstranjuje vsake madeže na obrazu, napravi kožo fino in mlado. Cena po velikosti 1, 2, 3, in 5 kron.
ELLA-MILO K 1 —
ELLA-LEPOTILO K 1 —
Vse to se dobi pri
Baros Gábor
kosmet. in parfumer tovarna.
Centralna prodajalna in biró:
Budimpešta, Dohány-utca 1, Zalog 50, Telefon 8-72.
Tovarna: **Varosmajor-utca 42** (lastna hiša) **Telefon 45-45.**
- Cenik in vporabno navodilo zastonj. -
Razpošilja se dvakrat na dan proti povzetju ali prejšnji vpošiljavni denarja.

Izvolite pisati po vzorci!
Barhenti
in flanele modernih vzorcev, platno, damasti, namizni prti, brisače, srajce, kakor tudi vse platneno in bombaževinasto blago, modno blago za obleko za dame in gospode, zajamčeno dobro, 2082 priporočila 13-2
V. J. Havliček
izvozna trrdka lanenega in modnega blaga v **Podébradech.**

Po tem kazalu se spoznajo trgovine koder
SE PRODAJAJO „Singerjevi“ šivalni stroji.
Singer Co. a.k. dr. za šivalne stroje
Sr. Petra cesta št. 24, Ljubljana.
V blagohoten opomin: Vsi šivalni stroji, ki jih ponujajo pod imenom „Singer“, so ponarejeni po našem starejšem sistemu, ki ga sedanji novejši sistemi rodbinskih strojev daleko presegajo po konstrukciji, delozmožnosti in trpežnosti. 2366 o
Podružnice v vseh večjih mestih.

PROF. PAWLOW
označuje
na podlagi točnih preiskav zdrav tek za najmočnejšega zbujevalca sekretorskih žleznih živec. Prav odlično pa zbuja tek, krepe želodce in olajšajo bolečine prave Bradysve želodčne kapilje. Pospešujejo opravila prebavnega dela, slast do jedi, odstranjajo telesnemu dobrobiti škodljivo napenjanje, čezmerno tvoritev kislin, telesno zaprtje, želodčne bolečine in drugo motenje prebave. Dobi se v lekarnah. **C. Brady, lekarnar, Dunaj I. Fleischmarkt 1/462,** razpošilja šest steklenic za K 5 —, tri dvojne steklenice za K 4'50 franko. 2428 12-1

Vila v Mariboru

v najlepšem delu vilskega četrta, enonadstropna, 9 let davka prosta, 6 sob, 2 kuhinji, kopalnica, balkon, pralnica, shrambe itd. Vse elegantno opremljeno. Lep hlev za dva konja in kolarnica, velik sadni vrt, utica, kokošji hlev z dvoriščem. **Prodaja** se radi odpotovanja pod lastno ceno.

Ponudbe pod »štajersko« na upravo tega lista. 2532 1-1

Gospod, ki je dovršil trgovsko šolo, z znanjem slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, **isče službe.** — Naslov pove iz prijaznosti upravnistvu »Slovenca«. 2539 3-1

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3,
pod »Narodno kavarno«.
Električna razsvetljava.

Rastavljeno od 10. nov. do všt. 16. nov.:
Kopališča v Severnem morju.
Zanimivi pogledi.

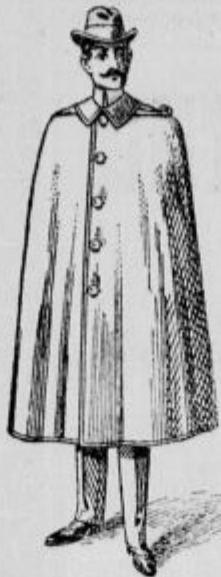
Istrska :: vina

beli moškat, belo vino, ru-
deče, teran, ter vinsko žga-
nje se dobiva pri vinogradniku
Antoniju Ferlan di Giorgio,
v Rovinju, Istra.

2421 24-6

Ne kupite nobene ure
predno niste čitali moj cenik. — Dobite:
Nikel-Roskopf ure K 3-
Srebrne Roskopf-ure 6-
Z dvojnimi mantelnim 8-
S 3 srebrnimi mantelnimi 10-
Plošne jeklene ure 7-
Prava »Omega« 17-
Srebrne pancer-verižice 2-
14karatne zlate ure 19-
14karatne zlate verižice 20-
14karatni zlati prstani 4-
Ure na mihalo, 70 cm 7-
S stolpnim zvonjenjem 12-
Z muziko 12-
Ure-kukavice 5-
Ure za kuhinjo, 8 dni iđoče 6-
Budilnice z 1 zvoncem 2-40
Z dvojnimi zvoncem 3-
S cifernico, ki se svetli 3-20
Bud s stolp. zvon in »Schlagwerk« 6-
3 leta pisane garancije. — Denar nazaj, ako ne dopade.
Pošlje po povzetju **zaloga ur in blaga iz zlata**
Max Böhmel, Dunaj IV., Margaretenstr. 27.
sodniško zapriseženi strokovnjak in ocenjevalec
Zahtevajte cenik s 5000 podobami zastoj in franko.

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.
Klobuke,
cilindre in čepice
v najnovejših faconah in v velikih izberah
priporoča 112 52-28
Ivan Soklič.
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Nepremočljive
pelerine za gospe, gospode,
deklice in dečke.
predpisane
pelerine za
častnike

iz tirolskega lodna ali velblodje dlake po vsaki ceni
priporočata

Gričar & Mejač

Prešernove ulice št. 9. Ljubljana Prešernove ulice št. 9.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto.

2332 (6-8)

Modni telovnik zastoj samo ta mesec

pri nakupu 1 obleke za nad gl. 20.—.
Pelerina za častnike najboljši kakovosti gl. 10.—,
pletana jopica z različno usnjeno obrobo, prej gl. 12.—,
sedaj gl. 6.—. **Najfinejši modeli konfekcije za**
dame vsikdar v zalogi; vsakdo si jih lahko ogleda, nikogar
se ne sili k nakupu. 2524 3-3

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Registriran vzorec. **Bajna iluzija!** Oblastveno varovano.
1974 **Najlepši kras božičnega drevesca** 15-1

ki bi ga ne smela pogrešati nobena krščanska družina, je moje izboljšano
briljantno angel. zvonilo za božično drevo št. 1
popolnoma iz kovine s 6 poslač. angelci 30 cm vis. Garantira se za funkcionalnost.

Pridrži se lahko takoj na največje ali najmanjše drevo s preprostim nasajenjem. Postavljeno na mizo se
rabi lahko tudi za namizno zvonilo. Postavljeno na toplo pod funkcionalno tudi brez prižiganih sveč.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrti gonilno
kolo, nanje pritrjeni izboljšani jekleni be-
tički pa udarjajo na troje zvoncev in blago-
zvončno, srebrnotisto zvonjenje zadoni,
mlado in staro predstavljajoč v božično
blaženost. Kos stane s kartonom in na-
vodilom vred K 1.50.

3 kosi . . .	K 4.25	9 kosov . . .	K 12.-
4 " . . .	" 5.50	12 " . . .	" 15.-
6 kosov . . .	" 8.-	24 " . . .	" 29.-
36 kosov . . .	K 43.50		
50 " . . .	" 58.-		
100 " . . .	" 112.-		

Št. 2. Ravnotisto angelško zvonilo za bo-
žično drevesce, izvršeno velelegantno in
posebno fino ponikljano, s sukanimi ste-
briči za zvonček in tremi prekrasno žare-
čimi srebr. lametastimi rožami, ki potem,
ko so prižgane sveče, prekrasno odse-
vajo, kos s kart. in navod. vred K 2.—

Najnovejši
stekl. nakit za božično drevesce
12 kos. sortiranih, skrbno zaviti v kartonu, po velikosti
in izvršitvi po K —40, —60, —70, —80, 1.—,
1.20, 1.50, 2.—, 3. kos. kartonu, po velikosti in izvršitvi
po K —75, —90, 1.—, 1.20. Lmetta, angelški
lasci, srebrni ali zlati, kuvert K —10, žica za orehe
100 kosov K —20, verižice iz steklenih kroglic, 1 in
pol do 2 metra dolge, po velikosti kroglic K —90
—95, 1.20, 1.40, Svedice 34 kosov v kartonu K —50,
večje 15 kosov v kartonu K —58, držalci za sveče,
tucat K —50.

Prosim zahtevajte katalog.

Božična nagrada. Vsak p. n. kupec, ki od 1. sept. do 30. nov. pisмено neskrajno naroči za najmanj 40 K blaga, dobi zastoj
za božično nagrado alarmino budilko št. 4343 s po noči svetlečim se kazalnikom in pa koledar za l. 1908.

Zamena dovoljena ali denar nazaj, torej brez rizika!

Pošilja se po povzetju ali denar naprej. Najpripravnije se naroči na odrezku pošte nakaznice. Neobhodno je potrebno, da se pri na-
ročitvi opomni, ali naj se pošlje blago po povzetju ali če je denar odposlan po nakaznici. Tudi je v korist vsak-mu naročitelju, da
naroči, čim lažje, blago še pred 15. decembrom, ker pošta po 15. decembra zaradi hudega navela ne more dostavljati tako
hitro, kakor ob navadnem času. Naslavljajte naročbe zatorej pravočasno na naslov:

tvornica ur v Mostu ces. in kralj. dvorni dobavitelj v Mostu

JAN KONRAD št. 1940 na Češkem

Zahtevajte moj najnovejši glavni katalog s 3000 slikami, ki vam ga takoj pošijem zastoj in poštne prosto.

pristna Roskopf patentna re-
montoirka na sidro švicarskega
zistema z masivnim solidn. švi-
carskim kolesjem na sidro in za-
ščito za gonilno vrmec, pristno
nikljasto okrovje z varstvene
plombo in šarnirskim pokro-
vom, ovaln. robom, 36 uridoda
(ne gre samo 12 ur), okrašeni in
pozlačeni kazalci, najatanč-
nejšereguliranje in gletnigaran-
cijski list, kom. 5 K, 3 kom.
14 K, S sekundarnim kazalcem
6 K, 3 kosi 17 K.
Bogata izbira v mojem glavn. katalogu.

Št. 7223. Denarnica iz enega
kosa, svetlorjava, safian mnogo
prostora za drobšč, 4 predeli, no-
tranja zapora na vrmec, nikelj,
nasta zunanja zapora 9 cm dol-
gosti, 6 cm širokosti K 1.50.
Št. 7302. Cena dobra denarnica iz enega
kosa, močnega, gladkega usnja zga-
nena, la zaklopi iz govedine, 4 predeli
in vizitje, 3 zapora, 9 cm dol. 6 cm
šir. K 1.35.

Boljšo denarnice po K 1.85, 2.10,
2.80, 3.10, 3.50, 3.80, 4.20 in višje

KAŠLJUJOČIM
otrokom in odraslim osebam

pripišujejo zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

kot sredstvo, ki odtrgava slez, jo odvaja, ki
blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki od-
stranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov
so se že imenitno izrekli o hitrem učinko-
vanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri
oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo, zdravnika!

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franko proti
pošiljavi 2-90 K; 3 steklenice pri pošiljavi
7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-ja

2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24-2

Praga III., št. 203

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.

Pozor na ime sredstva,

Izdelovatelja in na var-

stveno znamko.

Razpisuje se služba

organista
v Semiču.

Na oženjene proslce in pa one, ki raz-
umejo vinogradništvo, ter bi bili priprav-
ljeni v prostih urah pečati se s primernim
delom v vinogradu, se bode pri enakih
sposobnostih oziralo pri oddaji službe v
prvi vrsti.

Pogoje naznanja in oddaja službo cer-
kveno predstojništvo v Semiču
(Belokrajina). 2816 3 3

Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Šimečiča
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Štehtovrstna Pojasnila dajo se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanes-
ljivi zastopniki.

Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =
se opozarja na trdke

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice šte. 4.

811 83-28

Velika zaloga

suknenih ostankov.

Szantnerjevi črevlji

edini v kakovosti, lepi
obliki in fini izvršitvi!

Največja zaloga
Zimskih črevljev za gospe, gospe
Dokolenic (kamašen) za lovce in
Črevljev za dom v izvršnih oblikah po
zmernih cenah.
Moški čevlji od K 8.— naprej. **Ženski čevlji**, nizki, od
K 4.80 naprej. **Ženski čevlji**, visoki, od K 8.50 naprej.
Trgovci dobijo primeren popust.

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem
= F. SZANTNER =
Ljubljana, Šelenburgove ulice 4, Ljubljana.
Ceniki zastoj in poštne prosto. Zunanja naročila proti povzetju.

Tržne vesti.

Na tržiščih vlada vedno ista tišina, in življenja. Tendencia jako krepka, jako skromne ponudbe dvigajo itak visoke cene, ki plašijo kupčijo in konzum, da si ne upata seči po blagu. Promet je tedaj jako neznamenit in počasen, ker ga ovirajo tudi transportne težkoče, pomanjkanje vagonov.

Kakor se glase poročila, je položaj na Ogrskem precej neugoden. Toplo, suho vreme je oviralo prej poljedelsko delo, kmetovalci niso mogli vsled suše orati in spraviti žirine v zemljo, sedaj pa naenkrat je nastopil mrz, ki vsaki večer pobeli polja. Ta položaj bo tudi največ kriv, da so naša tržišča danes tako stalna in da je šla cena za toliko nazgor. Današnja draginja je postala opasna za konzum pa tudi za malega poljedelca. Vpoštevati je treba le dragino otrobov, koruze, sena. Nova koruza stane danes že čez 7-30 v Budimpešti.

Tudi svetovna tržišča so precej napeta ter jih ne omaja veliki eksport Severne Amerike. Amerikanci so zadnji čas spravili veliko pšenice na trg. Prede jim za denar in vsled tega so prišli z blagom na svetlo. Amerikanci sedaj prodajajo kar imajo, v prvi vrsti seveda evropske papirje. Dokaz temu je, da je angleška banka dvignila obrestno mero na 7%, katere višine ni imela skozi 30 let.

Angleški je sledila francoska in nemška banka. Ali bo sledila tudi Avstro-ogrška banka svojim tovaršicam bomo slišali danes ali jutri. Na Ogrskem vlada veliko pomanjkanje denarja, ker se je avstrijski kapital umaknil. Konec tedna nam je prinesel povprečno 5 do 10 v nižje cene kakor učinkovite tako terminske, promet je seveda nespremenjen.

Pšenica: Promet jako neznamenit, ponudbe skromne pa tudi kupcev ni. Tendencia stalna.

Tekom tedna si je pridobil 20 v. Tu pa tam je seveda cena za nekaj odnehala, ali v splošnem je vendarle višja. 7. t. m. je notirala dunajska borza: tiško 77/80, 12/95 do 13/45, z južne železnice 77/79, 12/30, do 12/60, avstrijsko 76/80, 12/10 do 12/40. Apr. 12/77/78, oktober 11/50/51.

Rž. Cena je jako visoka, tako da bi severni češki obmejni kraji že lahko importirali poznanjsko rž. Dunaj: slovaško 72/75, 12 do 12/20, ogrsko 72/74, 11/90—12/15, avstrijsko 72/75, 11/90—12/15. April 11/87/88.

Oves: 8/35 do 9/20 glede na kvaliteto. Konzum sicer ne posega živahno po blagu, vsekakor pa so cene jako stalne. April 8/65/66. Turšica. Draginja drugega zrna je pomogla seveda tudi turšici do precej visoke cene, akoravno se je turšice veliko in lepe pridelalo.

Dunaj je notiral stalno ogrsko koruzo 7/90 do 8/05, novo 6/95 do 7/35, činkvanti nov 8/10—8/30, star za 30 do 40 vinarjev višje. Maj 7/36/37.

Moka. Zopet višje cene pšenice so prisilile mlinarje, da so dvignili cene tudi svojim izdelkom, seveda posledica ni izostala. Že preje se je konzum omejeval na najpotrebnejše in danes se še bolj boji moke. Kupčija z moko je tedaj jako slaba.

Ržena moka vživa vedno enako živahno zanimanje, promet živahen, cena zategadelj visoka, kakor omenjeno, konzum brca in se brani vedno dražjega blaga z vsemi štirimi ali ker ni zalog in sklepov cenejega blaga, ne pomaga nič, počasi le plača dražje.

Otrobi in klajna moka primanjkuje, plačujejo se najvišje zahteve. Budimpešta (7. t. m.) pšenična moka: 0 K 19/20, 1 K 18/90, 2 K 18/60, 3 K 18/20, 4 K 17/90, 5 K 17/50, 6 K 17/20, 7 K 16/20, 7 1/2 K 15/20; otrobi fini K 6/40, debeli K 6/50, (vse za 50 kg).

Špirit, položaj nespremenjen, tendencia stalna, konzum živahen. Decembarske cene so za nekaj nižje, ko promptne.

Kava, tendencia medla, ameriška kriza vpliva tudi tu. Promet majhen.

Sladkor. Kakor je naš list že med brzojavami poročal, je za november cena nekoliko nižja.

Svinjska mast. Konzum živahen, cena nekoliko nižja, vsled znatnejše ponudbe blaga.

Hmelj. Tržišča nespremenjena.

Živina. (Dunaj 7. t. m.) Pripeljalo se je jako veliko živine, južni kraji so slabše prišli na trg s svojo živino. Množina živine je pri tiskala na cene. Plačevalo se za 100 kg žive teže v K: za ogrske pitane vole 65 do 90, druge 62—74, krave 60—70.

Svinje 68—106, pitane 100—113 v kg, žive teže (brez vžitnine).

Iščem hišo z gostilno in trgovino

v nakup za 2—3000 kron, ali v najem. Ponudbe prosim na **Frana Može** v Ljubljani, glavne pošte ležeče. 2517 3—3

Staro železo

baker, svineo in mednino plačuje po najvišjih cenah

Fr. Stupica v Ljubljani, Marija Terezije cesta št. 1 in Valvazorjev trg št. 6. 718 9

Resna ženitna ponudba.

Udovec, star 50 let, v jako prijaznem kraju na Gorenjskem, posestnik hiše, ki se dobro obrestuje, brez otrok, iščem tem ne več žudnim potom tovarišico, katera bi imela voljo podati roko v srečen zakon. Starosti niti premoženju se ne stavijo meje, vendar pa, ako ima kaj kapitala, je popolnoma varen, ker sem dober in vreden gospodar. Žahteva se pa dobra gospodinja in ljubča žena, kajti hrepenim le po mirni in tihi sreči. 2474 3—3

Le resne ponudbe naj se blagovolijo pošiljati pod: „1000, Pozna jesen“, pošte restante **Jesenice-Fužine, Gorenjsko.**

MATTONIJEV GIESSHÜBLER naravna alkalična kislina najboljša dijetična in osvežujoča pijača.

preskušena pri želodčnih in črevesnih katarh, obilnih in mehurnih boleznih, katero priporočajo največkrat zdravniki kot bistveno podpiralno sredstvo pri karlovarskem in drugih kopeliških zdravljenjih in kot poznejše zdravilo po 24 38 kopeljih v trajno porabo. (VII.)

Isvirek: **Giesshübl Sauerbrunn**, oloz. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varh. Prospektiastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, voščili posebnih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in nom. Zaloge pri **Mihael Kautner-ju** in **Peter Lascnik-u** (Jubilant) 114 52—5

Da se izognejo prevaram, naj zahtevajo p. n. konsumentje, da se jim Giesshüblerjeve steklenice odpro ob njih navzočnosti, da morejo opaziti vžig na zamašku.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih oenah

F. HITI, Pred škofjo 20. Zunanja naročila se točno izvršujejo. 2401

Sprejme se takoj trgovski pomočnik

v trgovino mešane stroke, in ena samostojna.

Isteristinja.

Ponudbe je poslati pod šifro: „Poštenost“, **Žalec-Štajersko.** 2525 3 2

SODI,

novi in stari, še v dobrem stanju, se prodajo pri **J. Buggenigu, Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico št. 5.**

LIVOVKO

1902 letnik, ima na prodaj franko 4 litre za 9 K 60 v., 6 let stari **tropinovec** 2 litra 5 K 60 v., graščinsko oskrbnitvo **Golitsch**, p. **Konjice** Štajersko. 2498 13—3

IVAN KREGAR

pasar in izdelovatelj cerkvenega orodja in posode

se priporoča velečast. cerkvenim predstojništvom v obilna naročila ter si usoja naznaniti, da se nahaja njegova

delavnica

odslej na **Elizabetni cesti**

blizu samostana oo. Jezuitov in nasproti Jožefinuma. 555 3

Panorama international

2541 Pod Trančo 2. 1—1

Razstavljeno od nedelje 10. nov. do všt. sobote 16. novembra:

Tirolsko.

Ortlerske in Oetz-talske alpe.

2 prodajalni 2

ena na vogalu, se dasta ceno v najem v hiši na Poljanski cesti 22 (blizu nove gimnazije). 2543 3—1

Lepa prilika!

Hiša

z gospodarskim poslopjem in lepim vrtom, pripravna za vsako obrt, poleg dolenskega kolodvora v Ljubljani se proda iz proste roke. Naslov vprav. „Slovenca“. 2464 6—4

V najem se odda

na Viru št. 3. pri Domžalah

hiša,

ki je pripravna za **gostilniško obrt** in za **trgovino**. — Več se izve istotam ali pa pri **FR. STUPICA, trgovcu v Ljubljani, Mar. Terezije cesta 1.** 2454 3

Hiša v Kamniku na prodaj.

Majhna hiša nasproti župne cerkve s pravico na drva in hlode, pripravna za vsako obrt — v hiši je tudi trafika — se **proda.**

Več se izve pri urarju **Josipu Janko** v Kamniku. 2526 3—2

Kateri gospod ali gospa

bi bil voljan vzeti na **brezplačno stanovanje** brez hrane in posteljne oprave pridnega učenca drž. gimnazije I. c. p. 2507 3—3

Razpošiljam nastopne najfinije mesne izdelke:

Fine kranj. klobase, 11 kom. 1'—
„ hrenovke „ „ „ „ „ 1'—
„ salame iz gnjati, kg „ „ „ 1'20
Brunšviške klobase „ „ „ „ „ —80
Gnjati a la praške „ „ „ „ „ 1'—
Peršut in care „ „ „ „ „ —90

Razpošiljam vse proti povzetju od 5 kg naprej.

Se priporočam 2510 6—2
M. MODIC, Siška pri Ljubljani.

Pozor! Ivan Savnik

„pri Besenčanu“ v Kranju na Glavnem trgu.

Priporoča svojo veliko zalogo sukna, modnega in platnenega blaga, lepih porhantov, kakor tudi vsakovrstno podlogo, ogrinjavke, pletene rute, zgornjih jop (Überjack) ter nepremočljivih pelerin za ženske in moške. Posebno pa opozarjam gg. neveste in žene, da si pred nakupom ogledajo mojo veliko zalogo, katero sem zopet povečal ter bodem gledal, da vsakemu dobro in pošteno postrežem. — Vzorci brezplačno in poštino prosto. 2506 8—1

Za gg. šivilje in krojače posebni popust. Na drobno in debelo!

Istotam se prodaja iz lastnih vinogradov pristno **Bizeljsko rudeče in belo vino** od 56 h naprej.

Proda se hiša

obstoječa iz 10 stanovanj, dvorišča, hleva in kleti, ter še več manjših shramb, v lepem kraju na **Gorenjskem** blizu velikih tovarn, pripravna za vsako obrt. 2473 3—3

Vpraša naj se: **Janez Mencinger, Sava-Jesenice-Fužine št. 109.**

Zahtevalje brezplačno določil atev mojega ilustr. cenika z nad 1000 slikami. — Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni znesek. Slika 1/2 nav. velikosti. 611 34

St. 365 srebrna dam-ska remont. gl 3-50

St. 322 srebrna moška remont. 3-50

St. 337 srebrna s sidro 15 kamnov dvojni plašč 5-— 6-50

St. 341, srebrna s sidro dvojni plašč 15 kamnov, posebno močna 7-9-50

Anton Kliffmann,

največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Izvoz v vse dežele. **Maribor L5., Štajersko.**

Stalno delo za 50 let!

Rojaki, Slovenci, pozor!

The Cleveland-Cliffs Pioneer Iron Company, Marquette, Michigan, North America, potrebuje mnogo **drvarjev**. Plača po K 5-75 od sežnja, ki obsega 2 metra dolžine in 45 palcev višine. Družba ima stalno delo za mnogo let ter izplačuje v gotovini vsakega desetega v mesecu. Cepljenje drv ne povzroča nobenega posebnega truda ter se da prav dobro zaslužiti. Kdor želi natančnejših pojasnil, naj piše enemu izmed spodaj podpisanih, ki mu pojasni vse potrebno in tudi pove, kako naj potuje, da dospe v omenjeni kraj. 2387 8—4

John Knaws, Alger Ca. Limestone P. O. Michigan, North America.

Jacob Levstik, Coalwood P. O. Michigan, North America

Frank Debelak, Rumely P. O. Michigan, North America.

Mladenich

28 let star, slovenskega in nemškega jezika zmožen, z dobrimi spričevali, želi nastopiti **službo cerkvenika** v kakem samostanu ali fari. Isti je zmožen opravljati tudi posle **občinskega tajnika**. 2528 3—2

Naslov na upravnitvo „Slovenca“.

Vinarska zadruga.

„Kletarstvo pri Pobegih“ poleg Kopra (Istra)

naznanja p. n. gg. trgovcem z vinom, gostilničarjem, krčmarjem in zasebnik., da je letos napravila **700 hl zajamčeno pristnega in izbornega vina**; in sicer **500 hl črnega ozir. rdečega namiznega** in **200 hl belega**. Imamo še v zalogi približ. **100 hl starega bor-gundca in namiz. rdečega**.

Naše vino je pripravljeno na racijonelen način ter po najnovej. uzorcu, za pristnost istega jamči zadruga.

Cenike in uzorce stavimo na razpolago. 2476 5—5

**Podružnica
v Spljetu.**

**Delniška glavica:
K 2.000.000.**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priloga promese na ograde premijske srečke
cele a K 12.—, polovice a K 7.— 15. novembra K 300.000
promese na 4% ograde hipotečne srečke a K 4.— 15. „ „ 70.000
promese na 3% zemeljske srečke I. a K 5.— 16. „ „ 90.000
Vse tri promese skupno le K 19.—.

**Podružnica
v Celovcu.**

**Rezervni fond:
K 200.000.**

*Kaj tače majhen sem močie!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil.
Ker sem Kathreinerjevo kavo pil.*

Pristna samo
v izvornih zavojih
z imenom
Kathreiner.

Nihče naj bi ne pil
močno razburjajoče zra-
tate kave nemešane!

**Kathreinerjeva
Kneippova
sladna kava**

sama se je obnesla za
najokusnejšo primes,
ki lahko
prebavna,
redilna in
krvotvorna
speši zdravje.

Otroke
bi bilo samo
še navajati
Kathreinerjevo
kavo.

Ustanovljena
1. 1888.

Tovarna pečij.

Ustanovljena
1. 1888.

založnik zveze ces.
kralj.

avstrijskih državnih
uradnikov.

ALOJZIJ VEČAJ

LJUBLJANA. — Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradan šte. 9

priloga vsem stavbnim podjetnikom, čistiti duhovščini in al. občinstvu svojo ve-
liko zalogo najtrpežnejših in sicer od najmodernejših prežanih in poljubno barvanih
do najprostejših

prstenih pečij 1181 26—10

različnih vzorcev kakor: renaissance, barok, gotike, secesion itd., kakor tudi šte-
ditelne in krušne pečij lastnega in domačega izdelka po najnižjih cenah ter je v
svoji stroki popolnoma izveščen. Ceniki na zahtevo brezplačno in franko.

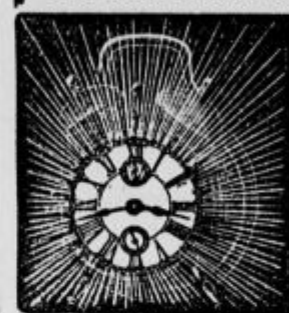
**Za dame! 2231 b2-7 - Za otroke!
elegantne klobuke**

ter vsakovrstne modele priloga

A. Vivod - Mozetič
Ljubljana, Stari trg 21.

Modni salon trgovsko modnega blaga itd., itd.
Popravila klobukov ceno in fino. - Zunanja
naročila točno.

Ure-budilnice s cifernico, ki sveti

Z 1 zvoncem nav. K 2.40
Z 2 zvoncema „ 3.—
S cifern. ki sveti „ 3.20
Marka J. Prima „ 4.—
Železniška budiln. „ 5.—
Budilnica s stolp-
zvon. (Schlagw.) „ 6.—
Budilnica z muziko „ 10.—
3 leta pisn. garancije. De-
nar nazaj, ako ne dopade.
Pošlje po povzetju
MAX BÖHNEL
Dunaj IV., Margaretens. 27
Zahtevajte moj cenik z nad-
1000 podobami zastoj in
2344 franko. 10—1

C. kr. oblastveno potrjeno 20 104 78
učilišče za krojno risanje
Franja Jesih
Ljubljana, Stari trg št. 28.

• Dobi se tudi kraj po životni meri. •

**Ohranitev zdravega
želodca**

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v
uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadlež-
nega zaprtja. Preizkušeno iz izbranih najbolj-
ših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno na-
pravljen, tek zbujačo in prebavljanje po-
spešujočo in lahko odvajajočo domačo zdra-
vilo, ki ublaži in odstrani znane posledice ne-
zmernosti, slabe diete, prehlajenja, in zoprnega
zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne
tvoritve kislin ter krče je dr. **Rose balsam za
želodec** iz lekarn B. FRAGNERJA v PRAGI.

SVARILO!

Vsi deli embalaže imajo
postavno deponovano var-
stveno znamko.

**Glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-Ja v PRAGI**
c. in kr. dvornega dobavitelja
„pri črnem orlu“
Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ul. 203.
Po pošti razpošilja se vsak dan.
Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K.
Proti vpošiljavi K 1.50 se pošlje mala steklenica in za
K 2.80 velika steklenica, za K 4.70 2 veliki steklenici, za
K 8.— 4 velike steklenice, za K 22.— 14 velikih steklenic
poštne prosto na vse postaje avstro-ogrske monarhije.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani
se dobiva pri g. g. lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trn-
koczy, M. Mardetschiäger, J. Mayr. 2172

Pozor! Pozor!
**Prodaja
umetnega mlina.**

V četrtek, dne 14. novembra 1907, ob 10. uri
dopoldne vrši se prisilna dražba umetnega
mlina na Količevem (pri Domžalah) in sicer v
prostorih c. kr. okrajnega sodišča na Brdu.

Mlin je oddaljen od državne ceste 10 minut ter ima
ugodno cestno zvezo z železnico v Domžalah in Jaršah.
V mlinu, ki ima vodno gonilno silo napeljeno iz Bistrice,
ter v gospodarskem posloju, je električna razsvetljava.
Vodna moč ima 30—35 konjskih sil; ista se pa dá n. pr.
z napravo turbine in racionalne uporabe padca tudi na
45 konjskih sil ali še več izkoristiti. Vsaka konjska sila
je vredna približno 200 K. Vsled tega mlin na Količevem,
ki se bode dne 14. t. m. prodajal, ni samo za mlinarsko
obrt pripraven, nego za vsako drugo podjetje, ki rabi
vodno moč. Nakup je torej kar najbolje priporočati.

Cenilna vrednost mlina, hiše, gospodarskih poslopij,
pritiklin in 12 drugih zemljiških parcel, z vodno močjo in
električno vpeljavo ter vseh premičnin je 73.414 K. Naj-
manjši ponudek znaša 48.943 K, pod katerim se ne prodaja.

Vadija je 10% cenilne vrednosti. Le ta prodaja je ne-
preklicno zadnja zvršilna prodaja.

Dražbeni pogoji in cenilni zapisnik leži pri c. kr.
okrajnem sodišču na Brdu in pri dr. Josipu
Kušarju, odvetniku v Kranju na vpogled v uradnih urah.

IVAN DOGAN,
mizarski mojster,
Ljubljana, Medjatova hiša šte. 19.

Najcenejša zaloga!

priloga svojo bogato zalogo hišne opreme.
Spalne ter jedilne sobe za salone. Divane vsake vrste.
Modrice, kimmice na peresih, podobe, ogledala, otročje
vozilce itd.

Naročila se točno izvršujejo.
Cenik s podobami zastoj in franko.

Postavno zavarovano.

Vsako ponarejanje kazni-
vno. Edino pristen je
Thierryjev balzam
z zeleno znamko „redovnica“.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih stek-
lenic ali 1 velika specialna steklenica
s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo
proti vsem se tako starih ranam, vnet-
jem, ranitvam, abscesom in oteklina-
m vseh vrst. Cena: 3 lončka K 3.00
se pošlje le proti povzetju ali denar
naprej. — Obe domači sredstvi sta
povedno znani in slovita kot najboljši.

Naročila se naslavlja na:
**Lekarnar A. Thierry v Pregradu
pri Rogaški Slatini.**

Brošura s tiskanimi originalnimi pisem gra-
tis in franko. V zalogi v skoro vseh
večjih lekarnah in medicinskih
drogerijah. NA 52—

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta št. 19. v Ljubljani Medjatova hiša.

zavaruje

1. Proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke.
2. proti prelomu zvonove in
3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

Edina domača slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik. Tisk »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: Mihael Moškerc.

Svetovna razstava St. Louis 1904. Najvišja odlika „GRAND PRIX“.

— Zahtevajte le:

519 5

z varstv. znamko
GLOBUS
v rdečem pasu

GLOBUS
čistilni izvleček
ker se
ponujajo mnoga ponarejenja.

Edini izdelovatelj: Fritz Schulz ml. Akcijska družba, Lipsko.

Tovarniška restavracija

papirnice v Vevčah, postaja južne železnice Zalog na Kranjskem se odda izurjenemu gostilničarju s potrebnim kapitalom.

2500 3-3

Najemni pogoji se izvedo v pisarni vevške papirnice.

Ivan Demšar

podkovski kovač in izdelovatelj vozov v Ljubljani
:: Marije Terezije cesta št. 6 ::
priporoča svojo veliko zalogo
VOZOV kritih in nekritih, lično in trpežno izdelanih, po jako nizki ceni.
Sprejme se v pouk tudi več učencev.

2761 10

Zelo trpežno opeko

kakor strešno, zarezno in navadno, za oboke in zidovje
priporoča v poljubni množini

A. KORI, BOROVNICA.

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj **A. REPIČ**,
sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo.

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj za konfekcijsko delo

Anton Prebelič

Predgrad pri Kočevju.

Brzjavka s Tirolskega.

Prečistiti duhovščini v ljudno naznanjam, da pridem na mojem potovanju začetka decembra t. l. na Hranjsko in brezplačno vsak kraj obiščem, kjer bi mojega sveta o cerkveni umetnosti potrebovali ali kakršnokoli delo naročili. Dopisnica zadostuje do 15. t. m. na naslov: **St. Ulrich, Gröden, Tirolsko**, potem: **Poste restante Ljubljana, Zagreb, Celje ali Maribor**. Tudi prosim, za Božič Jezuske in božične jaslice, od 50 H naprej, pravočasno naročiti, ker imam letos posebno veliko naročil.

Z največjim spoštovanjem udani

Honrad Skaza, delavnica za cerkveno umetnost,
St. Ulrich, Gröden, Tirolsko.

2510 2-2

Službe dacarjev.

V deželno dacarsko službo, in sicer na mesta pomočnikov sprejme se pod običajnimi pogoji nekaj izvežbanih dacarjev in nekaj vajencev. Prednost imajo samci in prosilci z znanjem obeh deželnih jezikov.

Lastnoročno pisane prošnje, katerim je priložiti spričevala o študijah, o sedanjem službovanju, je vložiti najkasneje do 20. novembra t. l. pri nadzorništvu deželne naklade v Ljubljani.

2529 3-2

ANE ŠINKOVIC DEDIČI, Ljubljana, Mestni trg

priporočajo svojo veliko izbero najmodernejših svilnatih in volnatih

bluz, ter bogato **kožuhovine**

(damske in otroške boe) po najnižjih cenah v najboljši kakovosti.

2101 3-3

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva

XXXVIII. c. kr. državna loterija

za skupne civilne dobrodelne namene tostranske polovice.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dopuščena vsebuje

18.389 dobitkov v gotovini

24 1 10-3

v skupnem znesku 512.890 kron

Glavni dobiček znaša 200 000 kron v gotovini.

Srečkanje nepreklicno 19. decembra 1907. — Ena srečka stane 4 K:

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7. v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštah, brzojavnih in železn. uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije).

Franc Keber

urar in trgovec z zlatno in srebrno

Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

Zahtevajte veliki najnovejši cenik, ki ga vsak dan razpošiljam brezplačno in poštne prosto.

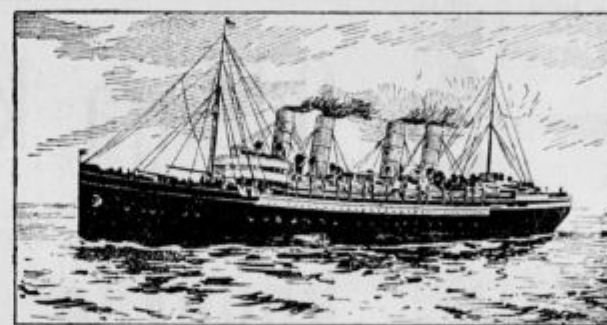
Nova hiša

stoječa ob glavni cesti, na prav lepem kraju, v kateri je posebno dobro vpeljana gostilna in še dve drugi dobro idoči obrti, se prodaja radi bolehnosti lastnika pod prav ugodnimi pogoji.

Pojasnila daje **Franc Vodišek** v gostilni pri „Buru“, Spodnja Šiška št. 205.

2426 6-5

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za

Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

71 52-49

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Fotografski zavod

JULIJ MÜLLER

javlja svojim cenjenim naročnikom najvljudneje, da se mora še za nekoliko časa odložiti zopetna otvoritev njegovega ateljeja.

2494 3-2

Predstave se vršijo v delavnikih od 5. do 9. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

:: Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“. ::

Danes v sredo nov spored.

2124

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure popoldne predstava za dijake po znani ceni.

A. ZAJEC cementarna na Pešati p. Dol pri Ljubljani.

Slavnim oestnim odborom in županstvom priporočam **zalogo cementnih cevi** (6, 10, 15, 20, 25 30, 40 cm svetlobe) za napravo vodotokov, vodovodov itd., miljne in kilometrske kamne po jako ugodnih cenah.

Preč. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom nudimo kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, zakri-

stije, veže, kuhinje in hodnike, krasne okusnih vzorcih. Trotoar krog cerkvenega zidu zabranja vlago v cerkvah. — Izdelujem tudi raznovrstne stopnice, podboje, oklepe za okna, krasne križe poljubne velikosti z vdelanim železjem za na pokopališa iz imitiranega granita in marmorja,

mozaik plošče v raznih barvah (do 5) in grobne spomenike, okvirje

in korita za živino in drugo cementno blago.

641 24

Ceniki in vzorci na zahtevo.

Več sto kubičnih metrov lepih suhih smrekov, ali borovih krajnikov

(ali špeltov) meter dolgih, kupim, v Ljubljano postavljene.

Ponudba cene je doposlati do 11. novembra na naslov 2519 2-2

- - - Alojzij Večaj - - -
tovarnar peči v Ljubljani.

Seb. Unterhuber

Ustanovljeno 1870.

lastnik **Fr. Benque**

Ustanovljeno 1870.

tovarna cementa v Weissenbachu, tovarna cementnih izdelkov in umetnih kamnov, podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov

Telefon št. 237

priporoča se

Telefon št. 237.

v izvršitev vseh kamnoseških del in umetnega kamenja (v različnih imitacijah), kakor: posamezne dele za fasade, balkone; grobne spomenike itd.; stopnice po naročilu narejene z železno sestavo: cementne cevi (rore) z vloženo žično pletenino za napravo vodotokov itd.; plošče iz cementa (Metallique), preproste in z različnimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. — Prevzetje betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta. Portlandcement in Romancement iz Weissenbacha — Proračuni zastoj in poštnine prosto. 1179 30-9

Fotografični zavod Julij Müller

ustanovljen v letu 1870

uljudno naznanja svojim cenj. odjemalcem, da ostane do 1. nov. za nove posnetke radi prezidave in razširjenja, zaprt; pač pa se sprejemajo poznejša in druga naročila v poslopiju „Hotela Lloydja“ nasproti „Hotel Uniona“.

1754 16

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1751 52-11

Marisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

50.000 metrov ostankov 10-20 metrov dolgih

najčistejših, brez napake, obeljenih, primernih za najčistejšo telesno in posteljno perilo

82 cm široka rumenka tkanina po 23 kr. meter oksford za srajce, perilen . . . 17 „ „
cefr za obleko, perilen . . . 17 1/2 „ „
flaneta za srajce in bluze . . . 18 „ „
barhent za domačo obleko in bluze . . . 20 „ „
rjuhe brez šiva, pristno platno, 145 cm široko . . . 52 „ „

Pošiljatve za poskušnjo najmanj 5 kg zavoj — 45 metrov ali 16 metrov rjuh pošilja po povzetju

tkalnica platna **EMIL FUCHS**,
Nachod, Češko. 2301 3-8

Vzorci se na željo prilože zavoju za poskušnjo.

Steckenpferd-liliskomlečno milo

Bergmanna & Co. Draždani in Tečín n. L.

je in ostane glasom vsak dan došlih pri-
znalnic najuspešnejše vseh medicinal-
nih mil proti mazuljem kakor tudi v dosego
in ohranitev nežne, mehke kože in rožnate
polti. — Dobiva se po 80 vin. komad v vseh
lekarnah, drožerijah, parfumerijah, trgovinah
mila in brivnicah. 434 50-32

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
šlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

šlikovan z zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.

se priporoča preč. duhovščini **duhovniške obleke**
v izdelovanje vsakovrstne
iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko **izgotovljene obleke.**
svojo zalogo
posebno na havelke v največji izbiri po najnižjih cenah.

behavilaj uniform avstrijskega društva šolskih uradnikov.

Oddaja kavarne.

Uljudno naznanjam vsem častitim gostom ter slavnemu občinstvu sploh, da sem

kavarno „Evropa“

s 1. novembrom t. l. oddal dobropoznanemu večletnemu plačilnemu markerju gospodu

Antonu Tonejcu.

Zahvaljujem se iskreno za vse dolgoletno zaupanje, ki se mi ga je izkazovalo v tako obilni meri in prosim, da se ohrani to zaupanje istotako mojemu izvečbanemu nasledniku.

V Ljubljani, dne 5. novembra 1907.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Krapš.

Prevzetje kavarne.

Vsem častitim gostom ter slavnemu občinstvu sploh, uljudno naznanjam, da sem z današnjim dnem prevzel renomirano

kavarno „Evropa“

katero bodem vodil z isto vestnostjo, kot moj prednik. Kot dolgoletni plačilni marker v Ljubljani pridobil sem si v svoji stroki vso izvečbanost, ki je za vodstvo take kavarne potrebna. Zagotavljam, da se bodem trudil z vso vnemo, da zadovoljim častite goste ter jih prosim, da zaupanje, ki so ga izkazovali mojemu predniku, ohranijo v bodoče tudi meni.

V Ljubljani, dne 5. novembra 1907.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Tonejc, kavarar.

2522 3-1

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 ————— registrovana zadruga z omejenim poročtvom ————— Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure **po 4 3/4 0** to je. daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. ————— Najsigurnejša prilika za štedenje!

1949 52-1

Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik.

Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

— priporoča svoje **izborno pivo**. — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). —

Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).

— Pošiljave na dom sprejema restavracija „Narodnega Doma“ g. Kržišnik (Telefon št. 82.) —

Ortopedično-zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom gospoda
Dr. IV. ORAŽNA raznovrstno skrivljenje
hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame,
neenaka ledja itd. nahaja se

na Turjaškem trgu šte. 4 v I. nadstr.

Pojasnila daje gosp. **dr. Oražen** ob svojih ordi-
nacijskih urah od 9.—10. ure dopoldne in od
2.—3. ure popoldne v **Wolfvih ulicah št. 12.**

2437 3-3

FILIP LAZAR,

mizarski mojster, Jesenice, Gorenjsko

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo

veliko zalogo

hišne oprave

iz mehkega in trdega lesa, **vsakovrstnih stolov, miz,**
madracov in žimnio. — V zalogi imam veliko izbero

krst (mrtvaških trug)

od najpreprostejših do najfinejših in pa po **najnižjih cenah**
brez konkurence!

832 11

Najkrajša in najcenejša vožnja „Ameriko“

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New York
je **proga**

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kronland“,
„Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri
vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo
med Antwerpenom in New Yorkom, so snaznost,
izborna hrana, vpljudna postrežba in spalnice, po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb,
za vsakega potnika eminentnega pomena, in
traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na
mesec **vožnjo čez Kanado**, katera pa je
izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC
v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej šte. 28, od juž-
nega kolodvora na levo pred znano gostilno pri
„Starem tišlerju“. 320 14-36

Anversa
New York

Stavbene, umetne in konstruk-
cijske ključavnice.

Hydraulične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spa-
dajočih predmetov: žične emreže na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru
obmejne emreže, vešna vrata, balkoni, verande, stolpne kriše, štedilnike, strele-
vode, železna okna, železne stole itd.

Specialiteta: valjčni zastori in solnčne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi
operami brez vijakov.

FRAN ŠEVČIK

puškar v Ljubljani,
Židovske ulice 7.

Priporoča svojo veliko za-
logo vsakovrstnih, najbolj fino na-
rejenih **pušk**, posebno lahke
trocevke in puške za šibre z jekle-
nimi cevi (Böhlerstahl). Tudi velika
zaloga samokresov, lovskih potreb-
ščin in nabojev po najnižji ceni. —
Popravki se izvršujejo točno, zanesljivo in ceno.
Ceniki na zahtevo zastonj.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja
dni **6** dni

izvrstna prilika za potovanje
je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„**Amerika**“ 24,000 ton
„**Kaiserin Augusta-Victoria**“ 25,000 ton
toraj še enkrat večji
kakor do sedaj veliki parniki z 8-12,000 tonami

Pojasnila daje zastopnik:
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki **ponedeljek, torek in četrtek** v tednu.

Trgovci z vinom!

Ob priliki naročil ne pozabite na domačo tvrdko

Bratje Lučić-Roki ::

Vis (Lissa) Dalmacija

ki ima v zalogi **viška vina** ter jih pošilja v svojih sodih
najbolj sloveča na drobno in debelo počenši
od 30 litrov naprej, po zmernih cenah, ne boječ se nikake kon-
kurence. — **viški opol in belo vino**

Naš poznani
radi svoje dobrote in izbornosti ne potrebuje nobenega pri-
poročila, ker se priporočata sama, torej trgovci, požurite se!

Odjemalcem na debelo dajemo popust. —
Vzorci na zahtevo brezplačno. — Za prist-
nost naših vin jamčimo. —

Ustanovljeno 1. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih
barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir:

Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154.

Delavnica:

Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno 1. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, si-
karje in zidarje, štedilnega mazila
za hrastove pođe, karbolinje itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa
v najino stroko spadajoče delo v mestu
in na deželi kot priznane rečno in fino
po najnižjih cenah.

765 52-20

VODOVODI

kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri domači specialni tvrdki. (Tehniške ocene in načrti **zastonj**, ko se poveri :: :: :: :: pogodba) :: :: :: ::

Inženier-hidrotekt
Konrad Lachnik

Ljubljana

2457 3

Beethovnovе ulice 4.

Brzjavil: Lachnik, Ljubljana.

Štev. 2248.

2605 3 3

Razpis službe občinskega zdravnika v Tiesnu (Dalmacija)

z letno plačo 3000 K, ki se izplačuje naprej v mesečnih obrokih. — Služba se ima urediti poleg obstoječih zakonov potom pogodbe in zdravnik je dolžan opravljati zdravniške posle in zastonj zdraviti siromašneje rodbine.

V ostalih občinah sme pobirati za zdravljenje za vsak obisk po 60 vin., kedar bo pa izrecno pozvan izven mesta, pristojna mu za voz in pristojbino:

do Murtera	K 4—	podnevu, a K 6—	ponoči
do Betine	" 4—	" " " 6—	"
do Zlosela	" 4—	" " " 6—	"
do Tribunja	" 6—	" " " 8—	"
do Jezera	" 3—	" " " 5—	"
do Ivinja	" 3—	" " " 5—	"
do Dubrave	" 4—	" " " 6—	"
do Dazline	" 5—	" " " 7—	"
do Putičanja	" 6—	" " " 8—	"
iz Murtera v Betino in obratno	K 2—		

Prošnje naj reflektantje dostavijo podpisaneu oblastvu **do konca meseca novembra** z dokazili, da so usposobljeni za splošno zdravilstvo in kirurgijo, da so opravičeni zdraviti v deželah zastopanih v državnem zboru in da so zmožni hrvatskega jezika.

Od občinskega upraviteljstva Tiesno v Dalmaciji,
dne 30. oktobra 1907.

Načelnik:
Obratov.

Prisjedenik:
L. Mazzura.

Najbogatejšo zalogo in najrazno-

2005 52 2 vrstnejšo izbiro

klavirjev in harmonijev ima

Alojzij Kracmer

izdelovalec klavirjev in sodno za-

prisoženi zvedenec

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.

Vedno so v za-

logi preigrani pa

brezhibni klavirji.

Prezvamem ubira-

nje in popraviljanje

vseh sistemov.

Glavno zastop-

stvo dvornih firm

L. Bösendorfer na

Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster

v Ljubavi, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri-

meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižja

izposojevalnina. — Delna plačila.

Vedno je nelepa in **Vedno** nadležna

DEBELOST

English Breakfast Tea **aveži** iz-

redno, je iz-

redno zdrav in prijetno diši.

Edino pristen z ljubjevo prevezo iz

Einhorn-lekarne v Welsu

1 zavoj 3 K, dvojni zavoj 5 K 50 v, poskušnja

1 K 50 v, pošto posebej. 2062 8

Kašelj!

2360 **Kdor** 21-4

ljubi svoje zdravje, ga odstrani. 5345 not.

potr spricev. dokazuje o izbornem učinku

- Kaiser-jevih -

karamel za prsa

s tremi jelkami.

Zdravniško preizkušene in priporočene proti

kašlju, hripavosti, kataru, slezi, kataru v

grlu, oslovskem in dušljivem kašlju.

Zavoj 20 in 40 vin., škatljica 80 vin. dobivajo se

v Ljubljani: Lekarna pri „Orlu“ pri želez. mostu, de-

želna lekarna pri „Mariji Pomagaj“, E. Leustek; Ubald

pl Trnkoszy, Jos. Mayer, Ivan Gjurčić v Metliki, Karol

Andrianič v Novemestu in Karol Šavnik v Kranju.

Pristen le tedaj, če je trioglasta steklenica za-

prta s spodnjim pasom (rdeč in črn tisk na

:: rumenem papirju). ::

W. MAAGER-ja

:: pristno čisto ::

Doslej nedosežen!!

W. MAAGER-ja

:: pristno čisto ::

Doslej nedosežen!!